

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı**

**ÖĞRENCİ MERKEZLİ EĞİTİME GÖRE HAZIRLANAN 4. VE 5. SINIF
FEN VE TEKNOLOJİ DERS KİTAPLARININ YETERLİLİĞİ HAKKINDA
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Suat AÇIKGÖZ**

İstanbul - 2008

**T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ana Bilim Dalı**

**ÖĞRENCİ MERKEZLİ EĞİTİME GÖRE HAZIRLANAN 4. VE 5. SINIF
FEN VE TEKNOLOJİ DERS KİTAPLARININ YETERLİLİĞİ HAKKINDA
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Suat AÇIKGÖZ

Danışman: Prof.Dr. Semra ÜNAL

İstanbul, 2008

Öğrenci Merkezli Eğitime Göre Hazırlanan 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji
Ders Kitaplarının Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşleri

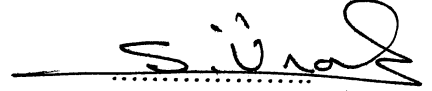
.....Suat.....AĞIKGÖZ.....

ONAY

Jüri:

Tez Danışmanı

: Prof. Dr. Semra ÜNAL

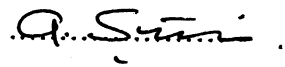
Üye

: Prof. Dr. Sefer ADA.....

Üye

: Yrd. Doç. Dr. Ahmet SİRİN.....

Yüksek lisans tezi onay tarihi: .03../.03./2008

ÖNSÖZ

Ders kitapları, öğretmen ve öğrenci arasında üstlendikleri köprü görevi ile her tür okul sisteminde önemli bir yere ve öneme sahiptirler. Ayrıca ders kitapları eğitim ve öğretimi etkileyen en önemli faktördür. İçeriği iyi hazırlanmış, kaliteli baskıya sahip ders kitaplarının eğitime katkı sağlayacağı ortadadır.

2005–2006 eğitim öğretim yılında; öğrenci merkezli eğitimi baz alan bir program uygulamaya girmiştir. Öğrencilere ders ve çalışma kitabı set şeklinde verilmiş. Öğretmenlere de kılavuz kitapları dağıtılmıştır. Bu araştırma, 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın oluşumundan bitimine kadar, her türlü desteğini, hoşgörüsünü benimle paylaşan danışmanım Prof. Dr. Semra ÜNAL' a, her zaman desteğini arkamda hissettiğim fedakârlığını ve hoşgörüsünü benden esirgemeyen sevgili eşim Sevgi AÇIKGÖZ'e, çalışmalarımda SPSS ile ilgili bilgilerini benimle paylaşan Abubekir GÜLTEKİN'e teşekkür ederim.

Ocak, 2008

Suat AÇIKGÖZ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii
SİMGELER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Araştırmanın Alt Problemleri.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	5
1.6. Araştırmanın Sayıtlıları.....	5
1.7. Sınırlılıklar.....	6
1.8. Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR.....	8
2.1. Öğrenci Merkezli Eğitim.....	8
2.1.1 Öğrenci Merkezli Eğitimin İlkeleri.....	12
2.1.2. Öğrenci Merkezli Eğitimin Dayandığı Temel Ölçüler.....	15

2.1.3.Öğrenci Merkezli Eğitim İçin Fiziksel Koşullar.....	15
2.1.4. Öğrenci Merkezli Okulun Değer Ölçütleri.....	16
2.1.5. Öğrenci Merkezli Eğitim İçin Fen ve Teknoloji Ders Kitapları.....	18
2.1.5.1.Yanlış Kavramları Gidermeye Yardımcı Fen Ders Kitabı.....	18
2.1.5.2. Kavramsal Değişim Modelini Destekleyen Fen Ders Kitabı.....	18
2.1.5.3. Pedagojik Açıdan Kılavuz Olarak Fen Ders Kitabı.....	19
2.2. Ders Kitaplarının Tanımı ve İşlevi.....	19
2.3. Eğitimde Ders Kitabının Yeri ve Önemi.....	20
2.4. Ders Kitaplarının Nitelikleri.....	21
2.5. Ders Kitabı Kullanmanın Olumlu ve Olumsuz Yanları.....	25
2.5.1. Olumlu Yanları.....	25
2.5.2 Olumsuz Yanları.....	25
2.6.Yasa ve Yönetmeliklerle Ders Kitabının Özellikleri	26
2.6.1. Ders Kitaplarının Seçimi.....	27
2.6.2. Ders Kitaplarının Hazırlanması	29
2.7. Türk Standartları Enstitüsü'ne Göre Ders Kitaplarının Özellikleri.....	33
2.7.1. Ders Kitabının Fiziksel Özellikleri.....	33
2.7.2. Ders Kitabının İmali İle İlgili Özellikler.....	34
2.7.3. Ders Kitabında Bulunması Gereken Bilgiler.....	34
2.7.4. Boyut ve Toleranslar.....	35
2.8. Fen ve Teknoloji Dersinin Önemi ve Amaçları.....	36
2.8.1. Fen ve Teknoloji Dersinin Önemi.....	36
2.8.2. Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı'nın Genel Amaçları.....	37
2.9. Fen ve Teknoloji Dersinin Kapsamı.....	39
2.10. Fen ve Teknoloji Dersinin İlköğretim Programları İçindeki Yeri ve Önemi.....	39
2.10.1. Türkiye'de İlköğretim Programlarında Yer Alan Fen Eğitimin Özellikleri.....	42
2.11. İyi Bir Fen ve Teknoloji Ders Kitabının Özellikleri.....	42
2.12. İlgili Çalışmalar.....	44

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırma Modeli.....	47
3.2. Evren ve Örneklem.....	47
3.3. Kullanılan Ölçüm Aracının Tanıtılması.....	47
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	49

BÖLÜM IV

BULGULAR	50
4.1. Öğretmenlere İlişkin Bulgular.....	50
4.1.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	50
4.1.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular.....	52
4.1.2.1. Öğretmen Deneklerinde“ Cinsiyet ” Değişkenine İlişkin Bulgular.	52
4.1.2.2. Öğretmen Deneklerinde“Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	54
4.1.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	57
4.1.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	70
4.1.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	83

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA	108
5.1. SONUÇLAR.....	108

5.1.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar.....	108
5.1.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar.....	109
5.1.2.1. Öğretmen Deneklerinde“ Cinsiyet ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	109
5.1.2.2. Öğretmen Deneklerinde“Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	109
5.1.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	110
5.1.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	112
5.1.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	113
5.1.3. Cümlelerin Değerlendirilmesi.....	114
5.2. TARTIŞMALAR.	118
5.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Tartışmalar.....	118
5.2.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar.....	118
5.2.2.1. Öğretmen Deneklerinde“ Cinsiyet ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	118
5.2.2.2. Öğretmen Deneklerinde“Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	120
5.2.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	121
5.2.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	123
5.2.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	125
BÖLÜM VI	
ÖNERİLER.....	128

KAYNAKÇA.....	129
EKLER.....	136
EK I. Bilgi Toplamada Kullanılan Anket Örneği.....	137
ÖZGEÇMİŞ.....	141

ÖZET

Bu araştırma, Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek ve görüşler doğrultusunda varsa ders kitaplarındaki eksiklerin ortaya çıkarılarak nitelikli Fen ve Teknoloji ders kitaplarının hazırlanması için önerilerde bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın evrenini, 2007 – 2008 Eğitim – Öğretim yılında, İstanbul(Anadolu Yakası) ilindeki İlköğretim Okullarında görev yapan 4. ve 5. sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma random yöntemiyle seçilen 30 ilköğretim okulunda 250 öğretmene uygulanmıştır.

Araştırma betimsel niteliktedir. Ankette likert tipi ölçek kullanılmıştır. Veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Bu anket, ilgili araştırmaların ve kaynakların taranması sonucu geliştirilmiş uzman görüşüne başvurularak ankete son şekli verilmiştir. Anketin ilk bölümünde ankete katılanların kişisel bilgilerinden oluşan 5 soruluk bilgi formu, ikinci bölümde ise Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik 63 soru bulunmaktadır.

Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde bilimsel istatistiklerden frekans (N), yüzde (%), ortalama (\bar{X}), Standart sapmalar (Ss) yapılmıştır. Cinsiyet ve yayınevi değişkenleri için t – testi çözümlenmesi yapılmıştır. Yaş, kıdem, mezun olunan okul ile ilgili grup değişkenleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular için tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji kitapları hakkında görüşlerinin; cinsiyete, yaşa, kıdeme ve mezun olunan okula göre farklılaştığı görülmüştür. Elde edilen bulgular ışığında öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Merkezli Eğitim, Ders Kitabı, Fen ve Teknoloji Dersi

Ocak, 2008

Suat AÇIKGÖZ

ABSTRACT

This research was designed to state the teachers' opinions about the fourth and fifth grades Science and Technology schoolbooks including finding weak sides of books and clarifying the lack of necessary data in books, also to propose some suggestions on how to prepare the quality well-designed Science and Technology books in the light of this research findings.

The universe of the research consists of 4 th and 5 th grades teachers who work in elementary schools in İstanbul (Anatolian Side) in 2007/2008 Education and Training period. This research was applied to 250 teachers who were randomly selected from 30 elementary schools.

This is a descriptive research. Likert scale was used in questionnaire. The research data was gathered with questionnaires. The questionnaire took its last shape after a long period of scanning related researches and resources. In the first part of it , there are 5 questions that aim to get personal data about participants. In the second part, there are 63 questions that aim to state teachers' opinions about sufficiency of science and technology schoolbooks.

To analyse the data that was gathered from participants statistical SPSS program was used. In order to analyse data some scientific methods were followed like : frequency (N), percent (P), mean (X), and standard deviation (Ss). For Sex and Publishing homes variations T- test analysis was applied. To observe whether or not there is difference between age, seniority, the school of graduation and group variations, one way ANOVA analysis was applied. Tables and graphics were formed and data was interpreted.

In the light of evaluation of research data; 4 th and 5 th grade teachers' opinions about Science and Technology schoolbooks change according to sex, age, seniority and the school of graduation. As a result , some new suggestions were proposed.

Keywords: Student centered education, schoolbook, science and technology lesson.

January 2008

Suat AÇIKGÖZ

SİMGELER LİSTESİ

% : Yüzde

N: Frekans

Ss: Standart Sapma

Sd: Serbestlik Derecesi

P: Anlamlık Derecesi (significanse)

X: Ortalama

F: Varyans

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TTKB: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı

EARGED: Eğitim Araştırma Daire Başkanlığı

ÖME: Öğrenci Merkezli Eğitim

İ.Ö.O: İlköğretim Okulu

T.S.E: Türk Standartları Enstitüsü

T.S: Türk Standartları

s: Sayfa

vd: ve diğerleri

SPSS: Statistical Package For Social Sciences

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. ÖME Uygulama Modeli Bölümleri.....	9

ÇİZELGELER LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.1. Öğretmen ve Öğrenci Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması.....	10
Çizelge 2.1. Öğrenci Merkezli Eğitim İle Öğretmen Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması.....	11

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Öğretmenlerin “ Cinsiyet ” Değişkenine Göre Dağılımı.....	50
Tablo 2. Öğretmenlerin “Yaş” Değişkenine Göre Dağılımı.....	50
Tablo 3. Öğretmenlerin “Mesleki Kıdem” Değişkenine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 4. Öğretmenlerin “Mezun Olunan Okul” Değişkenine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 5. Öğretmenlerin “ Okutulan Kitabın Yayınevi” Değişkenine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 6. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	52
Tablo 7. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	52
Tablo 8. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	52
Tablo 9. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	53
Tablo 10. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	53
Tablo 11. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	54
Tablo 12. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	54
Tablo 13. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	54
Tablo 14. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	55
Tablo 15. Yayınevlerinin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	55
Tablo 16. Yayınevlerinin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	56
Tablo 17. Yayınevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	56

Tablo 18. Yayınevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	56
Tablo 19. Yayınevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları.....	57
Tablo 20. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	57
Tablo 20A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	58
Tablo 21. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	59
Tablo 21A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.	59
Tablo 22. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	60
Tablo 22A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	61
Tablo 23. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	61
Tablo 23A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	62
Tablo 24. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	63
Tablo 24A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	63
Tablo 25. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	64
Tablo 25A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	65

Tablo 26. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	66
Tablo 26A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	66
Tablo 27. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	67
Tablo 27A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	68
Tablo 28. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	69
Tablo 28A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	69
Tablo 29. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	70
Tablo 29A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	71
Tablo 30. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	72
Tablo 30A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	72
Tablo 31. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	73
Tablo 31A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	74
Tablo 32. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	75
Tablo 32A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	75
Tablo 33. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	76

Tablo 33A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	77
Tablo 34. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	78
Tablo 34A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	78
Tablo 35. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	79
Tablo 35A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	80
Tablo 36. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	81
Tablo 36A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	82
Tablo 37. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	83
Tablo 37A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	84
Tablo 38. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	85
Tablo 38A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	86
Tablo 39. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	87
Tablo 39A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	88

Tablo 40. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	89
Tablo 40A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	90
Tablo 41. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	91
Tablo 41A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	92
Tablo 42. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	93
Tablo 42A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	94
Tablo 43. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	95
Tablo 43A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	96
Tablo 44. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	97
Tablo 44A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	98
Tablo 45. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	99
Tablo 45A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	100
Tablo 46. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	101

Tablo 46A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları.....	102
Tablo 47 Öğrenci Merkezli Eğitime Göre Hazırlanan 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Ders Kitaplarının Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerini Belirlemek Amacı ile Hazırlanan Soruların Değerlendirilmesi.....	103

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, alt amaçları, önemi, sayıtlıları, sınırlılıkları ve araştırmada geçen ilgili terimlere yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Bilgi çağının yaşandığı günümüzde eğitim sistemimizde temel amaç, öğrencilerimize mevcut bilgileri aktarmaktan çok bilgiye ulaşma becerilerini kazandırmak olmalıdır. Bu ise, üst düzey zihinsel süreç becerileri ile olur. Başka bir deyişle ezberden çok kavrayarak öğrenme, karşılaşılan yeni durumlarla ilgili problemleri çözebilme ve bilimsel yöntem süreç becerilerini gerektirir. Bu özellikleri kazandırdığı derslerin başında fen dersleri gelir. Bu derslerde bireyin içinde yaşadıkları çevreyi ve evreni bilimsel yönden ele alıp incelemeleri amaçlanır. Onların hayata kolay uyum sağlamaları, içinde buldukları çevreyi çok iyi gözlemlerine ve mümkün olduğunca olaylar arasında neden-sonuç ilişkisini kurarak sonuç elde etme yollarını öğrenmelerine bağlıdır. Bu bakımdan öğrenciler fen derslerinde çevrelerini bilimsel metotlarla inceleyerek olay ve durumlar karşısında objektif düşünme ve doğru kararlar verme alışkanlığını kazanmalıdırlar. Bu da onların çevresine, ailesine ve kendilerine yararlı olmalarını sağlar (MEB, 2001a).

Eğitimde davranış değişikliği esastır. Bu değişikliğin gerçekleşmesi için uygun strateji, yöntem ve tekniklerin doğru belirlenmesi gerekir. Strateji, yöntem ve teknikler hedef ve davranışlarına göre belirlenmelidir. Öğretim araçları, kullanılması gereken strateji, yöntem ve tekniklerin başarılı bir şekilde uygulanması sırasında ihtiyaç duyulan materyallerdir. Okullarda öğretim programına dayalı olarak hazırlanmış ders kitapları en çok kullanılan öğretim materyalleridir(Kılıç ve Seven, 2004).

Bir yazılı materyalin, öğretim programlarında yer alan ünite ve konularla ilgili bütünlük, arz eden bilgileri öğrencilerin hizmetine sunması, onlara tekrar, pekiştirme, sınava hazırlama ve kendi hızlarına uygun olarak çalışma olanağı sağladığından kullanışlı

ve ekonomik araç olarak önem taşır. Yazılı materyaller eğitim programının temel unsurlarından birisidir. Eğitim programı ile öğrenci arasında en iyi temel iletişim kaynağıdır. Öğretimde öğretmenin gücünü daha iyi kullanmasına, vermek istediklerini daha sistematik vermesine; öğrencinin de öğretmenin anlattıklarını istediği zaman ve yerde istediği tempoda tekrar etmesine imkân veren ve eğitim amaçlarını gerçekleştirmek üzere öğrencinin öğrenmesine kaynaklık eden en önemli öğretim materyalidir(Toklucu, 2005). Ders kitapları bilginin nesilden nesle bilginin aktarılmasında araç olarak kullanılmışlardır. Hem öğretmen hem de öğrenci için vazgeçilmez bir kaynak olduğu için, en çok kullanılan eğitim aracı olduğu için ders kitaplarının niteliklerinin iyi bir durumda olması gerekir. Ders kitapları düzenlenirken özellikle öğrenci özellikleri göz önünde tutulmalı; daha sonra ise program öğeleriyle paralel bir içeriğe sahip, öğrenme ilkeleri ve öğretim programlarına uyumlu, ilişkili olduğu alan ve konularla bağlantılı, özellikle de öğrenciye uygun zihinsel süreçlere göre olması gerekir.

Ekonomik, siyasi ve kültürel gelişim düzeyleri ne olursa olsun, ders kitapları, tüm ülkelerin eğitim ortam ve süreçlerinde, etkileri farklı olmakla birlikte belirleyici bir rol oynamaktadır. Ders kitapları, bir müfredatın soyut hedeflerinin somut yansıması olduğu gibi, sınıf içi eğitimi büyük ölçüde belirleyen ve yönlendiren bir öğretim aracı olarak da karşımıza çıkmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde ders kitaplarına yüklenen anlam çok daha fazla olmakta, ders kitapları çoğu kez öğrencilerin yazılı materyalle ilk ve hatta zaman da son buluşmalarını sağlamaktadır (Kabapınar, 2006'dan aktaran Aydoğanlı, 2006).

Kitaplar içinde, ders kitaplarının ayrı bir yeri vardır. Çünkü bir kitabın ders kitabı olarak nitelendirilmesi, ilgili dersin programıyla örtüştüğü anlamına gelmektedir. Dolayısıyla programın hedef ve davranışlarının gerektiği strateji, yöntem ve teknikleri uygulamaya uygun bir araç demektir. Bu açıdan bakıldığında, ders kitabı birçok aracın işlevini yerine getirme durumunda olan bir araçtır (Kılıç ve Seven, 2004).

Eğitim programlarında programın başarısını etkileyen önemli unsurlardan birisi ders kitaplarıdır. Ders kitapları programla öğrenci arasında köprü kuran temel materyaldir. İyi bir ders kitabı programdan etkilenen herkese programın diğer boyutları hakkında bilgi

vermelidir. Örneğin bir öğrenci kitap aracılığıyla programın amacından, kendisinin öğrenmesi gereken muhtevadan haberdar olur. Kitabın içindeki değerlendirme soruları onun öğrendiklerini ölçme fırsatı bulmasına imkân sağladığı kadar ilgililere de “ ne kadar öğrettik?” sorusunun cevabını bulma fırsatı verir. Bu yolla öğretmen her zaman öğrencisinin bilgisini ölçme imkânına sahip olur. Bu amaçla ders kitabı içersinde yer alan “alıştırmalar” ya da “inceleme soruları”ndan da yararlanır. O halde ders kitabının içinde öğretilcek konu ve onun yanında sorularında olması gerekir(Küçükahmet, 2003’den aktaran Aydoğanlı, 2006).

Öğrencilerin öğrenme, hatırlama, düşünme ve problem çözme becerilerini geliştiren ders kitapları tasarlanmanın ancak; öğretme, öğrenme ve kitap tasarımı ile ilgili bilimsel araştırma bulgularının kitap tasarımlarına uygulanmasıyla mümkün olabileceği belirtilmektedir. Ortaya atılan yeni kuramlar ve bilimsel çalışmalar ders kitaplarının eğitim öğretim faaliyetlerini daha iyi nasıl oluşturulabileceğini, nasıl oluşturulması gerektiğini, öğrenci için nasıl daha anlamlı öğrenmeler sağlayacak biçimde tasarlanması gerektiğini bir çalışma problemi olarak önümüze getirmektedir. Bu bilimsel problem ders kitaplarının değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler ışığında yeniden oluşturulması ile çözülebilir (Eşgi 2005).

Milli Eğitim Bakanlığı 2005–2006 eğitim-öğretim yılında öğrenciyi merkeze alan bir eğitim sistemini uygulamaya koymuştur. Bu sistemle birlikte eski müfredat değiştirilmiş ve yeni müfredata uygun ders kitapları hazırlanmıştır. Bu çalışmada yeni müfredata göre hazırlanan Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.2.Problem Cümlesi

Öğrenci merkezli eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitapları ne düzeyde yeterlidir?

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının(görsel düzen, içerik, hazırlık ve değerlendirme, dil özellikleri ve imla kuralları) yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının(görsel düzen, içerik, hazırlık ve değerlendirme, dil özellikleri ve imla kuralları) yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının(görsel düzen, içerik, hazırlık ve değerlendirme, dil özellikleri ve imla kuralları) yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri kıdeme göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının(görsel düzen, içerik, hazırlık ve değerlendirme, dil özellikleri ve imla kuralları) yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri yaşa göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının(görsel düzen, içerik, hazırlık ve değerlendirme, dil özellikleri ve imla kuralları) yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri mezun olunan okula göre farklılaşmakta mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Okullarda eğitim-öğretimin devamı için çeşitli araç ve gereçler kullanılmaktadır. Teknolojinin hızlı gelişimi ile ortaya çıkan bilgisayar, video gibi teknolojik ürünlerin eğitim-öğretimde kullanılması gerekmektedir. Ancak okullarımızda bu ürünler yaygın olarak kullanılmadığından ders kitapları eğitim- öğretimde hala en önemli araçtır. Bu araştırmanın amacı Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkındaki öğretmen görüşlerini belirlemektir. Bu görüşler doğrultusunda varsa ders kitaplarındaki eksiklerin ortaya çıkarılarak nitelikli Fen ve Teknoloji ders kitaplarının hazırlanması için önerilerde bulunmaktır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Günümüz dünyasında toplumlar bilim ve teknolojik yönden büyük bir yarışın içindedir. Bu yarışta ön sıralarda yer alanların yaşamı daha rahat ve güvenli olurken, geride kalanların veya yarışta yer alamayanların gerek bireysel, gerek toplumsal olarak karşılaştıkları çok çeşitli sorunlar olmaktadır. Toplumların bu sorunları çözümlenip rahat bir yaşam biçimine ve uygar toplum düzeyine gelebilmeleri için bilim ve teknolojiye ulaşılan düzeyi kavramaları ve ona ayak uydurabilmeleri gerekmektedir. Bu nedendir ki toplumlar bireylerini düşünen, araştıran, karşılaştıklarını ve bulduklarını anlayıp yorumlayabilen, bunun sonunda da yeni bilgi ve teknoloji üretebilen kişiler olarak yetiştirmek zorundadır. Bilimin, özellikle de teknolojik gelişmeyi doğrudan etkileyen ve ona ivme kazandıran Fen Biliminin önemi buradadır (Demirci, 2007).

Bilginin kuşaklar boyu aktarımın temel aracı kitaplardır. Ders kitabı ise belli bir dönemde belirli bir dersin programında öngörülen konuların işlenişi ve öğretmen yardımı ile öğrencilere öğretilmesi gereken bilgileri içeren, eğitimin tüm kademelerinde bulunan bir araçtır. Ders kitapları öğrenciye öğrenme yaşantıları sunabilmeli ve bu konuda rehberlik edebilmelidir. Planlı eğitim uygulamalarında ders kitapları öğrencilerin neleri öğreneceğini ve öğretmenlerin neleri öğreteceğini önemli ölçüde etkileyen bir kaynak olarak kullanılmalıdır. Ders kitabı bilgileri bir araya getiren bir araç olmaktan ziyade, bilgilerin öğrenilmesini kolaylaştıran etkileşimli bir araç olmalıdır (Çepni vd., 2001).

Günümüzde nitelikli ders kitabı hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Bu araştırmanın, elde edilen veriler ışığında Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunun kitap değerlendirme ilkelerine katkı sağlayacağı, bundan sonraki araştırmalara ve Fen ve Teknoloji ders kitabı hazırlayan yayınevlerine de kaynak olacağı düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Sayıtları

1. Öğretmenlerin ankete verdiği cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.
2. Ankete katılan öğretmenler, evreni yeterli seviyede temsil etmektedir.
3. Anketin geçerliliği ve güvenilirliğini belirlemede uzman ve uygulayıcıların görüşleri alınmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2007–2008 öğretim yılında okutulan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarıyla sınırlıdır.
2. Araştırma 2007–2008 öğretim yılında ilköğretim okullarında görevli sınıf(4.ve 5. sınıf) öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.
3. Bu araştırma seçilen okullardaki öğretmenlere verilen ölçme aracındaki sorularla sınırlıdır.
4. Araştırmanın kuramsal boyutu araştırmacının ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.
5. Ölçme aracının görünüş, yapı ve kapsam geçerliliğine ilişkin uzman görüşleri yeterli kabul edilmiştir.

1.8. Tanımlar

Öğretmen: Mesleği bir bilim dalını, bir sanatı ya da teknik vb. bilgileri öğretmek olan kimse(Aydoğanlı, 2006).

Öğrenci: Herhangi bir meslek veya bilim dalında eğitim alan kişi.

Ders Kitabı: Belirli bir dersin programında öngörülen konuların ele alınıp işlendiği, öğrencilere bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırmak amacıyla hazırlanmış olan bir kaynaktır(Özsoy, 2007).

Fen Bilgisi: Çocukların yaşadıkları çevrede bulunan problemler üzerinde yaptıkları çalışmaların tamamı. Sadece fizik, biyoloji, kimya, astronomi ve jeoloji konuları değil, bütün doğal çevrenin incelenmesi(Aktaş, 2006).

Öğrenci Merkezli Eğitim: Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımı, farklı öğrenme tarzlarını ve bunun getireceği etkili ve kalıcı bilgiyi hedefleyen bir yaklaşımdır. Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımında, her şeyin merkezinde öğrenci ve kişisel çaba vardır. Fen öğretiminde öğrenci merkezli öğretim yaklaşımı her şeyden önce doğal bir yaklaşımdır (Savaş, 2002).

Öğretmen Merkezli Eğitim: Öğretmen merkezli öğretim yaklaşımı, öğrencilerin pasif olduğu sadece ders kitabına dayalı, öğretmenin bilgi aktarımına önem veren tüm konuları yalın ve yüzeysel işleyen bir yaklaşımdır(Savaş, 2002).

Öğrenci Merkezli Okul: Öğrenci Merkezli Eğitimin anlayış olarak benimsendiği ve uygulandığı okuldur.

Öğretim Programı: Bireye kazandırılması düşünülen davranışlar; Bu davranışların nasıl kazandırılacağını, kazandırıp kazandırılmadığının nasıl anlaşıldığını gösteren dokümana, öğretim programı denir(Kılıç ve Seven, 2004).

Görsel Öğeler: Ders kitabında yer alan resim, fotoğraf, şema ve şekiller.

Görsel Tasarım: Sözcüklerin ve görüntülerin grafik tasarımı oluşturacak şekilde bir araya getirilmesi.

Materyal: Öğrenme öğretme etkinlikleri sırasında öğrencinin öğrenmesi ve öğretmenin etkin bir öğretim sağlayabilmesi için bilgilerin kavratılmasında varlıkların tanıtılmasında üzerinde gözlem ve araştırma yapmada kullanılan her türlü öğrenme ve öğretme yardımcısıdır(Şimşek, 2004).

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. Öğrenci Merkezli Eğitim

Eğitimciler, **öğrenci merkezli eğitimi**; bir dersin ya da konunun insan beynindeki öğrenme merkezleri ile ilintisi olarak yorumlarken, bazıları, öğrencinin alternatif yöntemlerle değerlendirilmesi, bazıları da iş birliğine dayalı öğrenme esasları ile bütünleşmiş sürekli gelişim modeli olarak ifade etmektedir. Gerçekte ise öğrenci merkezli eğitim, bunların tümünü ve daha ötesini içermektedir. Öğrenci merkezli bir okul plânlamasında öğretmenlerin, yöneticilerin, velilerin ve öğrencilerin bu konudaki farklı kavramları, ortak bir terminoloji ile yorumlamaları ve aynı dili konuşmaları önemlidir. Öğrenciye, dersin hedefleri doğrultusunda öğrenmesini sağlayacak, fakat öğrencinin sadece not almasını değil, etkin katılımına imkân verecek etkinlikler sunulduğunda, yaklaşım öğrenci merkezlidir(MEB, 2002).

Öğrenci, sınıf ve lâboratuardaki etkinliklerin merkezidir. İşlenen konu ikinci derecede önemlidir. Hayat, iş, aile ve toplum ilişkileri, ulusal ve kişisel ihtiyaçlara yönelik bazı temel kavram ve ilkeleri anlamak ve kabul etmek durumundadır. Öğrenci, sağlam bir kavram ve kurallar temeline sahip olduğunda, yeni edindiği bilgileri her zaman bu temel kavram ve ilkeler çerçevesinde özümseyerek, yaşam boyu öğrenmeye katılmış olacaktır (MEB, 2002).

Eğitime öğrenci başarısı açısından bakıldığında, dikkate alınması gereken en önemli konu, anaokulundan lise son sınıfına kadar bütün sınıf seviyelerinde öğrencilerin eğitim-öğretim etkinliklerinde merkez olarak alınması gerekliliğidir. Bir başka deyişle “öğrenci merkezli eğitim, öğrencilerin ilgilerini, isteklerini, becerilerini ve ihtiyaçlarını dikkate alacak biçimde öğretim yaşantılarının düzenlenmesi”dir.(Vural, 2004a).

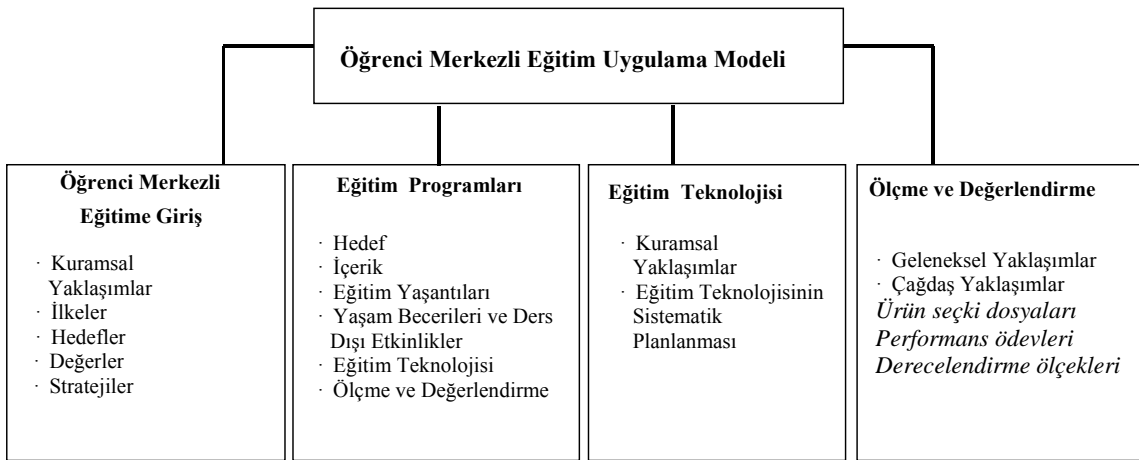
Eğitim Bilimleri içinde “öğrenci merkezli eğitim” kavramı günümüzde; toplumsal bir varlık olarak öğrencinin ihtiyacı olana sahip olabilmesi için; öğrencinin ilgisinden,

yaşantısından yola çıkan; öğrencinin kendi deneyimi yoluyla bilgiye ulaşabilmesini, bilgiyi kavraması ve kullanmasını sağlamak amacıyla öğrencinin iç koşullarını(fizyolojik, psikolojik, zihinsel, cinsel, kültürel özellikleri) göz önünde tutmayı ilke edinen eğitim-öğretim yaklaşımını ifade etmektedir(Türer, 2005’den aktaran Özgenel, 2006).

Öğrenci merkezli eğitimin belki de en öncelikli amacı “öğrenciye, kendi öğrenme profilini ve türünü keşfetmeyi ve böylece öğrenmeyi öğrenmek” olmalıdır. Öğrenmenin etkinliğini artırabilmek için de eğitim, öğretim, müfredat programları ya da öğretim yöntem ve tekniklerinden önce öğrenmenin kendisi ile yola çıkılmalı ve diğer kavramlar bunun üzerinde yapılandırılmalıdır(Vural, 2004a).

Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımı, farklı öğrenme tarzlarını ve bunun getireceği etkili ve kalıcı bilgiyi hedefleyen bir yaklaşımdır. Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımında her şeyin merkezinde öğrenci ve kişisel çaba vardır. Fen öğretimde öğrenci merkezli öğretim yaklaşımı her şeyden önce doğal bir yaklaşımdır(Savaş, 2002).

EARGED tarafından geliştirilen, Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli ile her okulda, Öğrenci Merkezli Okul, Öğrenci Merkezli Eğitim ve Okul Merkezli Sistemin işlevsel hâle gelmesi için yapılması gerekenler işlem basamakları biçiminde sunulmuştur. Model dört ana bölümden oluşmaktadır.

Şekil 2.1. ÖME uygulama modeli bölümleri (MEB, 2007).

Teknolojik gelişmenin hızı arttıkça, buna paralel olarak sorunların karmaşıklık ve sayısı da arttıkça, bunların üstesinden gelebilecek insan niteliğinin yükselmesinin istenmesini de doğal saymak gerekir. Teknolojik gelişmelerin bir bölümünün eğitim alanına girmesi, hatta bilgisayar, internet gibi ileri teknolojilerin sınıf ortamında kullanılması öğrenme verimini bir ölçüde artırmıştır. Artık, öğretmen yoluyla öğrenme tabusu yıkılmalıdır. Okullarımız “öğretmen merkezli” eğitimden “öğrenci merkezli” eğitime mutlaka geçmek zorundadır (Titiz, 1999).

Çizelge 2.1. Öğretmen ve Öğrenci Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması(Dwyer, 2004’den aktaran Titiz, 1999).

	Öğretmen Merkezli Eğitim	Öğrenci Merkezli Eğitim
Sınıftaki faaliyet	Öğretici	Etkileşimli
Öğretmenin rolü	Bilgi verici, Daima uzman	Katılımcı, Bazen öğrenci
Öğrencinin rolü	Dinleyici, Daima öğrenci	Katılımcı, Bazen uzman
Ders ağırlığı	Bilgiler	İlişkiler
Bilgi kavramı	Hatırlama-ezber, Bilginin birikmesi	Sorgulama ve buluş, Bilgilerin yeni bilgilere dönüşümü
Başarının göstergesi, ölçme	Miktar, Normlara göre oluşmuş portföy	Kalite, Ölçütlere göre oluşmuş çeşitli teknikleri içeren çoktan seçmeli kalemler
Teknoloji kullanımı	Tekrar ve uygulama	İletişim, Katılım, İfade

Öğrenci merkezli eğitim anlayışını benimsemiş öğretmenlerin, öğretmen merkezli öğretmenlere kıyasla, öğrencilerinde daha üst düzeyde zihinsel gelişmeler ve daha olumlu kişilik özelliklerini geliştirdiklerini gösteren birçok araştırma vardır. Bunlardan birinde, öğrenci merkezli eğitim anlayışına sahip öğretmenlerin öğrencilerinde bağımsız düşünme alışkanlıklarını geliştirme, öğrencilerin yeni öğrenme yollarını keşfetmelerine önem verme, ilgi ve ihtiyaçlarını ifade edebilmelerine yardımcı olma ve sınıftaki etkinliklere katılmalarına fırsat verme gibi özellikleri, öğretim merkezli öğretmenlere göre, daha fazla ortaya koydukları bulunmuştur (Kılıççı, 1992).

Öğrenci merkezli etkinlikler yaparak yaşayarak öğrenmeyi, öğrencinin düşünmesini, araştırmasını, var olan bilgiyi kullanmasını, yeni bilgiler elde etmesini sağlayacak şekilde olmalıdır. Öğrenci merkezli etkinlikler her kuramda (Buluş Yoluyla Öğrenme Kuramı vb.)

uygulanabilmekle beraber, kullanıldığı kuramın özelliklerine göre bazı farklılıklar da içermektedir. Aşağıda ülkemizde de hızla kabul gören oluşturmacı/yapılandırıcı yaklaşımı temel alan **öğrenci merkezli eğitim** ile bildiğimiz ve okullarımızda kullandığımız **öğretmen merkezli eğitimin** karşılaştırılması sunulmuştur(Boydak, 2004).

Çizelge 2.2. Öğrenci Merkezli Eğitim İle Öğretmen Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması(Boydak, 2004).

Öğrenci Merkezli Eğitim	Öğretmen Merkezli Eğitim
Esnek programa bağlı, yaparak-yaşayarak, keşif ve oyunla öğrenme için ortam oluşturur.	Önceden belirlenmiş ve basamaklı bir program ve içeriğine sıkı sıkıya bağlıdır.
Öğrencinin öğrenme özellikleri temel alınır.	Öğrencinin öğrenme özellikleri önemsenmez.
Tüm çevre öğrenme ortamıdır.	Öğretme ortamı sınıftır.
Öğrenme anlayışı vardır, öğrenci öğrenir.	Öğretme anlayışı vardır, öğrenciye öğretilir.
Öğrenci aktiftir ve bilgi oluşturmaktadır. Öğretmen rehberdir ve öğrenciyle etkileşim içerisindedir.	Öğrenci pasiftir ve bilgi alandır, öğretmen bilgi aktarandır.
Gerçek yaşamdan alınmış, öğrenciyi aktif ve merkezde tutan etkinlikler temel alınmıştır.	Bilgi aktarma, alıştırma yapma, tekrar etme temel etkinliklerdir.
Dünyaya anlam veren bireydir; bilgi ya da anlam bireyler tarafından oluşturulur. Bu yüzden, bilgi ya da anlam, bireyin yaşadığı deneyime bağlıdır.	Nesne, olgu ve kavrama ilişkin tek ve nesnel bir gerçeklik vardır.
Genellikle birincil bilgi kaynakları, öğrenci materyalleri, çalışma yaprakları temel öğrenme araçlarıdır.	Genellikle ders ve alıştırma kitapları temel öğretim araçlarıdır.
Öğrenciler genelde gruplar hâlinde çalışırlar ve birbirleriyle bütünleşirler.	Öğrenciler genelde yalnız çalışırlar ve birbirleriyle rekabet hâlinde olduklarıdır.
Öğrenme genelde zihinsel çaba gerektirir.	Öğrenme genelde tekrar gerektirir.
Öğrencinin üzerinde düşünmesi, yorum yapması, anlamlandırması ve yeni bilgiler oluşturması için ham veriler, farklı bakış açıları içeren bilgiler, grafikler, tablolar gerçek yaşamdan alınmış olaylar vb. sunulur.	Öğrenilmesi gerekenler yorumlanır, anlamlandırılır, kesin ve tek doğru içeren bilgilere dönüştürülür; daha sonra, öğrencinin kolayca belleğine yerleştirmesi için uygun miktarlarda, şekillerde ve sürede öğrenciye sunulur.
Çıkarımda bulunmak, karşılaştırmak, çözümlenmek, yorumlamak, oluşturmak, sınıflamak, tartışmak temel beklentilerdir.	Tanımlamak, listelemek, adını söylemek, örnek vermek temel beklentilerdir.
Öğrencinin gerçek yaşam sorunlarını çözme becerisinin artması için, öğrenileceklerin gerçek yaşamdaki kadar karmaşık olması beklenir	Öğrenilecekler, basitleştirilerek ve mümkün olduğunca kısaltılarak tekrarla kolayca bellenecek hale getirilirler.

Öğrenilecekler bütüncül olarak ele alınır, ayrı ve yalıtılmış öğrenmenin önüne geçilmeye çalışılır.	Öğrenilecekler parçalanır ve parçalar ayrı ayrı öğretilmeye çalışılır.
Sorular açık uçlu, anlamlı ve derinlemesine düşünmeyi gerektiricidir.	Sorular bilginin kazandırılması ve öğrenilen bilginin söylenebilmesi içindir.
Amaç, farklı olanı, değişik olanı, yeni olanı ortaya koymak, yaratıcılığı özendirmek, tek doğrululuktan ve tekdüzelikten kurtulmaktır.	Farklı açılardan olaylara bakmak, farklı olanı, yeni olanı bulmaya çalışmak amaç değildir. Amaç sunulan bilgileri tekrar ile belleğe aktarmaktır.
Öğrenciler, girişimci, bağımsız ve farklı düşünen, hipotez geliştiren, hipotezleri test eden, fikirlerini medenî bir şekilde savunan, sezgisine güvenen, sezgilerini akıl ile test eden bireyler olmaları için teşvik edilir.	Öğrenciler, fazla itiraz etmeyen, öğretmenin veya kitabın verdiği bilgilere çok fazla karşı çıkmayan, söyleneni çok fazla sorgulamayan, emirlere itaat eden, söz dinleyen bireyler olmaları için teşvik edilir.
Değerlendirme, öğrenci ile birlikte ve tüm öğrenim boyunca sürer, sadece sınavlar değil gözlem, görüşme, tartışma öğrenci rapor ve dosyaları bu amaçla kullanılır.	Değerlendirme öğretim sürecinden ayrı, öğrenciden bağımsız ve klasik sınavlarla yapılır.

(Çizelge 2.2' nin devamı)

2.1.1 Öğrenci Merkezli Eğitimin İlkeleri

1.Öğrenmeyi Öğrenmek Esastır

Öğrenme sürecinin doğası olarak öğrenme, bireyin kendi algıları, düşünceleri ve duygularından süzerek edindiği bilgi ve deneyimlerden anlamı keşfetmesi ve yapılandırması sürecidir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğrenmeyi öğrenmek esastır.

2. Her Öğrenci Öğrenebilir

Her öğrenci, elde ettiği verilerden bir anlam yaratmak, bunu gözden geçirmek ve diğerleri için anlaşılır hâle getirmek üzere çaba gösterir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrenci öğrenebilir olarak kabul edilir.

3. Her Öğrenci Öğrenirken Eski ve Yeni Bilgiler Arasında Özgün Bağlantılar Kurar

Bilginin yapısı gereği her öğrenci daha derin bir anlama etkinliğini yapılandırmak için eski ve yeni bilgileri arasında özgün bağlantılar kurar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilir.

4. Düşünmeyi Öğrenmek Sorgulayıcı ve Yaratıcı Düşünceyi Geliştirir

Öğrenci, nasıl düşüneceğini plânlayıp, gözlemleyip, değerlendirerek, sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin düşünmeyi öğrenmesine öncelik verilir.

5. Başarabilme Duygusu İçsel Güdülenmeyi Sağlar.

Öğrencinin kontrol düzeyi, sorumluluk duygusu, hedefleri, ilgi alanları, yeterlilikleri ve beklentileri başarıma güdüsünü besleyen etmenlerdir ve güdüleme öğrenmeyi etkiler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin motivasyonuna önem verilir.

6. Öğrenme Olumsuz Deneyimlerle Engellendiğinde Zorlaşır

Her öğrenci doğal bir öğrenme eğilimine sahiptir. Bu eğilim olumsuz deneyimlerle engellendiğinde öğrenme zorlaşmaya başlar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için onların bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratır.

7. Merak Yaratıcılık ve Kompleks Düşünmeyi Harekete Geçiren Ödevler Öğrenciyi Daha Zorlarını Başarabilmeye Güdüler.

Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren, güdü artırıcı ve öğrenmeye öğrenmeyi geliştiren ödevler öğrenciyi giderek zorlaşan ödevler yapmaya güdüler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ödevler her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için yaratılacak fırsatlardan biri olarak görülür.

8. Her Öğrenci Farklı Zamanda Farklı Türde ve Farklı Hızda İlerleyerek Gelişir

Öğrenmenin gelişimsel doğasına bağlı olarak her öğrenci farklı zamanlarda, farklı gelişim adımları boyunca ilerleyerek gelişir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğretim etkinliklerinin ve ortamlarının plânlanmasında farklı öğrenme türleri ve hızları dikkate alınır.

9. Farklı Özelliklerdeki Öğrencilerin Birbirleri İle Etkileşimi Öğrenmeyi Kolaylaştırır

Farklı özgeçmiş, ilgi ve değerlere sahip bireylerin birbirleri ile etkileşimi, öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde işbirliğine dayalı öğrenme gibi grup çalışmalarını ön plâna çıkaran öğretim stratejilerine ağırlık verilir.

10. Öğrenciler Arasındaki Olumlu İlişkiler Öğrenmeyi Artırır

Öğrencilerin birbirine destek olması, ilgi ve saygı göstermesi gibi olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde grup çalışmaları ve sosyal etkinlikler öğrenciler arasında olumlu ilişkilerin geliştirilebilmesi için yaratılacak fırsatlar olarak görülür.

11. Her Öğrenci Öğrenmeye Karşı Farklı Yetenek ve Eğilime Sahiptir

Her öğrenci kalıtsal olarak taşıdığı genler ve çevresel etmenlerin bir araya gelmesi ile şekillenir ve bu nedenle öğrenciler öğrenmeye karşı farklı yetenek, tercih ve eğilimlere sahiptir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde bu farklılıklar dikkate alınarak öğretim etkinlikleri çeşitlendirilir ve teknoloji ile desteklenir.

12. Her Öğrenci Yeni Bilgileri Kendi Kalıplarına Göre Kavrayıp Benzersiz Bir Anlama Yaratır

Her öğrenci yeni fikirleri inanç, anlama, yorumlama ve tutum süzgeçlerinden geçirerek işler ve benzersiz bir anlama yaratır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her öğrencinin gelişiminde gösterdiği ilerleme dikkate alınır (EARGED, 2007).

Bu on iki ilkeye bağlı olarak Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modelinde hedeflenen öğrenci profili aşağıdaki davranış özelliklerini gösterir:

1. Kendini tanıyarak ve bireysel özelliklerinin farkında olur,
2. Yetenek ve ilgi alanlarını farkında olarak değiştirir,
3. Kişisel, bilişsel ve sosyal gelişim için istekli olur,
4. Kendini gerçekleştirme bilincini yaşam biçimi haline getirir,
5. İşbirliği ile çalışma becerisi kazanır,
6. Grupla uyum içinde çalışır ve düşüncelerini rahatlıkla söyler,
7. Problem çözme ve karar verme becerisi kazanır,
8. Eleştirel düşünme becerisi ve alışkanlığı kazanır,
9. Sorgulayan ve neden sonuç bağı kuran bir düşünce yapısına sahip olur,
10. Etkili iletişim becerilerini geliştirir,
11. Bilgi edinme yollarını öğrenir ve bilgiyi kullanır,
12. Kendine özgü öğrenme tarzlarının farkına varır ve bunları etkili şekilde kullanır,
13. Kuramsal bilgiler ile yaşam arasında bağ kurar,

14. Bilimsel düşünme becerisini yaşam biçimi haline getirir,
15. Teknoloji ürünlerini tanır ve bunları kullanma becerisi kazanır,
16. Gerçekle ilgili yordamlarda bulunur, olası problemlere çözüm önerileri getirir,
17. Anlamlı öğrenme için öğrenme stratejileri geliştirir,
18. “Yaşam Boyu Öğrenme” ilkesini yaşam biçimi haline getirir,
19. Zamanını ve enerjisini verimli kullanır,
20. Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir(Deniz, 2005).

2.1.2. Öğrenci Merkezli Eğitimin Dayandığı Temel Ölçüler

1. Bireyin bir konuya ya da etkinliğe duyduğu ilgi, onda içsel bir güdülenme yaratmaktadır ve bu güdülenme onun bu konu ya da etkinlik üzerinde daha çok düşünme, çaba ve zaman harcamasına neden olmakta bu da öğrenmesini arttırmaktadır.
2. Öğrencilerin çoğu bir kavramı sadece duyarak değil aynı zamanda bu davranışın bir örnekle gösterilmesi ile en iyi şekilde öğrenir. Matematik öğretmenin uzun bir bölme işlemi tahtada işlem basamaklarını anlatarak göstermesi, öğrencinin istenen davranışı daha kolay öğrenmesini ve anımsamasını sağlar.
3. Soyut kavramların öğrenilmesinde karşılaşılan güçlükler gerçek yaşamdan örnekler verilerek giderilir. Öğrenci merkezli okulda bu yöntem bir istisna değil, vazgeçilmez bir kuraldır.
4. Korkutan ya da küçük düşüren dönütler öğrenmeyi arttırmaz. Olumlu ve rehberlik ağırlıklı dönütler çok daha etkilidir.
5. Öğrenme eylemine duygunun eşlik etmesi öğrenmeyi artırır. Örneğin sevdiğimiz birinin cenaze töreninde olanları, hepimiz en ince ayrıntıları ile hatırlarız.
6. Araştırmalar, beynin kalıplar aradığını göstermektedir. Öğrenci merkezli okulda öğretmen, öğrencinin bu kalıpları anlamasını, hatta kendi kalıpların yaratmasını sağlayacak fırsatlar oluşturur(Schrenko,1994’den aktaran MEB, 2002).

2.1.3.Öğrenci Merkezli Eğitim İçin Fiziksel Koşullar

1. Okul bina ve tesisleri öğrencilerin okula isteyerek gelmesini güdüleyecek şekilde temiz, bakımlı ve çekici hale getirilir.

2. Okulda öğrenci merkezi eğitimi destekleyecek niteliklere sahip ve etkin olarak kullanılan laboratuvar, kütüphane, öğretmen çalışma odası gibi zorunlu mekânlar oluşturulmuştur.

3. Okulda ders dışı etkinliklerin gerçekleştirilmesi için gerekli spor salonu ya da çok amaçlı salon, müzik ve resim odaları, atölyeler, kulüp odaları vb. her türlü mekân oluşturulmuştur.

4. Okullarda sınıf mevcudu 30 öğrenci olarak kabul edilmiştir. Derslikler bu öğrenci sayısının rahat bir şekilde sığacağı büyüklüktedir. Dersin ve yapılan etkinliğin gerektirdiği oturma düzeninin sağlanabilmesi için öğrenci sıraları tek kişilik olarak tasarlanmıştır. Derslere katılımı ve tartışma ortamını destekleyecek “U” ya da “O” şeklinde yerleşim düzeni ya da grup çalışmaları sırasında küçük gruplar halinde yerleşim, öğrenmede verimliliği arttıran bir etmen olarak gözlenmiştir(Vural, 2004a).

2.1.4. Öğrenci Merkezli Okulun Değer Ölçütleri

1. Bütün öğrenciler öğrenmeye karşı isteklidirler ve bir öğrenme potansiyeline sahiptirler.

2. Bütün zekâlar geliştirilebilir özelliktedir. Öğrenci merkezli eğitime göre bilmemizi ve öğrenmemizi sağlayan yedi tür zekâ vardır.

Bedensel (Duyudevinimsel) Zekâ: Bedensel zekâ, kişinin tüm bedenini ya da bir parçasını kullanarak bir problemi çözebilme veya ürün ortaya koyabilme becerisidir.

Müziksel (Ritmik) Zekâ: Müzik zekâsı, sesleri tanıyıp birbirinden ayırt edebilme, ritimler üretmek onlarla düşünebilme becerisidir(Titiz, 2005).

Sözel (Dilsel) Zekâ: Kelimelerle düşünme ve karmaşık anlamları dili kullanarak ifade etme yetisini içerir(MEB, 2002).

Görsel (Uzamsal) Zekâ: Üç boyutlu bir nesnenin şekil ve görüntüsünü hayal edebilme ya da başka bir deyişle, dünyayı doğru algılama ve algılama üzerine gördüklerini yansıtabilme yeteneğidir.

Matematiksel (Mantıksal) Zekâ: Mantıksal düşünme, sayıları etkili kullanma, problemlere bilimsel çözümler üretme ve kavramlar arasındaki ilişkileri ayırt etme,

sınıflama, genelleme yapma, matematiksel bir formülle ifade etme gibi davranışları gösterme yeteneğidir(Demirel, 1999).

Sosyal Zekâ: Diğer insanlarla sözlü ve sözsüz iletişim kurma ile grup içinde iş birlikli çalışma yeteneklerini içeren kişiler arası zekâ türü ruh halleri, huylar, yönelimler gibi insanlar arasındaki ilgi farklarını da ortaya koyar.

İçsel (Kişisel) Zekâ: İnsanın duygularını, duygusal tepkilerinin derecesini, kendi biliş sürecini tanıma, kendi öz benliğini anlama ve başkalarına ifade etme yetisidir(Vural, 2004b).

3. Öğretmenler, bütün öğrencilerin öğrenmesi için gereken şartları sağlar, uygun yöntem ve teknikleri uygularlar. Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımını esas alan bu yöntemler şunlardır.

Soru-Cevap Yöntemi: Bu yöntemle öğrenci sorgulamayı, yanlışları peşinen kabul etmeyi öğrenir. Edindiği bu beceriler bireye iş yaşamında işini daha iyi yapma bilincini kazandırır.

Tartışma Yöntemi: Tartışma üyelerin, yüz yüze bulunduğu bir grupta, bir liderin yönlendiriciliğinde, ortak ilgi duyulan bir konuda, belli bir amaç doğrultusunda yapılan planlı ve sistemli bir etkileşim sürecidir(MEB, 2002).

Deney Yöntemi: Deney bilgi, fikir edinmek için bir olayı yapay olarak oluşturmak demektir. Bir başka deyişle, deney, koşulları yapay olarak oluşturulan bir çeşit gözlemdir. Öğrenci deney yaparken, işlem basamaklarına ve zamana uymayı öğrenir.

Gösteri Yöntemi: Göstererek öğretme yöntemidir. Göz-kulak yoluyla öğrenmeyi öngörür(Nas, 2000).

Gezi, Gözlem ve İnceleme Yöntemi: Gözlem metodu, her çocukta var olan araştırma eğiliminin değerlendirilmesi olarak ortaya çıkmıştır. Eğitim öğretimde gözlem, varlık ve olayların kendi tabii ortamlarında planlı ve amaçlı olarak incelenmesi demektir.

Drama Yöntemi: Bir düşünceyi beden diliyle, hareket ederek anlatımıdır. İçsel bir durumun, bir tasarımın, bir düşüncenin eyleme dönüşmesidir(Vural, 2004b).

Buluş Yöntemi: Buluş yoluyla öğrenmede öğrenme, özelden genele doğru düzenlenir ve öğretme- öğrenme sürecinde öğrenciler aktif halde bulunurlar. Bu öğrenmeye yaparak öğrenmede denir(Tan vd., 2002).

Araştırma Yöntemi: Araştırma yoluyla öğrenme stratejisi, öğrencinin belli bir konu ile ilgili problemi çözmek üzere harekete geçmelerini, araştırma etkinliklerini sürdürmelerini ve sonuca ulaşmalarını sağlar(MEB, 2001b).

Yukarda belirtilen yöntemler dışında daha başka yöntemlerde vardır. Kullanılan bu yöntemler öğrencilerin zihinsel süreçlerini harekete geçirmektedir.

4. Öğrenci merkezli eğitimi benimsemiş öğretmenler, uygun yaklaşımları kullanarak tüm öğrencilerin öğrenme sürecini yönlendirirler.

2.1.5. Öğrenci Merkezli Eğitim İçin Fen ve Teknoloji Ders Kitapları

2.1.5.1.Yanlış Kavramları Gidermeye Yardımcı Fen Ders Kitabı

Fen ve Teknoloji ders kitaplarında yanlış kavramların ortadan kaldırılabilmesi için benzerlikler ve farklılıklar çeşitli şekillerde ifade edilmeli, kavramlar metin içinde sık sık kullanılarak, farklılığın öğrenci tarafından çıkarılması sağlanmalıdır. Ders kitapları, öğrencilerin yanlış kavramları belirleme, yanlış kavramlarla yüzleşme ve kendi bilgilerini bilimsel modele dayalı olarak yeniden yapılandırmaları için öğrencilere ipuçları vermelidir.

2.1.5.2. Kavramsal Değişim Modelini Destekleyen Fen Ders Kitabı

Kavramsal değişim modeline göre öğrenme, önceden var olan bilgilere yenilerin eklenmesi değil kişinin kavramlarının değişmesidir. Bu nedenle ders kitabı öğrenci ön bilgilerine önem vermeli, ön bilgilerin değiştirilmesine yardımcı olmalıdır. Fen ders kitaplarının kavramsal değişimi gerçekleştirebilmeleri için kavramlar ve kavramlar arası ilişkiler hakkında mantıklı açıklamalar sunmalıdır. Ayrıca verilen kavramın alternatif kavramlardan daha faydalı olduğu öğrencilere hissettirilmelidir.

2.1.5.3. Pedagojik Açıdan Kılavuz Olarak Fen Ders Kitabı

Ders kitaplarının pedagojik açıdan kılavuz olabilmeleri için öğrencilerin düşüncelerini açıklamalarına izin vermeli, öğrencileri hipotez kurup yorum yapmalarına fırsat sağlamalıdır. Ders kitapları öğrencilere yeni düşünceleri kullanma ve alternatif fikirleri düşünme fırsatı tanımalıdır(Köseoğlu vd., 2003).

2.2. Ders Kitaplarının Tanımı ve İşlevi

Ders kitabı, bir eğitim-öğretim aracıdır. İyi hazırlanmış bir ders kitabı, hem öğretmenlere hem de öğrencilere büyük yarar sağlar. Ayrıca ders kitabı, eğitim ve öğrenme etkinliklerinde kılavuzluk eder(Semerci ve Semerci, 2004).

Çocukların okul öncesi eğitiminde bazı kavramları yazılı olarak tanıyabildikleri bilinmekle birlikte okuma yazma eğitimi ilköğretim birinci kademedede başlar, tümevarım veya tümdengelim ile okuma becerisi kazanılır. Okuma becerisi kazanımında kullanılan çeşitli araçlar bu süreci hızlandırır. Kitap, öğretim kademelerinin tümünde temel okuma yazma aracı olarak kullanılmaktadır (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Ders kitapları öğrenme sürecinin gizli kahramanları gibidir. Öğrenme ortamlarında materyaller çoğunlukla ders kitapları ile sınırlıdır. Buna rağmen bu süreçte onlardan kâğıt yığınları olarak bahsedilir. Oysa bireylerin okuma alışkanlığı kazanmasından zihinsel tasarımı oluşana kadar birçok yaşamsal faaliyetler onlarla biçimlenir (Yapıcı, 2004'den aktaran Özsoy, 2007).

Ders kitapları öğretim amacıyla kullanılan temel kaynaklardır. Bir derste, bilgilerin öğrenciye aktarımı sürecinde öğrencinin bilgi ve yas seviyesine uygun, öğretim programları esas alınarak hazırlanmış, basılı eğitim araçları olan ders kitapları en yaygın öğretim materyalleridir (Bayrakçı, 2005,).

Ders kitabı bilgi kaynağı olarak öğrenciyi dersin hedefleri yönünden güdüleyen ve tutumlarını etkileyen temel bir ortamdır. Öğretim programlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirecek ve zenginleştirecek bir

yapıda düzenlenişi ile de ders kitapları öğrenciyi daha zengin ve ayrıntılı yaşantılar için çeşitli kaynaklara yöneltme özelliğine sahiptir (Alkan, 1992).

Ders kitapları eğitim açısından önemli işlevlere sahiptir. Ders kitapları olmayan bir eğitim- öğretim düşünülemez. Bu nedenle ders kitapları titiz çalışmalar ve araştırmalar sonucu, bu işte uzman kişilerce hazırlanmalıdır. Ders kitaplarının belirli özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özellikler:

1. Öğrencinin derse ilgisini arttırması,
 2. Konuların amaçlarını açıkça ortaya koyması,
 3. Öğrencinin ilgisini dersin önemli bölümlerine yönlendirmesi,
 4. Dersin önemli bilgilerini sunması,
 5. Bilginin depolanması için yarar sağlaması,
 6. Yeterince örnek ve uygulamaya yer vermesi,
 7. Öğrenciyi bilgi ve becerilerini geliştirmek için özendirme,
 8. Öğrenciyi problemi anlamayı ve çözmeyi öğretmesi,
 9. Öğrencinin kendini denemesi için seçenek sunması,
 10. Öğrenciyi benlik, iç kontrol, çalışma vb. yönlerden gelişmeye özendirme
- (Tertemiz, 2001'den aktaran Yıldırım, 2007).

2.3. Eğitimde Ders Kitabının Yeri ve Önemi

Ders kitabı, öğrencilere dersle ilgili, amaçlar çerçevesinde bilgiler vermek ve onları eğitmek amacıyla hazırlanmaktadır. Bu nedenle öğretilecek bilgiler özlü; öğretme-öğrenme etkinliklerini yönlendirecek, zenginleştirecek bir şekilde düzenlenmektedir. Ders kitabı öğrencilere bilimsel düşünmeyi, bilimsel tutum ve davranışları kazandırmaya yönelik bir özelliğe de sahip bulunmaktadır.

Diğer yandan eğitim-öğretim sürecinde örneğin, kaynak ve danışma kitapları, gazete, dergi, broşür gibi yayınlar, teknik bilimsel ve felsefi metinler gibi basılı ürünler de ders kitabı olarak kullanılmaktadır. Ancak bunlar eğitim-öğretim ilke ve yöntemleri ile öğrenci gelişim ilkelerine uygun olmadığından ders kitabı olarak kullanılamazlar. Bu ürünler eğitim öğretim sürecinin birçok aşamasında öğretmen ve öğrencilere kaynaklık edip, bilgi vermektedirler(Güneş, 2002).

Öğrencilere hedef ve davranışların kazandırılmasında kuşku yok ki görsel araç ve gereçlerden davranışın kalıcılığını sağlayan, bilgi kazandıran, fikri ve düşünceyi terbiye eden kitaplar büyük önem arz etmektedir. Bu da gerek eğitimcinin gerekse öğrencinin en büyük yardımcısıdır. Dolayısıyla kitap öğrencinin öğrenmesine destek veren bir araçtır(Binbaşoğlu, 1988).

Ders kitapları, öğretmen ve öğrenci arasında üstlendikleri köprü görevi ile her tür okul sisteminde önemli bir yere ve öneme sahiptirler. Öğretmen ve öğrenci ikilisi, eğitimin olmazsa olmaz iki bileşenidir ve eğitimin niteliği de kuşkusuz bu iki ana bileşenin niteliklerinden çok etkilenir. Öğretim programı, ders kitabı, okul binası, dersliklerin donanımı, öğrenme ortamı ve bu ortamda yer alan destekleyici personel, yardımcı malzeme ve çevre eğitimin niteliğini etkileyen ikinci plandaki unsurlardır. Bunların içinde ders kitabına yüklenen görev, öğretmene ulaşamadığı durumlarda öğretmenin görevini üstlenmek suretiyle öğrenciye bilgi vermek ve çalışmalarını yönlendirmektir. Ders kitabının öğretmen cephesinden görünümü, dersin okutulduğu sınıf için programlanmış olan ders içeriğini sırayla sunmak suretiyle içeriğin düzenli, aşamalı, eksiksiz verilmesini sağlayan öğrenciye verilecek ödevleri önemli ölçüde içeren güçlü bir araç olmasıdır. Bu işlevi dikkate alındığında önemi, özellikle deneyimsiz öğretmenler için açıkça ortadadır(Altun, 2004).

Öğretmen adayları almış oldukları eğitim-öğretim sonunda belli bir birikime sahip olurlar. Öğretmenin bilgisi lise düzeyinin üstünde olduğundan dolayı öğrencilerin anlayabilecekleri bilgileri vermekte birtakım zorluklar yaşarlar. Öğretmenler bu zorlukları aşmak için, bazı araç ve kaynaklardan yararlanmaktadırlar. Çünkü öğretmen neyi, kime, niçin, nasıl, ne zaman ve nerede öğreteceği sorularına cevabı, kullandığı kaynak ve araçlardan yararlanarak verir(Çepni vd, 2001).

2.4. Ders Kitaplarının Nitelikleri

MEB 2007 Haziran 2597 Sayılı Tebliğler Dergisi'nde ders kitaplarının nitelikleri şu şekilde belirtilmiştir:

Ders Kitapları;

a) Öğrencileri; millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyen; demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve

sorumluluklarını yerine getirmede yol gösteren ve bu değerlerle ilgili ders konularını sevdiren okuma metinlerini içerir.

- b) Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri ile kitabın hitap ettiği eğitim kurumunun amaçlarına uygun olur.
- c) Atatürk İlke ve İnkılâpları ile ilgili konulara, öğretim programlarına ve Kurulca alınan kararlara uygun olur.
- ç) Demokrasi ve insan hakları ile kültürel ve evrensel değerlere katkı sağlar.
- d) Bilginin nasıl üretileceğine ilişkin vurgu yapar.
- e) Bilişim teknolojisinin etkin ve verimli kullanımını teşvik eder.
- f) Türk toplumunun sosyal, ahlaki, kültürel ve tarihî değerlerini geliştirerek yaşatır.
- g) Öğretim programının kazandırmayı amaçladığı bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsar.
- h) Ön yargı ve normatif önermelerden uzak olarak konuyla ilgili farklı bakış açıları içerir.
- ı) Kişi, kurum ve kuruluşları yıpratıcı unsurları taşımaz.
- i) Her türlü etkinlikte öğretmenin rehberliğinde öğrenciyi merkeze alır.
- j) Konuların hazırlanması ve düzenlenmesinde öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur(MEB, 2007).

Ders kitaplarında, özellikle ilköğretim öğrencileri için, biçimsel ve görsel öğelerin ön planda olması gerekmektedir. Biçimsel görünüm içersinde kitabın kapağı, renk deseni, tablo, resim, fotoğraf gibi tüm görsel öğelerin yer alması düşünülmektedir. Kısaca ders kitabı öğrenciye heves katmalı ve öğrencide ilgi uyandırmalıdır(Küçükahmet, 2004).

Binbaşıoğlu'na göre bir ders kitabı biçim bakımından şu özellikleri taşımalıdır.

1. Ders kitabı yapılabildiği kadar, fazla parlak olmayan sağlam bir kâğıda basılmalıdır.
2. Ders kitabının sayfa düzeni, harflerin büyüklüğü, harf aralıkları öğrencinin özelliklerine uygun ve estetik duygularını geliştirici nitelikte olmalıdır.
3. Ders kitabı ilgi çekici olmalı, yalın ve düz ifadeyle yazılmalıdır. Ders kitaplarının ilgi çekici olabilmesi için, onların özellikle göze hitap eden resim, fotoğraf, şema, grafik gibi araçlarla donatılması gerekir.
4. Ders kitabının düzenlenişi, öğrenmeyi sağlayacak biçimde olmalıdır(Binbaşıoğlu, 1988).

Öğrenci ders kitabından, dinleme, izleme, okuma, anlama, sözlü ve yazılı anlatım, dilbilgisi ve yazı gibi temel becerileri kazanacak, ana dilini doğru ve düzgün konuşmayı öğrenecektir. Bu sebeple doğru ve düzgün Türkçe ile yazılmış ders kitapları çok önemli olmaktadır. Ders kitaplarında duru, yabancı sözcüklerden uzak bir Türkçe kullanılmalıdır(Çalık, 2001).

Fen alanında hızlı bilgi birikimi ve buna bağlı olarak yeni teknoloji üretimi olmaktadır. Bu bilgi ve teknolojilere zamanında ulaşabilmek için öğrencilerin günün şartlarına göre eğitilmesi bir zorunluluktur. Toplum ve çevre kalkınmasının temeli, ilk kez ilköğretim kurumlarında Fen Bilgisi dersleri ile atılır. Bu derste çocuklar, içinde yaşadıkları fen ve tabiat dünyasını bilimsel yönden ele alıp, inceleme fırsatını elde ederler. Öğrenciler Fen Bilgisi dersi ile ilk kez ilköğretimin birinci kademesinin ikinci devre sınıfları diye adlandırılan 4. ve 5. sınıflarında karşılaşır ve 8. sınıfa kadar aralıksız beş yıl bu dersi okurlar. Bu açıdan bakıldığında, öğrencilerin Fen ile ilk tanışmalarına vesile olan 4.sınıf, ayrı bir önem arz etmektedir. Buna bağlı olarak da Fen Bilgisi 4. sınıf ders kitaplarının, öğrencilerde ilk tanışmanın vereceği heyecanı uyandırır nitelikte olması gerekir(Ünsal ve Güneş, 2002).

Ders kitapları öğretimdeki ana kaynak, en yaygın olarak kullanılan ve hatta birçok durumlarda tek öğretim materyalidir. Ders kitapları, kuru bilgilerle doldurulmamalı; toplumun değerlerini, çağdaş değişme ve gelişmelerini yansıtmalıdır. Etkili bir ders kitabı öğrencinin ilgisini çekmeli, öğrencide derse karşı ilgi uyandırmalıdır. İçinde resimler, grafikler, hikâyeler v.s. olmalıdır. Etkili bir ders kitabı öğrencinin kendi kendine öğrenmesi için fırsatlar sunabilmelidir. Öğrencilere çeşitli yönerge, açıklama ve ipuçları verilmelidir. Öğrencinin kendi kendini pekiştirmesini sağlamalı ve devamlı olarak güdülemelidir.

Kitap, soyut bilgileri az, mümkün olduğunca somut, zevkli, ilgi çekici halde olmalıdır. Örnekler, örnek olaylar, renkli-resimli problemler, bilmeceler, araştırma projeleri, alıştırmalar ve tekrarlar, CD'lerin kullanılması, izleme testi vs. yer almalıdır

Ders kitaplarında metnin yapısı, olayların düzenlenmesi, neden-sonuç ilişkisi, özelliklerin karşılaştırması ve kavramların açıklaması bulunmalıdır. Bilgiler arasında kopukluk olmamalı, bağlantılar kurulmalıdır. Metinler açıklanırken sade bir dil kullanılmalı, soyut ifadeler yerine somut ve güncel bilgiler yer almalıdır. Kavramların

tanımları akılda kalacak şekilde sade olmalıdır. Yazar ile öğrenci arasında rahat bir ifade tarzı olmalıdır.

Gereksiz tekrar, karmaşık ve soyut ifadelerden oluşan metinler olmamalıdır. İlköğretim döneminde özellikle basit, sade bir dil kullanılmasına özen gösterilmelidir. Kitabın görsel zenginliği de içermesi, albenisinin olması gerekir. Bunun için renkler, haritaların grafiklerin ilgi çekiciliği, resimlerin kalitesi, fotoğrafların canlı ve gerçeğe yakınlığı gibi özelliklerin yanı sıra, yazıların önemli noktalarda koyulaşması ya da italik olması, çerçeve içine alınması, renkli olması, altının çizilmesi, yazı karakteri vs.de önemlidir(Ergün, 2007).

Hedeflere ulaşmada içerik, davranışın uygulanacağı hayat alanının kapsamıdır. Belirlenen içerik, hedef ve davranışlara, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun, öğrenim yaşantılarına uygulanabilir, sosyal ve kültürel gerçeklerle tutarlı, kapsamlı, sınırlı, geçerli, önemli ve öğrenilebilir olmalıdır. İçerik öğrencinin seviyesine uygun ve kendi içinde aşamalı ve kaynaşık göstermelidir. İçerik hedeflere uygun, ekonomik, kendi arasında tutarlı ve kendinden sonra gelen kısma temel oluşturacak şekilde düzenlenmelidir. İçerik içerisindeki konular birbiriyle kopuk olmamalıdır.

Programa alınacak konuların seçimi ilgi ve dikkat isteyen bir iştir. Günümüzde bilginin hızla artmasıyla, öğretim programına alınacak konuların seçilmesinde güçlükler çıkmaktadır. Bu seçimlerde en önemli şey konuların belirlenen hedeflerle ilişkili, tutarlı ve hedefleri gerçekleştirecek nitelikte olmasıdır. İçeriği öğretim sırasına göre sıralarken, dikkat edilmesi gereken bir unsur eğitimin verimliliğidir. Öğretimde verimlilik öğrenmenin meydana gelebilmesi için harcanması gerekli zaman ve diğer kaynakların maliyeti ile ilgilidir. İçeriğin düzenlenmesine maliyeti de etki etmektedir. Örneğin; bir konunun bütün bir boyutlarını bir defada okutmak, aynı konunun ayrı ayrı boyutlarını değişik zamanlarda ele almaya nazaran daha verimlidir. Çünkü konunun çeşitli boyutları ayrı ayrı zamanlarda ele alındığında öğrencilerin bilgileri hatırlamaları, geçmişte öğrendikleriyle yeni bilgileri bütünleştirmeleri ve konuya tekrar hakim olmaları oldukça uzun zaman alır. Bu da öğretimin verimini düşürür. Bu yüzden konular bir bütünlük içerisinde aşamalı ve kaynaşık bir şekilde düzenlenmelidir(Karatepe vd., 2004).

2.5.Ders Kitabı Kullanmanın Olumlu ve Olumsuz Yanları

2.5.1. Olumlu Yanları

İyi hazırlanmış bir ders kitabı, doğru kullanıldığında birçok faydaları vardır.

- 1-Öğretim programının kazandırılması için birçok etkinliği bir bütün olarak görmesini sağlar.
- 2-Öğretmenin başka bir materyal geliştirip hazırlamasına rehberlik eder.
- 3-Öğretmene hazır ölçme soruları ve değerlendirme örnekleri verir. Bu öğretmenin yenilerini hazırlanmasını kolaylaştıracağı gibi, zaman kaybını engeller.
- 4-Konuları eksik anlatılmasını engeller.
- 5-Ders kitaplarındaki okuma parçaları öğrenilecek konunun inceliklerini verebildiği gibi, konuyla ilgili ek bilgi de verir.
- 6-Branş öğretmenleri için, farklı şubelerde aynı programın bütünüyle uygulanmasını sağlar.
- 7-Öğrenciye verilecek ödevlere kaynaktır.
- 8-Konu bütünlüğünü yakalamada, konular arasında bağ kurmada elinde hazır materyal vardır.
- 9-Öğretmenlerden gerekli yardımı alamadığı durumlarda, kendi kendine öğrenme şansı verir.
- 10-Öğrenciye öğrendiklerini tekrar imkânı verir.
- 11-Öğrenci bazı araçları, ders kitabında bir arada bulur.
- 12-Öğrencinin yeterli zaman ve imkân kavuşmasını sağlar.
- 13-Ders kitapları, öğrenci merkezli olarak, onların ilgi ve yeteneklerine uygun hazırlandığında, öğrenme isteğine ve kişilik gelişimine daha olumlu katkı sağlayabilir.
- 14-Öğrenci-öğrenci etkileşimine imkân verir. Öğrenciler sınıf içinde ve sınıf dışında diğer öğrencilerle etkileşim içinde de öğrenebilirler.
- 15-Verilen ödev ve etkinlikleri yapacak hazır bir materyaldir.

2.5.2 Olumsuz Yanları

Ders kitabı kullanımının olumsuz yönleri de mevcuttur. Bunlar aşağıda sunulmuştur:

- 1-Bütün öğrencilere aynı ders kitabının aldırılması, öğrenme etkinliklerindeki çeşitliliği engelleyebilir.

- 2-Farklı kitap kullanılması, öğretmenin kitaptan ortak etkinlik yaptırmasını engeller.
- 3-Öğrencinin ders kitabını tek kaynak olarak algılaması, başarısız olmasına sebep olabilir.
- 4-Öğretmenin “nasıl olsa kitap var” düşüncesi, dersin işlenişini yeterli düzeyde yapmasını engelleyebilir.
- 5-Öğrenciyi ezberciliğe itebilir.
- 6-Basit olarak hazırlanmış kitaplar, öğrenme ilgi ve hevesini, okuma istek ve zevkini azaltabilir.
- 7-Tecrübesiz öğretmenler için, ders kitabını takip etmek, öğretilen dilin derinliklerinin araştırılmasını önleyebilir.
- 8-Ders kitapları, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarıyla uyuşması gereklidir. Bu ihtiyaçlar, öğrencilerin yaşına, dil yeteneğine, kültürüne ve genel yeteneklerine göre değişmektedir(Kılıç ve Seven, 2004).

2.6. Yasa ve Yönetmeliklerle Ders Kitabının Özellikleri

Eğitim kurumlarının ihtiyacı olan eğitim araç ve gereçlerini, gelişen eğitim teknolojisine ve program ve metotlara uygun olarak sağlamak, geliştirmek, yenileştirmek, standartlaştırmak, kullanılma süresini ve telif haklarını ve ders kitabı fiyatlarını tespit etmek 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 53. maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı'na verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı ise bir eğitim aracı olarak ders kitaplarının sağlanması, geliştirilmesi, yenilenmesi görevini Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'na vermiştir. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın tavsiye etmediği hiçbir kitap, okullarda okutulamaz.

Ders kitapları, 1949 yılına kadar yalnızca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanırken, 1949 yılında kabul edilen 5429 sayılı kanunla özel sektör tarafından üretilmesine karar verilmiştir. Bu uygulama ile her ders için tek kitap yerine birden çok kitap yazılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı, 21 Aralık 1949 tarih ve 2-1366/20 sayılı bir genelge ile ders kitaplarında aranacak nitelikleri belirleyerek, özel sektörde üretilen kitapların bu niteliklere uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını denetlemiştir. Bu uygulama 1973 yılına kadar sürmüştür, 1973 yılında kabul edilen Milli Eğitim Temel Kanunu ile 5429 sayılı yasa yürürlükten kaldırılmış ve bu uygulamaya bir süre ara verilmiştir. 16

Şubat 1991 tarih ve 20788 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ders Kitapları Yönergesi “ ile serbest piyasa tarafından yeniden üretilmeye başlanmıştır(Gülper, 2004).

Ders Kitapları Yönetmeliği’nin ikinci bölümünde ders kitabında bulunması gereken özellikler şu şekilde belirtilmiştir.

Madde 5- Ders kitapları;

- a) Anayasaya ve kanunlara aykırı hususları içeremez.
- b) 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda yer alan Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarında belirtilen "Atatürk İnkılâp ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" hükmüne ve Türk Millî Eğitiminin Temel İlkelerine uygun olarak hazırlanır.
- c) Temel insan haklarına aykırılık taşıyamaz. Cinsiyet, ırk, din, dil, renk, siyasî düşünce, felsefî inanç, mezhep ve benzeri ayrımcılık içeremez.
- ç) Bilimsel ilke ve yöntemlere uygun olarak hazırlanır.
- d) Reklâm niteliğinde öğeleri içeremez.

2.6.1. Ders Kitaplarının Seçimi

Madde 6- Kitaplar aşağıdaki usullere göre hazırlanır ve hizmete sunulur.

Yarışma

İhtiyaç duyulan alanlarda Bakanlıkça ders kitabı hazırlanmasıyla ilgili olarak ödüllü veya ödüksüz yarışma açılabilir.

Bu yarışmanın başvuru şekli, yarışma şartları, yarışmada derece alanlara verilecek ödülün miktarı, ödemeye ilişkin usul ve esaslar, düzenlenecek şartname ile belirlenir. Kurulca hazırlanan şartname, Tebliğler Dergisinde ilân edilir.

- 1) Yarışmaya, başvuru sahiplerinde aranan şartları taşıyanlar katılır.
- 2) Yarışmaya katılacak eserler, Yönergede belirtilen esaslara göre hazırlanır.

- 3) Eserlerin incelenmesi ve değerlendirilmesi, Bakanlık ve diğer resmî kurumlardan katılacak uzmanlardan oluşturulacak Özel İhtisas Komisyonlarınca yapılır.
- 4) İnceleme ve değerlendirme sonuçları, Kurulda görüşülür ve alınan karar Tebliğler Dergisinde yayımlanır.

Sipariş

- 1) Sipariş usulü ile yazdırılacak kitapların şartnamesi, ilgili birimce hazırlanıp Başkanlığa sunulur. Kurulca uygun görülen şartname, hazırlayan birime gönderilir.
- 2) Söz konusu birim, kişi veya komisyona şartname hükümlerine göre kitap yazdırır.
- 3) İlgili birim baskıya hazır nüshaları, incelenmesi için Başkanlığa gönderir. İnceleme sonunda düzenlenen raporlar ile baskıya hazır nüsha veya nüshalar Kurula sunulur ve Kurulda alınan karar, Daire Başkanlığına ve ilgili birime bildirilir.

Satın alma

- 1) Okutulmasına ihtiyaç duyulması hâlinde, yurt içinde veya dışında yazılmış ya da tercüme edilmiş olan kitapların incelenmesi, ilgili birimce yaptırılır ve raporlarıyla birlikte Başkanlığa sunulur.
- 2) Kurulca kitabın veya telif hakkının satın alınmasına karar verilmesi hâlinde, bu durum, gereği için Daire Başkanlığına bildirilir. İlgili birime de bilgi verilir.

Yazdırma

Bakanlık, teşkiltında görevli elemanlara veya bunlardan kuracağı bir komisyona kitap hazırlatabilir. Bu durumda da sipariş usulündeki yol izlenir.

Özel Kesimce Hazırlama

- 1) Baskıya hazır nüshanın  adedi, ğrenci çalışma kitabı ve ğretmen kılavuz kitapları ile birlikte takım hâlinde her yıl incelenmek üzere Ocak, şubat, Mart aylarında Başkanlığa teslim edilir. Hangi ders kitaplarının ğrenci çalışma kitabı ve ğretmen kılavuz kitabı ile birlikte takım hâlinde verileceği ilgili dersin ğretim programının Kurul kararında belirtilir.
- 2) Aralık ayının üçüncü haftasının son iş gününe kadar Kurulca kabul edilen, okutulma süresi devam eden ve süresi uzatılan ders kitaplarının listesi, Tebliğler Dergisinde yayımlanmak üzere Aralık ayının sonuna kadar Daire Başkanlığına gönderilir.

3) Azınlık okulları, kendi dillerinde okutulmak üzere hazırlattıkları kitapları, yeminli mütercimlerce tercüme edilmiş nüshası ile birlikte incelenmek üzere Başkanlığa teslim ederler.

4) İnceleme ve değerlendirme sonuçları, inceleme raporları ve puanları ile birlikte ilgisine gönderilir(MEB, 1995).

2.6.2. Ders Kitaplarının Hazırlanması

Madde 6- Bakanlık ve özel kesim tarafından hazırlanacak ders kitabı, temel ders kitabı, alan uzmanı/uzmanları, editör, dil uzmanı, görsel tasarımcı, ölçme-değerlendirme uzmanı, program geliştirme uzmanı, rehberlik veya gelişim uzmanlarından oluşan ekipçe;

- a) İçerik,
- b) Dil, Anlatım ve Üslup,
- c) Öğrenme ve Öğretme,
- d) Teknik, Tasarım ve Düzenleme

Yönlerinden aşağıdaki hususlara göre hazırlanır:

a) İçerik

1) Dersin öğretim programını kapsayacak şekilde düzenlenir. Dersin kazanımlarının tümünün işe koşulup koşulmadığına dikkat edilir. Kazanımların ve yeterliklerin bire bir aynı ifadeyle kitapta yer alması beklenilmez. Kazanımlara dolaylı olarak yer verilmesi, tüm kitapların homojen bir yapıya bürünmemesi açısından önemlidir. Ancak Türkçe ders kitabının okuma metinlerinden oluşması esas olduğundan, bu hususlar öğretmen kılavuz kitabında yer almaz.

2) Konular ve üniteler, sınıf seviyesine göre günlük hayatla bağlantılı ve uygulamalı olarak ele alınır.

3) Konular ve üniteler; problemleri belirtme, inceleme ve gözlem yolu ile gerekli deneyleri yapma, deneylerden sonuç çıkarma ve bu sonuçları kontrol ederek bilimsel düşünme yöntemini güçlendirecek şekilde işlenir.

4) Dersin özelliğine göre ünite, bölüm ve konular arasında hacim bakımından programında belirtildiği şekilde uygun bir denge kurulur.

5) Kazandırılacak bilgi, beceri, tavır ve tutumlar ile değerler sınıf seviyesine uygun kavram ve örneklerden hareket edilerek verilir.

- 6) Konuların işlenişinde, aynı sınıfta okutulan diğer derslerle olan ilişkisi göz önünde bulundurulur. Ayrıca bir önceki sınıfın konularıyla bilgi, kavram, ilke ve beceri bakımından bağlantısı kurulur ve bir üst sınıfla ilgili hazırlayıcı açıklamalara yer verilir.
- 7) Konular, öğretime yardımcı unsurlarla desteklenerek anlaşılır hâle getirilir.
- 8) Dersin özelliğine göre yeri geldiğinde deyimler, atasözleri, destanlar, türküler, resimler, fotoğraflar, minyatürler ve benzeri kaynaklar kültürümüzün gelişmesini ve devamlılığını sağlayacak şekilde işlenir.
- 9) Gereksiz bilgi ve ayrıntıya yer verilmez.
- 10) Konular öğrenciyi sorgulama, araştırma, inceleme ve başka kaynaklara yönlendirmeye teşvik edecek şekilde işlenir.
- 11) İstatistikî ve bilimsel bilgiler güncellenmiş olarak verilir.
- 12) Konuların işlenişinde, yakından uzağa, basitten karmaşığa, kolaydan zora ve somuttan soyuta giden bir yöntem izlenir.
- 13) Öğrencilerin, kitaptan verimli şekilde yararlanmalarını sağlayacak unsurlara yer verilir.
- 14) Metni açıklamak, pekiştirmek veya yorumlamak için kullanılan görsel unsurlar metinle uyumlu olacak biçimde verilir.

b) Dil, Anlatım ve Üslup

- 1) Yaşayan Türkçe doğru, güzel ve etkili kullanılır.
- 2) Türkçeleşmiş kelimeler, yaşayan Türkçenin bir parçası olarak değerlendirilir.
- 3) Öğrencilerin seviyelerine uygun yeni kelimeleri öğrenmelerine fırsat veren zengin ve akıcı Türkçenin kullanılmasına özen gösterilir.
- 4) Cümleler, öğrencinin zihnindeki bilgilerin yapılandırılmasına yönelik olarak kurulur.
- 5) Paragraf düzenleme kurallarına uyulur ve paragraflar arasındaki anlam ve mantık ilişkisine dikkat edilir.
- 6) Cümle uzunlukları, sınıf seviyesine uygun olarak düzenlenir.
- 7) Türkçenin kullanımında, baskıya hazır nüshanın teslim tarihindeki Türk Dil Kurumunun son yayımladığı Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu esas alınır. Baskıya hazır nüshanın inceleme sürecinde Yazım Kılavuzu'nda yapılan değişiklikler eserin değerlendirilmesinde dikkate alınmaz. Ancak değişikliklerin yansıtılması başvuru sahibinden istenir.
- 8) Konular işlenirken doğru, açık, anlaşılır bir dil ve anlatım kullanılır.
- 9) Kelimeler, nüanslara dikkat edilerek titizlikle seçilir.

10) Metinlerde akıcılık, mantık dokusu ve fikir bütünlüğü sağlanır.

11) İlköğretimin ilk üç sınıfında soyut kavramların kullanılmasından kaçınılır.

c) Öğrenme, Öğretme ve Ölçme-Değerlendirme

1) Konular, öğrencileri muhakemeye, bağımsız ve yaratıcı düşünmeye, kıyaslamaya ve edinilen bilgilerden hareketle sonuçlar çıkarmaya yöneltecek şekilde işlenir.

2) Konularla ilgili hazırlık çalışmalarının öğrenciyi düşünmeye ve araştırmaya yöneltecek nitelikte olmasına dikkat edilir.

3) Öğrencinin yeni bilgileri ezberlemesi değil, zihninde yapılandırması hedeflenir.

4) Öğrenme yöntemleri ve stratejileri dikkate alınır ve üst düzey düşünme becerileri geliştirilir.

5) Konular, programın ilgili temel becerileri ile alt becerilerini kazandıracak şekilde düzenlenir ve öğrencinin etkin rol almasına imkân verecek biçimde işlenir.

6) Değerlendirmeye ilişkin unsurlar, ölçme-değerlendirme ilke ve teknikleri dikkate alınarak düzenlenir.

7) Her ünite veya bölümün sonunda öğrenciye konularla ilgili bilgi, beceri, değer, tutum ve yeterliklerin kazandırılıp kazandırılmadığını ölçmeye yarayan değerlendirme sorularına yer verilir.

8) Çoktan seçmeli, doğru-yanlış, boşluk doldurma, eşleştirme, yazılı yoklama ve benzeri sonuç değerlendirme teknikleri ile ürün dosyası (portfolyo) değerlendirme, performans değerlendirme, gözlem formu gibi süreç değerlendirme tekniklerine yer verilir.

d) Teknik, Tasarım ve Düzenleme

1) Sayfa tasarımlarında resim, fotoğraf, grafik, şema, plan, harita ve benzeri görsel unsurların yerleştirilmesinde görsel algının yanı sıra, bunların eğitimcilik ve öğreticilik niteliğine de önem verilir.

2) Görsel unsur, öğrencilerin gelişim basamaklarına uygun; görsel algı yönünden ise renk uyumuna dikkat edilerek açık, temiz ve net bir baskıyla hazırlanır.

3) Her türlü yazı, resim, fotoğraf ve benzeri materyallerden telif hakları gözetilerek alıntı yapılabilir.

4) Konuların daha iyi öğrenilebilmesi için açıklayıcı, tamamlayıcı ve eğitici nitelikteki öğretime yardımcı (harita, kroki, fotoğraf, şema, grafik, resim vb.) görsel unsurlara yeterince yer verilir.

5) Kitaplarda yer alan başlıklar sistematik biçimde düzenlenir ve ikonografik bir sistem oluşturulur.

6) Kitaplarda yer alacak Türk bayrağı, "Türk Bayrağı Kanunu" ve "Türk Bayrağı Tüzüğü"ne uygun olarak verilir.

7) Kitap kapaklarında aşağıdaki hususlara yer verilir:

Ön kapakta; kitabın adı, okul türü, sınıfı, başvuru sahibinin adı, varsa pedagojik açıdan uygun bulunan amblemi ve dersin özelliğini yansıtan kapak düzeni,

İç kapağın ön yüzünde; kitabın adı, okul türü, sınıfı, yazarı /yazarların adı ve soyadı (varsa akademik unvanı), başvuru sahibinin adı veya adresi varsa pedagojik açıdan uygun bulunan amblemi, İç kapağın arka yüzünde; yazar/yazarların dışındaki kitabı hazırlayanların adı ve soyadı,Arka kapakta sınıf seviyesi dikkate alınarak sağlık, beslenme, trafik ve çevre ile ilgili yazılı ve görsel tasarımlar yer alır.

İkinci yaprak ve devamında; ilköğretimin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıflarına ait kitaplarda, yaprağın ön yüzünde Türk bayrağı ile birlikte İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtası; yaprağın arka yüzünde Öğrenci Andı; üçüncü yaprağın ön yüzünde Atatürk'ün resmi ve resminin alt kısmında "Mustafa Kemal Atatürk" yazısı bulunur. İçindekiler (ilgili sınıf için ön görülen puntoda olup) en çok beş sayfayı geçmemelidir.

İlköğretimin 4' üncü, 5' inci, 6' ncı, 7' nci ve 8' inci sınıflar ile örgün ve yaygın eğitim kurumlarına ait kitaplarda; ikinci yaprağın ön yüzünde Türk bayrağı ile İstiklâl Marşı; yaprağın arka yüzünde Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, üçüncü yaprağın ön yüzünde, Atatürk resmi ve resminin alt kısmında "Mustafa Kemal Atatürk" yazısı bulunur. İçindekiler (ilgili sınıf için ön görülen puntoda olup) en çok beş sayfayı geçmemelidir.

Diğer yapraklarda metin kısımlarının başlıkları dışında kalan bölümlerinde (resim altı yazıları, dipnotlar ve benzeri kullanılan yazılar hariç) ilköğretim 1' inci sınıflar için (20), 2' nci sınıflar için (18), 3 üncü sınıflar için (14), 4 üncü sınıflar için (12), 5 inci sınıflar için (11), daha üst sınıflar için ise (10) puntodan daha küçük harfler kullanılmaz.

Yaygın eğitim kurumları için yazılan kitaplarda punto büyüklükleri, yukarıdaki ölçüler ile kursiyerlerin eğitim ve yaş durumları dikkate alınarak belirlenir.

Metinlerin aralarında paragraf boşluğu bulunmayan 100 mm' lik kısmında, ilköğretim 1' inci sınıflar için (10), 2' nci sınıflar için (14), 3 üncü sınıflar için (18), 4 üncü ve 5 inci sınıflar için (20), altıncı ve daha üst sınıflar için (22) den fazla satır bulunmaz.

Yaygın eğitim kurumları için yazılan kitaplardaki satır aralıkları, yukarıdaki ölçüler ile kursiyerlerin eğitim ve yaş durumları dikkate alınarak belirlenir. Dipnotlar bölüm veya ünite sonlarında verilir.

İlköğretim Türkçe, Ortaöğretim Dil ve Anlatım ile Türk Edebiyatı derslerinde; eserin hazırlanmasında kullanılan orijinal metinler, başvuru esnasında baskıya hazır nüsha ile Daire Başkanlığına teslim edilir. Ders kitaplarının son bölümünde yer alan yapraklarda sözlük, kronoloji (Sosyal Bilgiler- Tarih kitaplarında) ve kaynakça yer alır(Tebliğler Dergisi,2007).

2.7. Türk Standartları Enstitüsü'ne Göre Ders Kitaplarının Özellikleri

21.04.1992 tarihinde TSE'den yayınlanan standartlara göre okutulan ders kitaplarının fiziksel özellikleri, imali, bulunması gereken bilgiler, boyutu ve toleransı ile ilgili özelliklerin nasıl olması gerektiği belirlenmiştir. Bu standartlar şunlardır;

2.7.1. Ders Kitabının Fiziksel Özellikleri

Renk

Madde 2.3.11'e göre denendiğinde;

Ders kitabı basımında kullanılan kâğıt ve kapağında kullanılan karton %100 beyazlatılmış kimyevi selülozdan imal edilmiş olmalıdır.

Görünüş

1-Ders kitaplarının sayfaları düzgün olmalı, leke, delik, kir, karışık, yırtık, buruşukluk katlanma ve diğer görünüş kusurları ile baskı hataları bulunmamalı, baskı arka yüze geçmiş olmamalıdır.

2-Ders kitabının kenarları düzgün ve çapaksız kesilmiş olmalı, dikiş ve ciltleme kusurları bulunmamalıdır.

2.7.2. Ders Kitabının İmali İle İlgili Özellikler

Madde 2.2.1'e göre muayene edildiğinde;

1-Kitap kapağı, kitap yapraklarını tamamen örtecek ve aynı boyutta kalacak şekilde kesilmiş olmalıdır.

2-Kitaplar, formalı olarak yapılmalı bir formda on altı sayfa bulunmalıdır.

3-formlar birbirine tek dikiş(zımba teli) iplik dikişle bağlanmalıdır.

4-Bir forma halinde hazırlanan kitaplarda forma, kapağa zımba teli ile tutturulmalıdır.

5-Dört veya daha fazla formadan meydana gelen kitaplara sırt verilmelidir.

6-Birden fazla formalı kitaplarda formalar kapağa, kapaktan elyaf koparmadan, ayrılmayacak derecede sağlam olarak yapıştırılmalıdır.

7-Formaların birleştirilmesinde altı kat olarak bükülmüş naylon veya iplik kullanılmalıdır.

8-Formaların birleştirilmesinde zımba teli kullanıldığında bir kitapta en az iki zımba teli bulunmalıdır.

Madde 2.3.12'ye göre denendiğinde,

Zımba telinde korozyon belirtisi olmamalıdır.

Madde 2.2.2'ye göre muayene edildiğinde,

1-Zımba telinin zımbalanıp büküldükten sonraki açıkta kalan uçlarında her birinin uzunluğu en az 5mm,en çok ise iki ucu karşılıklı gelecek şekilde olmalıdır.

2-İki zımba teli kullanıldığında, teller kitap boyunun yaklaşık 1/4'üne eşit uzaklıkta; üç zımba teli ile kullanıldığında ise teller arası uzaklık ise kitap boyunun 1/3'üne;kenarlardan tele en yakın uzaklık ise 1/6'sına eşit olmalıdır.

3-İplik dikiş kullanıldığında bir kitapta en az iki dikiş olmalı, dikişle kitabın üst ve alt kenarında kitap boyunun yaklaşık 1/4'üne eşit uzaklıkta, dikişler arası uzaklık ise kitap boyunun 1/3'üne eşit uzaklıkta, iğne giriş aralıkları en az 10mm en çok 20mm olmalıdır.

2.7.3. Ders Kitabında Bulunması Gereken Bilgiler

TS 10220 standardına dikkate alınarak, ders kitapları madde 2.2.1'e göre muayene edildiğinde, aşağıdaki maddelerde belirtilen bilgiler bulunmalıdır.

Ön Kapak

Ön kapak üzerinde aşağıda belirtilen bilgilere yer verilmelidir:

- 1-Kitabın adı
- 2-Kullanılacağı sınıf veya seviye
- 3-Yazarın, hazırlayanın, çevirenin adı
- 4-Yayınevinin adı, kısa adı veya amblemi

Sırt

Kitabın sırtında aşağıda belirtilen bilgilere yer verilmelidir;

- 1-Kitabın adı(Kitabın ön kapağı üstte ve yatay durumda iken soldan sağa doğru ve okunabilecek şekilde tanzim edilmelidir).
- 2-Yayınevinin adı, kısaltılmış adı veya amblemi
- 3-Basıldığı yıl

Diğer Yapraklar

Diğer yapraklar aşağıda belirtildiği gibi düzenlenmelidir;

- 1-Sayfalarda yazılar dışında kalacak boşluklar (Marj) en az 15mm,en çok 20mm olmalıdır.
- 2-Konu ile ilgili resim, şema, grafik, çizim, fotoğraf varsa bunlar ait oldukları ifadelerle aynı sayfada yer almalıdırlar.
- 3-Dipnotlar sayfa altlarına verilmelidir.

Ders Kitabının Sonunda Yer Alan Yaprakların Düzeni

- 1-Sözlük bölümü,
- 2-Alfabetik indeks bölümü
- 3-Bibliyografya
- 4-Kitabın sonda en az bir yaprak boş bırakılmalıdır.

2.7.4. Boyut ve Toleranslar

Ders Kitabının Boyutları

Madde 2.2.22'ye göre test edildiğinde, ders kitabının boyutları ISO 6716'daki A serisinin, büyük boy için A4,normal boy için A5 boyutuna uygun olmalıdır.

Yazı Büyüklükleri

Ders kitabı, madde 2.2.2'ye göre incelendiğinde, metin kısımlarının başlıkları dışında kalan bölümlerinde kullanılan yazılarda;

1-) 6–7 yaş için 24 punto

2-) 7–8 yaş için 18 punto

3-) 8–9 yaş için 12 punto

4-) 9–12 yaş için 11 punto

5-)12 yaşından yukarı olanlar için 10 punto büyüklüğünde harfler kullanılmalıdır(MEB, 1995).

2.8. Fen ve Teknoloji Dersinin Önemi ve Amaçları

2.8.1. Fen ve Teknoloji Dersinin Önemi

Bu derste, çocukların içinde yaşadıkları çevreyi ve evreni bilimsel yönden ele alıp incelemeleri amaçlanır. Öğrenciler Fen Bilgisi dersinde çevrelerini bilimsel metotlarla inceleyerek olay ve durumlar karşısında objektif düşünme ve doğru kararlar verme alışkanlığını kazanmalıdırlar ki, bu da onların çevresine, ailesine kendilerine yararlı olmalarını sağlar.

Bugünkü fen eğitiminin amaçlarından biri çocukların her zaman sordukları doğaya ilişkin sorularını en etkili biçimde cevaplandırmaktır. İkincisi, çocukların devamlı olarak değişen çevreye uyumlarını sağlamaktır. Bu bakımdan, bilim ve teknoloji, hem bireysel olarak bizim, hem de toplumumuzun refahı için çok önemlidir. İlköğretim dönemindeki öğrenciler somut olarak öğrendiklerinden fen öğretiminin uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekir. Bu nedenle fen eğitiminde öğrenci katılımının sağlanabildiği, deneylerin yapıldığı, merak uyandırıcı vb. yöntemler uygulanmalıdır. Bu şekilde öğrenciler soru sormayı, problem belirlemeyi ve kişilerle ortak çalışarak çözüm aramayı öğrenirler.

Bilim ve teknoloji çağı olarak isimlendirilen günümüzde; toplumda yasayan bireylerin fen ve teknoloji okur-yazarı olması gerekir. Bu ise sadece kaliteli ve iyi bir fen eğitimi ile gerçekleşir. Fen bilimleri bilimsel süreçle öğretilmelidir. Bu şekildeki fen eğitimi, öğrencilerin fen bilimlerine karşı daha olumlu tutumlar geliştirmesini ve yaratıcılık becerilerini geliştirmelerini sağlar(Erfidan, 2005).

Fen Bilgisi eğitimi, çocuğun çevresindeki çekici ve şaşırtıcı zenginliğin eğitimidir. Çocuğun yediği besinin, içtiği suyun, soluduğu havanın, beslediği hayvanın, bindiği arabanın, kullandığı elektriğin, ışığın, güneşin eğitimidir. Bu anlamda Fen Bilgisi eğitimi; çocuğun ilgi ve ihtiyaçları, gelişim düzeyi, istekleri, çevre imkânları göz önüne alınarak, uygun metot ve tekniklerle yapılması gereken, kolay, somut bir eğitimidir. Daha doğrusu öyle olmalıdır (Gürdal, 1988).

İleride yetişkin bireyler olarak topluma yön verecek çocukların ise, yasadıkları çevreyi anlayıp yorumlama, bu karmaşık çevrede bir düzenlilik arama güdülerini vardır. Bugünkü fen eğitiminin amaçlarından ilki çocukların her zaman sordukları doğaya ilişkin sorularını en etkili biçimde cevaplandırmak; ikincisi, çocukların devamlı olarak değişen çevreye uyumlarını sağlamaktır (Kaptan, 1998). Bu bakımdan fen eğitimi, bir bütün olarak toplum açısından olduğu gibi toplumun her bireyi için de büyük önem arz eder.

Teknolojik gelişmelerle sürekli evrim geçiren ve gelişen bilim dünyasında saygı değer bir yer edinmek ve toplumu arzu edilen refah seviyesine ulaştırmak için özellikle temel eğitimin en önemli alt dalı olan fen eğitimi üzerinde titizlikle durmakta yarar vardır. Bilim ve teknolojinin egemen olduğu bir dünyada insanlara yaşam için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak ve unları hayatın her aşamasında kullanırmak fen eğitiminin toplumsal boyutu olarak değerlendirilebilir. Fen eğitimi, bilim çağını yakalamak isteyen toplumların sürekli gelişim için önem vermesi gereken unsurlar arasında yer alır(Deniz, 2005).

2.8.2. Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı'nın Genel Amaçları

İlk ve orta öğretim düzeyi için fen derslerinin amaçlarını aşağıdaki gibi belirlemişlerdir:

- Bilimsel anlamda okuryazar olma,
- Yaratıcı ve eleştirel düşünme yoluyla gerçek problemleri çözme,

- Çevreyi tanıma, çevre korumasında karşılaşılan problemler ve daha iyi bir çevre için alınması gereken önlemleri kavrama,
- Fen, teknoloji ve toplum ilişkisini kavrama,
- Sürekli değişen dünyada başarılı ve verimli olarak yaşayabilme,
- Bireysel yetenekler, ilgiler ve ihtiyaçlara göre bilişsel, duyuşsal ve sosyal açılardan gelişme (Turgut vd., 1997'den aktaran Geçer, 2005).

Yukarıdaki amaçlara paralel olarak değişen yeni ilköğretim programında Fen ve Teknoloji Dersinin amaçları şu şekilde belirlenmiştir.

Öğrencilerin;

1. Doğal dünyayı öğrenmeleri ve anlamları, bunun düşünsel zenginliği ile heyecanın yaşamalarını sağlamak,
2. Her sınıf düzeyinde bilimsel ve teknolojik gelişme ile olaylara merak duygusu geliştirmelerini teşvik etmek,
3. Fen ve teknolojinin doğasını; fen teknoloji, toplum ve çevre arasındaki karşılıklı etkileşimleri anlamlarını sağlamak,
4. Eğitim ile meslek seçimi gibi konularda, fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim, ilgi geliştirmelerini sağlayabilecek alt yapıyı oluşturmak,
5. Öğrenmeyi öğrenmelerini ve bu sayede mesleklerin değişen mahiyetine ayak uydurabilecek kapasiteyi geliştirmelerini sağlamak,
6. Karşılayabileceği alışılmadık durumlarda, yeni bilgi elde etme ile problem çözmede fen ve teknolojiyi kullanmalarını sağlamak,
7. Kişisel kararlar verirken uygun bilimsel süreç ve ilkeleri kullanmalarını sağlamak.
8. Fen ve teknolojiyle ilgili sosyal, ekonomik ve etik değerleri, kişisel sağlık ve çevre sorunlarını fark etmelerini, bunlarla ilgili sorumluluk taşımalarını ve bilinçli kararlar vermelerini sağlamak,
9. Bilmeye ve anlamaya istekli olma, sorgulama, mantığa değer verme, eylemlerin sonuçlarını düşünme gibi bilimsel değerlere sahip olmalarını, toplum ve çevre ilişkilerinde bu değerlere uygun şekilde hareket etmelerini sağlamak,
10. Meslek yaşamlarında bilgi, anlayış ve becerilerini kullanarak ekonomik verimliliklerini arttırmalarını sağlamaktır. (MEB, 2005).

2.9. Fen ve Teknoloji Dersinin Kapsamı

Fen Bilgisi dersini daha etkili ve verimli bir hale getirmek için programları öğrenci merkezli, deneye, araştırmaya, incelemeye dayalı etkinliklerden oluşturulmaya çalışılmıştır. Çocuğun doğasına en yakın konuları içermektedir. Nedir bunlar? Çocuğun soluduğu hava, yaşadığı çevre, yedikleri, içtikleri, giydikleri ve kendisidir. Uygulama ilkeleri bakımından Fen Bilgisi dersi tam anlamıyla bir yakın çevre dersidir. Böyle bir yaklaşımda fen eğitimi çocuğun karşılaştığı nesnelere, olayları ve bunların ilişkilerini gözleyip, inceleyip araştırması ve sonuçlara varması olarak tanımlanabilir(Kaptan,2007).

İlköğretimde okutulan Fen Bilgisi dersinin temel amacı, günlük yaşamda karşılaşılan olayları, neden-sonuç ilişkisi içinde inceleyen, düşünen ve olaylar arasında mantıklı ilişkiler kurabilen bireyler yetiştirmek olarak açıklanmıştır. İlköğretim birinci kademedeki fen dersleriyle ilk defa karşılaşan öğrencilerin, fen etkinliklerine ve işlenen konulara karşı geliştirdikleri tutumlar, ilerleyen yıllarda fen alanındaki derslere yönelik tutumlarında etkili olmaktadır. Bu durum, fen bilimleri alanında amaçlanan bilgi, beceri ve tutumların temellerinin atıldığı ilköğretim sürecinin önemini bir kat daha arttırmaktadır(Çepni vd., 2003).

Bugünkü modern fen eğitiminde amaç, öğrencilerin fen bilimleri ile ilgili bilimsel bilgileri ezberlemeleri değil, hayatları boyunca karşılaşacakları fenle ilgili problemleri çözebilmeleri için gerekli bilimsel tutumları ve zihinsel süreç becerilerini, yeteneklerini elverdiği oranda kazanmalarınıdır. Böylece, öğrencilerin çoğu zaman hiç kullanmayacakları teorik bilgileri öğrenmeleri yerine, bilimsel düşünme ve davranma ve karşılaştıkları fenle ilgili becerileri kazanmaları sağlanmaya çalışılmaktadır. Günümüzde fen eğitiminin içeriği bilimsel bilgiler, bilişsel süreç, beceri ve bilimsel tutumlardan oluşmaktadır. Bu içerik öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak bir biçimde seçilmeli ve basitten karmaşığa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa gibi temel öğretim ilkeleri dikkate alınarak düzenlenmelidir(Karatepe vd., 2004).

2.10. Fen ve Teknoloji Dersinin İlköğretim Programları İçindeki Yeri ve Önemi

4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Programı hazırlanırken Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tüm illerde ilköğretim müfettişleri başkanlığında

komisyonlar kurmuş ve 2000 yılı Fen Bilgisi Programının değerlendirilmesini istemiştir. 79 ilden (68 ilköğretim müfettişi ve 348 öğretmen) gelen değerlendirme raporları ile farklı eğitim sendikalarının görüşleri belgesel tarama yöntemi ile tek tek incelenmiş, çalışmanın ihtiyaç analizi için önemli veriler elde edilmiştir. Böylelikle 2001 yılı Fen Bilgisi programının beğenilen ve beğenilmeyen boyutları ve programın uygulanmasında karşılaşılan sorunlar hazırlanan yeni programın geliştirilmesinde dikkate alınmıştır. Örneğin, illerden gelen raporların %92'si programın belirlenen sürede tamamlanamadığını ifade etmektedir. Bu görüş, yeni programda göz önüne alınmış ve her sınıftaki içerik belirli oranda azaltılmıştır. Eski Fen Bilgisi programına teknoloji boyutu da eklenerek dersin adı Fen ve Teknoloji olarak değiştirilmiş, haftalık ders süresi 4 saat olarak belirlenmiş ve Talim ve Terbiye Kurulu'nun 12.07.2004 tarih ve 118 sayılı kararları ile Yeni Fen ve Teknoloji (4. ve 5.sınıf) Dersi Öğretim Programı 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilmiştir (TTKB, 2004).

Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu; bireysel farklılıkları ne olursa olsun bütün öğrencilerin fen ve teknoloji okuryazarı olarak yetişmesidir (MEB, 2005). Bu amaç için yedi “öğrenme alanı” belirlenmiştir. Öğrenme alanları “konu içeriği öğrenme alanı” ve “beceri, anlayış, tutum ve değerler öğrenme alanı” olmak üzere iki grupta ifade edilmiştir. Konu içeriği öğrenme alanı, öğrenciye kazandırılacak konu içeriği bilgilerini içermektedir. Beceri, anlayış, tutum ve değerler öğrenme alanında ise konu alanıyla ilgili beceri, tutum ve değerlerin öğrenciye kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu ikisi harmanlanarak fen ve teknoloji dersinde sadece konu alanı bilgileri değil beceri, tutum ve değerlerinin de kazandırılması planlanmıştır. Bu öğrenme alanlarının işleneceği üniteler belirlenmiştir. “Programda içerik sarmal yaklaşım esas alınarak düzenlenmiştir. Bu nedenle dört öğrenme alanındaki temel kavramlar her sınıfta ele alınmıştır, ancak üst sınıflara geçildikçe kazanımlarda belirtilen bilgi, anlayış ve becerilerin görece olarak derinliği artmış ve kapsamı genişlemiştir” (TTKB, 2004).

Fen ve teknoloji okuryazarı olan bir kişi, bilimin ve bilimsel bilginin doğasını, temel fen kavram, ilke, yasa ve kuramlarını anlayarak uygun şekillerde kullanır; problemleri çözerken ve karar verirken bilimsel süreç becerilerini kullanır; fen, teknoloji, toplum ve çevre arasındaki etkileşimleri anlar; bilimsel ve teknik psiko-motor beceriler geliştirir;

bilimsel tutum ve değerlere sahip olduğunu gösterir. Fen ve teknoloji okuryazarı bireyler, bilgiye ulaşmada ve kullanmada, problemleri zmede, fen ve teknoloji ile ilgili sorunlar hakkında olası riskleri, yararları ve eldeki seçenekleri dikkate alarak karar vermede ve yeni bilgi üretmede daha etkin bireylerdir.

Fen ve teknoloji okuryazarlığı için 7 boyut düşünülebilir:

1. Fen bilimleri ve teknolojinin doğası
2. Anahtar fen kavramları
3. Bilimsel Süreç Becerileri (BSB)
4. Fen-Teknoloji-Toplum-evre (FTTÇ) ilişkileri
5. Bilimsel ve teknik psikomotor beceriler
6. Bilimin özünü oluşturan değerler
7. Fen'e ilişkin tutum ve değerler (TD)

Öğrencilerin fen ve teknoloji okuryazarı olarak yetiştirilebilmeleri için yukarıda belirtilen fen ve teknoloji okuryazarlığının yedi boyutu dikkate alınmalıdır. Düz anlatım, not tutturma ve doğrulama tipi laboratuvar etkinlikleri gibi ğretmen merkezli geleneksel ğretim yöntemleri öğrencilerin fen ve teknoloji okuryazarlığını geliştirmede yeterli olamamaktadır. Eğitim süreci öğrencilerin öz güvenlerini ve motivasyonlarını artırıcı nitelikte olmalıdır. Öğrenciler sürekli alma ihtiyacını duymak yerine kendi kendilerine araştırabilen, sorgulayabilen bireyler olacak şekilde yönlendirilmelidir(MEB, 2005).

Fen Bilgisi, 1800'l yılların ortalarından itibaren Avrupa lkeleri ile Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilköğretim programları içerisinde yer almıştır. Fen derslerinin en temel amacı, "ocuklarda doğal çevreyi gözleme becerisini geliştirmek" olarak ifade edilmiştir. Bu beceri fen eğitiminin temeli olarak kabul edilir. İlköğretimin ileri sınıflarındaki fen derslerinde hijyen ve fizyoloji konularına yer verilmiştir. Öte yandan, fen bilgisinin günlük yaşamdaki ve endüstrideki uygulamalarla ilişkili olarak öğretilmesi yönünde çaba gösterilmiştir. İlköğretimdeki fen dersleriyle çocukların kendilerini ve çevrelerini anlayıp açıklayabilme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Fen bilgisinin içeriğini, canlılar dünyası, doğal evre ve insan ve insan evre arasındaki etkileşim gibi konular oluşturmuştur. İngiltere'deki ilköğretim kurumlarında okutulan fen

bilgisi derslerinin içeriğini, canlılar dünyası ve canlıların etkileşimi, madde ve enerji, kuvvet ve bunların birbirleriyle etkileşimi gibi konular oluşturmuştur. Finlandiya'daki ilköğretim programlarında yer alan fen bilgisi derslerinin içeriği de çevre, canlılar dünyası, madde ve hareket konularından oluşmuştur. Ayrıca öğrencilerin gözlem yapması ve sınıflama becerilerini kazanmaları amaçlanmıştır. Hollanda'daki ilköğretim kurumlarında da fen dersleri içeriğinin büyük bir bölümünü canlılarla ilgili konular oluşturmuştur. Örneğin hayvanlar, bitkiler ve insan vücudu bu konulardan bazılarıdır. Ülkemizdeki ilköğretim düzeyindeki fen derslerinin içeriğine bakıldığında, yukarıda sözü edilen ülkelerin ilköğretim düzeyindeki fen derslerinin içerikleriyle benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

2.10.1. Türkiye'de İlköğretim Programlarında Yer Alan Fen Eğitimin Özellikleri

Türkiye'de ilköğretimin ilk üç yılında fenle ilgili konular, hayat bilgisi dersi içinde verilmektedir. Fen bilgisi dersleri, ilköğretim 4. ve 5. sınıfların eğitim programlarında bağımsız bir ders olarak yer almakta ve konular ilk üç yıldakine göre daha ayrıntılı olarak işlenmektedir. İlköğretim birinci basamaktaki öğrencilerin henüz somut işlemler öneminde bulunduğu dikkate alınarak konular öğrencilerin somut öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak bir biçimde işlenmektedir. 6–8. sınıflarda okutulan fen dersleri de 4. ve 5. sınıfta okutulan fen derslerine kıyasla daha ayrıntılı olarak işlenmektedir. Gerek başka ülkelerde, gerekse Türkiye'de ilköğretim programları içinde yer alan fen bilgisi dersi, fizik, kimya ve biyoloji gibi ayrı ayrı dersler olarak değil, birleştirilmiş bir ders olarak okutulmaktadır. Fen bilgisinin, araştıran, tartışan, deneyen, gözlem yapan, sürekli olarak bilgilerini genişleten ve bilimsel tutumlar geliştiren bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir işleve sahip olduğu belirtilebilir(Yaşar vd., 1998).

2.11. İyi Bir Fen ve Teknoloji Ders Kitabının Özellikleri

Öğrencilerin fen bilgisi ders kitabını hiçbir yönlendirme olmadan kendi kendilerine kullanmasını sağlamak için ders kitapları rehber kitap konumunda olmalıdır. Müfredatta bulunan konular günlük hayatla ilişkilendirilmeli, renkli fotoğraflarla desteklenerek, bulmaca ya da uygun karikatürlerle desteklenmelidir. İlköğretim ikinci kademesindeki öğrenciler Piaget'in bilişsel gelişim dönemlerine göre somut işlemler aşamasındadır. Bu

dönemde bilişsel yeterlilikler açısından hızlı bir değişim yasayan öğrencilerin, geçmiş yaşantılarına göre merak ettikleri olay ve varlık sayısının azalması ve ilgi çekme ihtiyaçlarının azalması gibi nedenlerle merak duygularında bir yavaşlama söz konusudur. İşte bu dönemde öğrencilere sunulan fen bilgisi ders kitapları, öğrencilere yenilikler, anlamlı olay ve varlıklar sunarak onlardaki merak duygusunu yeniden canlandırmalıdır (Gökdere ve Keleş, 2004).

Dünyamız sürekli yenilik ve gelişmelere tanık olmaktadır. Bu yenilik ve gelişmeler ilk olarak fen ve teknoloji alanında olmakta ve tüm insanlığın hayatını etkilemektedir. Oluşum sürecinde olan yenilikler sadece bilim adamlarını değil tüm toplumu ilgilendirmektedir. Fen ve Teknoloji dersinin genel amacı bu oluşan kavram, ilke ve genellemelerin bireylere kazandırılmasıdır (Küçükahmet, 2004).

Fen Bilgisinin öğrenci merkezli vizyonu, bilimsel yöntemin de basamakları olan, öğrencilerin doğaya anlama çabasıyla bakması, merak etmesi, sorular sorması ve bu soruların yanıtlarının yalnızca deneysel yöntemlerle bulunabileceğine inanması, daha da önemlisi, kendisine sunulanı sorgulamadan kabul etmeyen bir beyin ve eleştirel düşünce gücüne ulaşmasıdır. Bu doğrultuda İlköğretim Fen Bilgisi 4,5,6,7 ve 8. sınıf ders kitaplarının şu ilkeler doğrultusunda;

- Programı hedeflerine ulaştırabilecek,
- Keşfe, araştırma, sorgulama, gözleme ve inceleme, uygulamaya yönlendiren etkinliklerle aktif öğrenmeyi mümkün kılacak,
- Grup çalışmaları ve işbölümü yapabilme, sorumluluk alabilme, bilgiyi paylaşabilme gibi alışkanlıklarla demokratik bir birey olma niteliğini kazandıracak,
- Okulda öğrendiklerinin yaşamla bağlantısını kurabilen araştırmalara yöneltecek,
- Fotoğraf, resim, karikatür vb. renkli, hareketli, öğretici ve ilgi çekici, öğrencide mizah duygusunu geliştirecek ve öğrenme isteği uyandıracak fen bilimlerinin farklı alanlarına ilgisini yöneltecek nitelikte bir öğrenci kitabı olarak hazırlanması gerekir (Vural, 2004c)

2.12. İlgili Çalışmalar

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili olduğu düşünülen ve ders kitaplarının özellikleri alanında yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Aydoğanlı (2006) “Endüstri Meslek Liselerinde Okutulmakta olan İngilizce Ders Kitabı ve Haftalık Ders Saatlerine İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma” adlı bir çalışma yapmıştır. Yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin %73.1’i kitabın güncel olmadığı, öğrencilerin %63.7’si kitaptan edinilen bilgileri günlük hayatta kullanılmadığı, öğrencilerin %51’i ders kitaplarındaki soruların kendi kendini değerlendirmede etkili olmadığı; öğretmenlerin çoğunluğu, ders kitabında yer alan metin ve araştırmaların, öğrencilerin turizm ve uluslar arası ilişkiler yönünden ülkemize yararlı birer elaman olarak yetiştirmede çok az katkısı olduğu; yöneticilerin %68’i ders kitaplarının genel görüntüsünün öğrencilerin dikkatini çekmediği ve öğrenciyi okumaya heveslendirmedeği fikrini savunmuşlardır.

Çakır (2006) “İlköğretim Dördüncü Sınıf Matematik Ders Kitapları İle İlgili Öğretmen Görüşleri” isimli araştırmasında öğretmenlerin ders kitaplarının görsel düzen ve içerikleri ile ilgili olumlu düşüncelere sahip oldukları, biçimsel özellikler ile alıştırma ve değerlendirme özellikleri hakkında kararsız kaldıklarını belirtmiştir.

Özsoy (2007 “İlköğretim 4-5. Sınıf Fen ve Teknoloji Ders Kitaplarının Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşleri Bağlamında Değerlendirilmesi” ilgili çalışmasında, kitapların kapağının öğretmenlerin %57.1’i göre kısmen dikkat çekici iken, velilerin %45.3’ü ve öğrencilerin %51.8’ine göre dikkat çekici olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin %50’si fen ve teknoloji kitaplarını öğrencilerin yaş ve seviyesine uygun bulmuştur. Kitaptaki metinleri, öğretmenlerin %62.5’i, öğrencilerin %73.3’ü, velilerin %64.4’ü açık ve anlaşılır nitelikte bulmuştur.

Kaya (2001) “İlköğretim İkinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Niteliklerine İlişkin Öğretmen ve Uzman Görüşleri” adlı çalışmasında ders kitabına yardımcı görsel ve işitsel araç gerecin olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin ders kitaplarının içeriğini büyük oranda

olumlu bulduklarını belirterek bakanlık ve üniversitelerin işbirliği yaparak kitap enstitüsü kurmalarını önermiştir.

Yıldırım (2007) “İlköğretim 8. Sınıf Bilgisayar Ders Kitaplarının Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluğunun Değerlendirilmesi ve İçerik Analizinin Yapılması” adlı çalışmada MEB tarafından onaylanan ve ders kitabı olarak okutulan 4 farklı yayının ders kitaplarının görsellik kriterlerine göre karşılaştırarak uygunluklarını belirtmiştir. Araştırmasında mevcut bilgisayar ders kitaplarının gözden geçirilmesini, ünitelerin sonlarında özet verilmesi ve konular arasında ilişki kurulmasını önermiştir.

Toklucu (2005) ilköğretim okullarındaki yazılı materyallerden olan ders kitaplarıyla yapılan öğretimin konuya ait amaç ve hedeflerinin öğrenci üzerindeki davranış değişikliğinde olumlu yönde etkiler çıkardığı, yapılan ön test ortalamalarına göre daha başarılı olduğu, MEB’in dağıttığı ücretsiz ders kitaplarından öğrenci ve öğretmenlerin daha aktif olarak yararlanması ve bu yazılı materyallerin sınıfta kullanımının gerekliliğine dikkat çekilmektedir.

Gülper (2004) “İlköğretim Okullarının İkinci Kademesinde Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Ders Kitaplarının Niteliklerine İlişkin Görüşleri” ile ilgili tezinde Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin coşku ve heyecan verici olmasını, üniversitelerin ders kitabı hazırlamasını ve dilbilgisi konularının bir bütünlük içinde verilmesini önermiştir.

Kabapınar (2001) “İşlevleri ve Kavramsal Anlamaya Katkıları Açısından Türk ve İngiliz Fen Ders Kitaplarında Görsel Öğeler” isimli çalışmada Türk ve İngiliz ders kitaplarının görsel öğelerini incelemiştir. İnceleme için bir ölçek geliştirmiş. İncelemede organizasyon, dekorasyon, yönlendirme, özetleme, tasvir ve düşündürmeye yönelik görsel öğeleri seçmiştir. Araştırmada yedi adet sekizinci sınıf fen kitabı ve altı adet dokuzuncu sınıf kimya ders kitabı Türk kitaplarından, kademe üç ve kademe dörtten on bir fen ve kimya ders kitapları İngiliz kitaplarından olmak üzere 24 kitap seçilmiştir. İnceleme;

- Her iki ülkede de görsellerin tasvir amaçlı kullanıldığı,
- Türk ders kitaplarında yönlendirme, özetleme ve düşündürme amaçlı görsel öğelerinin olmadığı,

- İki ülkenin tasvir amaçlı görsel öğelerin içerik açısından farklı olduğu,
- Görsel Öğelerin İngiliz kitaplarında Türk kitaplarından daha çok kullanıldığını göstermiştir.

Şahin (2001) “Liselerde Okutulmakta Olan Lise 1. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında 1. sınıf matematik ders kitaplarını incelemiştir. Çalışmada öğretmenlere yapılan ankette ders kitaplarının öğrenmeyi sağladığı ve ÖSS’ye katkısının yeterli olduğu belirtilirken öğrencilere ilişkin araştırmada matematik ders kitaplarının yeterli olmadığı gözden geçirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırma evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan ölçme aracı, verilerin toplanması ve analizleri anlatılacaktır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, 2007–2008 eğitim-öğretim döneminde MEB İlköğretim Okullarında 4. ve 5. sınıfta okutulan Fen ve Teknoloji ders kitaplarının görsel düzen, içerik, dil ve imla, hazırlık ve değerlendirme, öğretmen görüşlerine göre incelenmiştir. Araştırmada mevcut durumu saptamayı hedefleyen betimleme tekniklerinden betimsel tarama(survey) tipi araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Var olan durumu tespit etmeye yönelik olması, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemeye olanak sağlaması, zaman bakımından hedef kitleye daha kısa zamanda ulaşılabilmesi, kişilerin isimlerini yazmamasından dolayı daha objektif olabilmesi, yanıtların belli aralıklarla toplanabilme kolaylığı, toplanan yanıtların sayı ve sembollerle ifade edilip yorumlamaya uygun nitelikte olması betimsel yöntemin olumlu özelliklerindedir(Kaya, 2002’den aktaran Özsoy, 2007).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evreni, 2007–2008 eğitim-öğretim yılında, İstanbul ili, Anadolu yakası ilköğretim okullarında çalışmakta olan tüm 4. ve 5. sınıf öğretmenleridir. Araştırmanın örnekleme İstanbul ili Anadolu yakasından seçilen 4 ilçe, random yöntemiyle tespit edilen 30 ilköğretim okulunda çalışan 250 öğretmenden oluşmaktadır.

3.3. Kullanılan Ölçüm Aracının Tanıtılması

Araştırma, anket verilerine dayalı olarak yürütülmüştür. Araştırma için anket geliştirmede Toklucu’nun 2005 yılında yapmış olduğu araştırmadan faydalanılmıştır. Toklucu, kriterleri kitapların incelenmesi 2002, 2003, 2004 ve 2005 yıllarında Marmara

Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Matematik Eğitimi A.B.Dalı 4. sınıf öğrencileri ile 2003 yılında 3+1 lisans tamamlama programındaki öğrenciler tarafından yapılan, kriterlerin güvenilirliği Cronbach Alpha Modeli kullanılarak test edilmiş olan ve Alpha değeri 0,8983 bulunan çalışmadan almıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi birkaç aşamadan oluşmaktadır. Öncelikle literatür taraması yapılmış ve uzman görüşleri doğrultusunda çeşitli düzenlemelere gidilmiştir. Bazı maddeler çıkarılmış ve ölçeğe yeni maddeler eklenerek ankete son şekli verilmiştir.

Anketin ilk sayfasında değerli meslektaşlarım hitabıyla başlayan bir açıklama vardır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Bu bölümde cinsiyet, yaş, kıdem, mezun olunan okul ve okutulan ders kitaplarının yayınevi hakkında bilgi almaya yönelik sorular bulunmaktadır.

İkinci bölümde ise 63 sorudan oluşan önermeler yer almaktadır. Bu önermeler şu şekilde sıralanmıştır:

1. Ders Kitaplarının Görsel Düzenine İlişkin Görüşler(1-13. önermeler 13 önerme)
2. Ders Kitaplarının İçeriğine İlişkin Görüşler(14-41. önermeler 28 önerme)
3. Ders Kitaplarının Hazırlık ve Değerlendirmesine İlişkin Görüşler(42-58.önermeler 17 önerme)
4. Ders Kitaplarının Dil Özellikleri ve İmla Kriterlerine İlişkin Görüşler(59-63. önermeler 5 önerme)

Anketin ikinci bölümünde yer alan önermelerin karşısına öğretmen görüşlerinin belirlenmesi için, Çok Az(1), Az(2), Kısmen(3), İyi(4), Çok İyi(5) ifadeleri yerleştirilmiştir. Ölçek, 5'li Likert tipindedir.

Anketlerin tamamı araştırmacı tarafından okullara dağıtılıp toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı 4. ve 5. sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Anketin uygulanmasında elde edilen veriler kodlanarak bilgisayara girilmiştir. Araştırmada basit veri çözümlene tekniklerinden faydalanılmıştır. Ankette elde edilen veriler yüzde, frekans şeklinde tablolar halinde düzenlenmiştir. Araştırma ile ilgili tüm değerlendirmeler SPSS 11.0 programı ile yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ankete uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken şu aralıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Çok Az	1,00-1,49
2	Az	1,50-2,49
3	Kısmen	2.50-3,49
4	İyi	3,50-4,49
5	Çok İyi	4,50-5,00

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Öğretmenlere İlişkin Bulgular

4.1.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin kişisel bilgileri, anketin birinci bölümünde yer alan 5 adet sorudan elde edilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin “ Cinsiyet ” Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde (%)
Kadın	113	45,2
Erkek	137	54,8
Toplam	250	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 137'sinin (% 54,8) erkek öğretmenlerden oluştuğu, 113'nün (% 45,2) kadın öğretmenlerden oluştuğu görülmüştür.

Tablo 2. Öğretmenlerin “Yaş” Değişkenine Göre Dağılımı

Öğretmen Yaşı	Frekans (N)	Yüzde (%)
20 –25 yaş	41	16,4
26 - 35 yaş	117	46,8
36 – 45 yaş	58	23,2
46 yaş ve üstü	34	13,6
Toplam	250	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 41'nin (% 16,4) yaşının 20 – 25 arasında, 117'sinin (% 46,8) yaşının 26 - 35 arasında, 58'nin (% 23,2) yaşının 36 – 45 arasında, 34'nün (% 13,6) yaşının 46 ve üzeri olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Öğretmenlerin “Mesleki Kıdem” Değişkenine Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Frekans (N)	Yüzde (%)
1 -5 yıl	77	30,8
6 -10 yıl	73	29,2
11 -15 yıl	47	18,8
16 -20 yıl	9	3,6
21 yıl ve üstü	44	17,6
Toplam	250	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 77’sinin (% 30,8) meslekte çalışma süresi (1 -5) yıl arasında, 73’nün (% 29,2) meslekte çalışma süresi (6 -10) yıl arasında, 47’sinin (% 18,8) meslekte çalışma süresi (11 -15) yıl arasında, 9’nun (% 3,6) meslekte çalışma süresi(16-20) yıl arasında, 44’nün (%17,6) meslekte çalışma süresinin ise 21 yıl ve üzerinde olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Öğretmenlerin “Mezun Olunan Okul” Değişkenine Göre Dağılımı

Mezun Olunan Okul	Frekans (N)	Yüzde (%)
Eğitim Enstitüsü	37	14,8
Eğitim Ön Lisansı	12	4,8
Eğitim Fakültesi	151	60,4
Fen-Edebiyat Fakültesi	30	12
Diğer Fakülteler	20	8
Toplam	250	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 37’si (% 14,8) Eğitim Enstitüsü, 12’si (% 4,8) Eğitim Ön Lisansı, 151’i (% 60,4) Eğitim Fakültesi, 30’u (% 12) Fen-Edebiyat Fakültesi, 20’si (% 8) Diğer Fakülte mezunudur.

Tablo 5. Öğretmenlerin “ Okutulan Kitabın Yayınevi” Değişkenine Göre Dağılımı

Okutulan Kitabın Yayınevi	Frekans (N)	Yüzde (%)
Milli Eğitim Yayınevi	153	61,2
Özel Yayınevi	97	38,8
Toplam	250	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 153’ü (% 61,2) Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarını, 97’si (% 38,8) özel yayınevi ders kitaplarını okutmaktadır.

4.1.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular

4.1.2.1. Öğretmen Deneklerinde “Cinsiyet” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 6. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru : 4. İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	3,77	0,85	-2,274	219	0,024
Erkek	137	4	0,72			

Tablo 6 incelendiğinde “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 7. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru : 10. Yazı hatası ve baskı hatası var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	2,39	1,08	-3,174	248	0,002
Erkek	137	2,88	1,33			

Tablo 7 incelendiğinde “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 8. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru 29. Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	2,82	0,99	-2,488	248	0,014
Erkek	137	3,16	1,15			

Tablo 8 incelendiğinde “Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “**Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?**” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 9. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru 30.Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	3,31	0,93	-2,398	238	0,017
Erkek	137	3,59	0,92			

Tablo 9 incelendiğinde “ Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “**Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?**” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 10. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru 33.Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	3,11	0,96	-2,041	224	0,042
Erkek	137	3,35	0,83			

Tablo 10 incelendiğinde “Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “**Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?**” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 11. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru 35.Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?	N	X	Ss	T	Sd	P
Kadın	113	3,21	0,84	-2,684	240	0,008
Erkek	137	3,50	0,85			

Tablo 11 incelendiğinde “Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?” sorusuna ilişkin cinsiyet farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre erkek öğretmenler “Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?” sorusuna, kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

4.1.2.2. Öğretmen Deneklerinde “Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 12. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru : 3.Kapak ve sayfa tasarımı var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,49	0,87	-2,169	220	0,031
Özel Yayınevi	97	3,72	0,78			

Tablo 12 incelendiğinde “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler özel yayınevi kitaplarına “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” sorusuna göre, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 13. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru :7.Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,88	0,99	-3,583	244	0
Özel Yayınevi	97	4,27	0,71			

Tablo 13 incelendiğinde “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler özel yayınevi kitaplarına “**Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?**” sorusuna göre, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 14. Yayınevlerinin Görsel Düzen Kriterlerinden “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru :10.Yazı hatası ve baskı hatası var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	2,52	1,22	-2,138	198	0,034
Özel Yayınevi	97	2,87	1,26			

Tablo 14 incelendiğinde “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler özel yayınevi kitaplarına “**Yazı hatası ve baskı hatası var mı?**” sorusuna göre, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 15.Yayınevlerinin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru : 30.Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,57	0,94	2,391	248	0,018
Özel Yayınevi	97	3,28	0,88			

Tablo 15 incelendiğinde “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler Milli Eğitim Yayınevi kitaplarına “**Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?**” sorusuna göre, özel yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 16. Yaynevlerinin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru :37.Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,68	0,97	2,324	248	0,021
Özel Yayınevi	97	3,41	0,80			

Tablo 16 incelendiğinde “Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler Milli Eğitim Yayınevi kitaplarına “**Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?**” sorusuna göre, özel yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 17. Yaynevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru : 49.Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,73	0,93	2,269	248	0,024
Özel Yayınevi	97	3,46	0,92			

Tablo 17 incelendiğinde “Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler Milli Eğitim Yayınevi kitaplarına “**Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?**” sorusuna göre, özel yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 18. Yaynevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru : 57.Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,71	0,86	2,48	248	0,014
Özel Yayınevi	97	3,42	0,95			

Tablo 18 incelendiğinde “Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir

farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler Milli Eğitim Yayınevi kitaplarına “Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?” sorusuna göre, özel yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

Tablo 19. Yayınevlerinin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?” Sorusuna İlişkin Farklılıkları

Soru : 58.Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?	N	X	Ss	T	Sd	P
Milli Eğitim Yayınevi	153	3,76	0,85	1,988	248	0,048
Özel Yayınevi	97	3,54	0,82			

Tablo 19 incelendiğinde “Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?” sorusuna ilişkin yayınevi farklılıklarına göre yapılan t- testi sonucuna göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenler Milli Eğitim Yayınevi kitaplarına “Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?” sorusuna göre, özel yayınevi ders kitaplarından daha fazla katılmışlardır.

4.1.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 20. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 08	20 – 25	41	4,09	0,76	Gruplar Arası	12,48	3	4,16	4,754	0,003
	26 – 35	117	3,66	0,96	Grup İçi	215,29	246	0,87		
	36 - 45	58	3,37	1,02	Toplam	227,77	249			
	46ve üsttü	34	3,61	0,85						
	Toplam	250	3,66	0,95						

Tablo 20 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 20A’da verilmiştir.

Tablo 20A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 08	20 – 25	26-35	0,43	0,16	0,09
		36-45	0,71(*)	0,19	0,00
		46 ve üstü	0,47	0,21	0,18
	26 – 35	20 – 25	-0,43	0,16	0,09
		36 – 45	0,28	0,15	0,30
		46 ve üstü	0,04	0,18	0,99
	36 – 45	20 – 25	-0,71(*)	0,19	0,00
		26 – 35	-0,28	0,15	0,30
		46 ve üstü	-0,23	0,20	0,70
	46 ve üstü	20 – 25	-0,47	0,21	0,18
		26 – 35	-0,04	0,18	0,99
		36 – 45	0,23	0,20	0,70

Tablo 20A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 20 - 25 olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 36 – 45 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 20 - 25 olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo21. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 21	20 – 25	41	3,53	0,74	Gruplar Arası	7,32	3	2,44	3,754	0,012
	26 –35	117	3,73	0,86	Grup İçi	159,94	246	0,65		
	36 - 45	58	3,56	0,75	Toplam	167,26	249			
	46ve üsttü	34	4,08	0,75						
	Toplam	250	3,71	0,81						

Tablo 21 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 21A’da verilmiştir.

Tablo 21A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 21	20 – 25	26-35	-0,19	0,14	0,60
		36-45	-0,03	0,16	0,99
		46 ve üsttü	-0,55(*)	0,18	0,03
	26 – 35	20 – 25	0,19	0,14	0,60
		36 – 45	0,16	0,12	0,65
		46 ve üsttü	-0,35	0,15	0,17
	36 – 45	20 – 25	0,03	0,16	0,99
		26 – 35	-0,16	0,12	0,65
		46 ve üsttü	-0,51(*)	0,17	0,03
	46 ve üsttü	20 – 25	0,55(*)	0,18	0,03
		26 – 35	0,35	0,15	0,17
		36 – 45	0,51(*)	0,17	0,03

Tablo 21A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Yine aynı ifadeye göre öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 36 – 45 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 22. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 23	20 – 25	41	3,31	0,96	Gruplar Arası	6,27	3	2,09	2,769	0,042
	26 –35	117	3,76	0,83	Grup İçi	185,82	246	0,75		
	36 - 45	58	3,68	0,84	Toplam	192,1	249			
	46ve üstü	34	3,64	0,91						
	Toplam	250	3,66	0,87						

Tablo 22 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 22A’da verilmiştir.

Tablo 22A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

S 23	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
	20 – 25		26-35	-0,45(*)	0,15
36-45			-0,37	0,17	0,22
46 ve üsttü			-0,33	0,20	0,44
26 – 35		20 – 25	0,45(*)	0,15	0,04
		36 – 45	0,07	0,13	0,95
		46 ve üsttü	0,12	0,16	0,91
36 – 45		20 – 25	0,37	0,17	0,22
		26 – 35	-0,07	0,13	0,95
		46 ve üsttü	0,04	0,18	0,99
46 ve üsttü		20 – 25	0,33	0,20	0,44
		26 – 35	-0,12	0,16	0,91
		36 – 45	-0,04	0,18	0,99

Tablo 22A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 26-25 olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 23. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 30	20 – 25	41	3,17	0,86	Gruplar Arası	8,73	3	2,91	3,454	0,017
	26 – 35	117	3,47	0,97	Grup İçi	207,43	246	0,84		
	36 - 45	58	3,43	0,88	Toplam	216,17	249			
	46ve üsttü	34	3,85	0,85						
	Toplam	250	3,46	0,93						

Tablo 23 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 23A’da verilmiştir.

Tablo 23A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

S 30	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
	20 – 25	26-35	-0,29	0,16	0,36
36-45		-0,26	0,18	0,58	
46 ve üsttü		-0,68(*)	0,21	0,01	
26 – 35	20 – 25	0,29	0,16	0,36	
	36 – 45	0,03	0,14	0,99	
	46 ve üsttü	-0,38	0,17	0,20	
36 – 45	20 – 25	0,26	0,18	0,58	
	26 – 35	-0,03	0,14	0,99	
	46 ve üsttü	-0,42	0,19	0,21	
46 ve üsttü	20 – 25	0,68(*)	0,21	0,01	
	26 – 35	0,38	0,17	0,20	
	36 – 45	0,42	0,19	0,21	

Tablo 23A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 24. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 36	20 – 25	41	3,09	0,88	Gruplar Arası	11,40	3	3,80	5,472	0,001
	26 – 35	117	3,52	0,78	Grup İçi	170,89	246	0,69		
	36 - 45	58	3,39	0,83	Toplam	182,30	249			
	46ve üsttü	34	3,85	0,92						
	Toplam	250	3,47	0,85						

Tablo 24 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 24A’da verilmiştir.

Tablo 24A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 36	20 – 25	26-35	-0,43(*)	0,15	0,04
		36-45	-0,29	0,17	0,38
		46 ve üsttü	-0,75(*)	0,19	0,00
	26 – 35	20 – 25	0,43(*)	0,15	0,04
		36 – 45	0,13	0,13	0,80
		46 ve üsttü	-0,32	0,16	0,26
	36 – 45	20 – 25	0,29	0,17	0,38
		26 – 35	-0,13	0,13	0,80
		46 ve üsttü	-0,45	0,18	0,09
	46 ve üsttü	20 – 25	0,75(*)	0,19	0,00
		26 – 35	0,32	0,16	0,26
		36 – 45	0,45	0,18	0,09

Tablo 24A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Yine aynı ifadeye göre öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 25. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplam	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 40	20 – 25	41	3,17	0,91	Gruplar Arası	12,4	3	4,13	4,796	0,003
	26 – 35	117	3,14	0,99	Grup İçi	212	246	0,86		
	36 - 45	58	3,56	0,77	Toplam	224,4	249			
	46ve üstü	34	3,67	0,94						
	Toplam	250	3,32	0,94						

Tablo 25 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 25A’da verilmiştir.

Tablo 25A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 40	20 – 25	26-35	0,02	0,16	0,99
		36-45	-0,39	0,18	0,22
		46 ve üsttü	-0,50	0,21	0,14
	26 – 35	20 – 25	-0,02	0,16	0,99
		36 – 45	-,042(*)	0,14	0,04
		46 ve üsttü	-0,53(*)	0,18	0,03
	36 – 45	20 – 25	0,39	0,18	0,22
		26 – 35	0,42(*)	0,14	0,04
		46 ve üsttü	-0,10	0,20	0,96
	46 ve üsttü	20 – 25	0,50	0,21	0,14
		26 – 35	,053(*)	0,18	0,03
		36 – 45	0,10	0,20	0,96

Tablo 25A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 36-45 olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 36-45 olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Yine aynı ifadeye göre öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 26. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 41	20 – 25	41	3,24	0,94	Gruplar Arası	9,07	3	3,02	3,276	0,022
	26 – 35	117	3,29	0,94	Grup İçi	227,12	246	0,92		
	36 - 45	58	3,5	0,94	Toplam	236,19	249			
	46ve üsttü	34	3,82	1,05						
	Toplam	250	3,40	0,97						

Tablo 26 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 26A’da verilmiştir.

Tablo 26A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 41	20 – 25	26-35	-0,04	0,17	0,99
		36-45	-0,25	0,19	0,63
		46 ve üsttü	-0,57	0,22	0,08
	26 – 35	20 – 25	0,04	0,17	0,99
		36 – 45	-0,20	0,15	0,60
		46 ve üsttü	-0,53(*)	0,18	0,04
	36 – 45	20 – 25	0,25	0,19	0,63
		26 – 35	0,20	0,15	0,60
		46 ve üsttü	-0,32	0,20	0,48
	46 ve üsttü	20 – 25	0,57	0,22	0,08
		26 – 35	0,53(*)	0,18	0,04
		36 – 45	0,32	0,20	0,48

Tablo 26A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 26 – 35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 27. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 45	20 – 25	41	3,24	0,94	Gruplar Arası	9,07	3	3,02	3,276	0,022
	26 –35	117	3,29	0,94	Grup İçi	227,12	246	0,92		
	36 - 45	58	3,5	0,94	Toplam	236,19	249			
	46ve üstü	34	3,82	1,05						
	Toplam	250	3,40	0,97						

Tablo 27 incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 27A’da verilmiştir.

Tablo 27A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 45	20 – 25	26–35	-0,52(*)	0,16	0,02
		36–45	-0,52	0,18	0,05
		46 ve üsttü	-0,75(*)	0,21	0,00
	26 – 35	20 – 25	0,52(*)	0,16	0,02
		36 – 45	0,00	0,14	1
		46 ve üsttü	-0,23	0,18	0,65
	36 – 45	20 – 25	0,52	0,18	0,05
		26 – 35	-0,00	0,14	1
		46 ve üsttü	-0,23	0,20	0,71
	46 ve üsttü	20 – 25	0,75(*)	0,21	0,00
		26 – 35	0,23	0,18	0,65
		36 – 45	0,23	0,20	0,71

Tablo 27A incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 26-35 olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Yine aynı ifadeye göre öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üsttü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 28. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 54	20 – 25	41	3,36	0,79	Gruplar Arası	6,37	3	2,12	3,214	0,024
	26 – 35	117	3,27	0,81	Grup İçi	162,75	246	0,66		
	36 - 45	58	3,39	0,79	Toplam	169,13	249			
	46ve üsttü	34	3,76	0,85						
	Toplam	250	3,38	0,82						

Tablo 28 incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffé testi yapılmış ve test sonuçları tablo 28A’da verilmiştir.

Tablo 28A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Öğretmenin Yaşı (i)	Öğretmenin Yaşı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 54	20 – 25	26–35	0,09	0,14	0,94
		36–45	-0,03	0,16	0,99
		46 ve üsttü	-0,39	0,18	0,21
	26 – 35	20 – 25	-0,09	0,14	0,94
		36 – 45	-0,12	0,13	0,82
		46 ve üsttü	-0,49(*)	0,15	0,02
	36 – 45	20 – 25	0,03	0,16	0,99
		26 – 35	0,12	0,13	0,82
		46 ve üsttü	-0,36	0,17	0,22
	46 ve üsttü	20 – 25	0,39	0,18	0,21
		26 – 35	0,49(*)	0,15	0,02
		36 – 45	0,36	0,17	0,22

Tablo 28A incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” sorusunun öğretmen yaşı değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, öğretmenlerinin yaşı 26 – 35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve öğretmenlerinin yaşı 46 ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

4.1.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 29. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansı Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 03	1 - 5	77	3,31	0,90	Gruplar Arası	10,45	4	2,61	3,802	0,005
	6 - 10	73	3,76	0,79						
	11 -15	47	3,51	0,90	Grup İçi	168,44	245	0,68		
	16 - 20	9	3,88	0,33						
	21ve üstü	44	3,75	0,71	Toplam	178,9	249			
	Toplam	250	3,58	0,84						

Tablo 29 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 29A’da verilmiştir.

Tablo 29A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu j	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 03	1 – 5	6 – 10	-0,45(*)	0,13	0,02
		11 – 15	-0,19	0,15	0,79
		16 – 20	-0,57	0,29	0,42
		21yıl ve üsttü	-0,43	0,15	0,10
	6 – 10	1 – 5	0,45(*)	0,13	0,02
		11 – 15	0,25	0,15	0,60
		16 – 20	-0,12	0,29	0,99
		21yıl ve üsttü	0,01	0,15	1
	11 – 15	1 – 5	0,19	0,15	0,79
		6 - 10	-0,25	0,15	0,60
		16 – 20	-0,37	0,30	0,81
		21yıl ve üsttü	-0,23	0,17	0,75
	16 – 20	1 – 5	0,57	0,29	0,42
		6 – 10	0,12	0,29	0,99
		11 – 15	0,37	0,30	0,81
		21yıl ve üsttü	0,13	0,30	0,99
	21yılve üsttü	1 – 5	0,43	0,15	0,10
		6 – 10	-0,01	0,15	1
		11 – 15	0,23	0,17	0,75
		16 – 20	-0,13	0,30	0,99

Tablo 29A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 6-10 yıl olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 30. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansı Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 07	1 - 5	77	4,11	0,76	Gruplar	19,25	4	4,81	6,197	0
	6 - 10	73	3,84	1,00						
	11 -15	47	3,70	1,04	Grup İçi	190,34	245	0,77		
	16 - 20	9	4,44	0,72						
	21ve üst	44	4,5	0,66	Toplam	209,6	249			
	Toplam	250	4,04	0,91						

Tablo 30 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 30A’da verilmiştir.

Tablo 30A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu	Sınıf Mevcudu	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 07	1 - 5	6 - 10	0,26	0,14	0,48
		11 - 15	0,41	0,16	0,17
		16 - 20	-0,32	0,31	0,89
		21yıl ve üsttü	-0,38	0,16	0,26
	6 - 10	1 - 5	-0,26	0,14	0,48
		11 - 15	0,14	0,16	0,93
		16 - 20	-0,59	0,31	0,45
		21yıl ve üsttü	-0,65(*)	0,16	0,00
	11 - 15	1 - 5	-0,41	0,16	0,17
		6 - 10	-0,14	0,16	0,93
		16 - 20	-0,74	0,32	0,25
		21yıl ve üsttü	-0,79(*)	0,18	0,00
	16 - 20	1 - 5	0,32	0,31	0,89
		6 - 10	0,59	0,31	0,45
		11 - 15	0,74	0,32	0,25
		21yıl ve üsttü	-0,05	0,32	1
21yılve üsttü	1 - 5	0,38	0,16	0,26	
	6 - 10	0,65(*)	0,16	0,00	
	11 - 15	0,79(*)	0,18	0,00	
	16 - 20	0,05	0,32	1	

Tablo 30A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 6-10 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 21yıl ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur.Ayrıca aynı ifadeye göre kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 11-15 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 21yıl ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur.Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 31. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansı Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 11	1 - 5	77	3,72	0,83	Gruplar Arası	8,30	4	2,07	3,726	0,006
	6 - 10	73	4	0,55						
	11 -15	47	3,51	0,85	Grup İçi	136,48	245	2,07		
	16 - 20	9	3,77	0,66						
	21ve üst	44	3,95	0,74	Toplam	144,78	249			
	Toplam	250	3,80	0,76						

Tablo 31 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 31A’da verilmiştir.

Tablo 31A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu i	Sınıf Mevcudu j	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 07	1 – 5	6 – 10	-0,27	0,12	0,29
		11 – 15	0,21	0,13	0,65
		16 – 20	-0,05	0,26	1
		21yıl ve üsttü	-0,22	0,14	0,62
	6 – 10	1 – 5	0,27	0,12	0,29
		11 – 15	0,48(*)	0,13	0,01
		16 – 20	0,22	0,26	0,95
		21yıl ve üsttü	0,04	0,14	0,99
	11 – 15	1 – 5	-0,21	0,13	0,65
		6 - 10	-0,48(*)	0,13	0,01
		16 – 20	-0,26	0,27	0,91
		21yıl ve üsttü	-0,44	0,15	0,09
	16 – 20	1 – 5	0,05	0,26	1
		6 – 10	-0,22	0,26	0,95
		11 – 15	0,26	0,27	0,91
		21yıl ve üsttü	-0,17	0,27	0,98
	21yılve üsttü	1 – 5	0,22	0,14	0,62
		6 – 10	-0,04	0,14	0,99
		11 – 15	0,44	0,15	0,09
		16 – 20	0,17	0,27	0,98

Tablo 31A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 11-15 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 6-10 yıl olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 32. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansı Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 14	1 - 5	77	4	0,56	Gruplar	7,33	4	1,83	4,38	0,002
	6 - 10	73	4,20	0,6						
	11 -15	47	3,80	0,79	Grup İçi	102,59	245	1,83		
	16 - 20	9	4,44	0,52						
	21ve üst.	44	3,86	0,70	Toplam	109,93	249			
	Toplam	250	4,01	0,66						

Tablo 32 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 32A’da verilmiştir.

Tablo 32A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu j	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 14	1 - 5	6 - 10	-0,20	0,10	0,43
		11 - 15	0,19	0,11	0,63
		16 - 20	-0,44	0,22	0,43
		21yıl ve üstü	0,13	0,12	0,87
	6 - 10	1 - 5	0,20	0,10	0,43
		11 - 15	0,39(*)	0,12	0,03
		16 - 20	-0,23	0,22	0,89
		21yıl ve üstü	0,34	0,12	0,10
	11 - 15	1 - 5	-0,19	0,11	0,63
		6 - 10	-0,39(*)	0,12	0,03
		16 - 20	-0,63	0,23	0,12
		21yıl ve üstü	-0,05	0,13	0,99
	16 - 20	1 - 5	0,44	0,22	0,43
		6 - 10	0,23	0,22	0,89
		11 - 15	0,63	0,23	0,12
		21yıl ve üstü	0,58	0,23	0,20
	21yılve üstü	1 - 5	-0,13	0,12	0,87
		6 - 10	-0,34	0,12	0,10
		11 - 15	0,05	0,13	0,99
		16 - 20	-0,58	0,23	0,20

Tablo 32A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 11-15 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 6-10 yıl olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 33. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 23	1 - 5	77	3,40	0,92	Gruplar Arası	12,98	4	3,24	4,441	0,002
	6 - 10	73	3,93	0,78						
	11 -15	47	3,74	0,67	Grup İçi	179,11	245	3,24		
	16 - 20	9	4	0,5						
	21ve üst.	44	3,5	1,04	Toplam	192,1	249			
	Toplam	250	3,66	0,87						

Tablo 33 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 33A’da verilmiştir.

Tablo 33A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 23	1 – 5	6 – 10	-0,52(*)	0,13	0,00
		11 – 15	-0,34	0,15	0,32
		16 – 20	-0,59	0,30	0,41
		21yıl ve üsttü	-0,09	0,16	0,98
	6 – 10	1 – 5	0,52(*)	0,13	0,00
		11 – 15	0,18	0,15	0,85
		16 – 20	-0,06	0,30	1
		21yıl ve üsttü	0,43	0,16	0,14
	11 – 15	1 – 5	0,34	0,15	0,32
		6 - 10	-0,18	0,15	0,85
		16 – 20	-0,25	0,31	0,95
		21yıl ve üsttü	0,24	0,17	0,76
	16 – 20	1 – 5	0,59	0,30	0,41
		6 – 10	0,06	0,30	1
		11 – 15	0,25	0,31	0,95
		21yıl ve üsttü	0,5	0,31	0,63
	21yılve üsttü	1 – 5	0,09	0,16	0,98
		6 – 10	-0,43	0,16	0,14
		11 – 15	-0,24	0,17	0,76
		16 – 20	-0,5	0,31	0,63

Tablo 33A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 6-10 yıl olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 34. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	P
S 36	1 - 5	77	3,23	0,85	Gruplar Arası	8,56	4	2,14	3,019	0,019
	6 - 10	73	3,54	0,89						
	11 -15	47	3,44	0,71	Grup İçi	173,74	245	2,14		
	16 - 20	9	3,66	0,70						
	21ve üst.	44	3,75	0,86	Toplam	182,30	249			
	Toplam	250	3,47	0,85						

Tablo 34 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 34A’da verilmiştir.

Tablo 34A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 36	1 - 5	6 - 10	-0,31	0,13	0,26
		11 - 15	-0,21	0,15	0,76
		16 - 20	-0,43	0,29	0,71
		21yıl ve üstü	-0,51(*)	0,15	0,03
	6 - 10	1 - 5	0,31	0,13	0,26
		11 - 15	0,10	0,15	0,98
		16 - 20	-0,11	0,29	0,99
		21yıl ve üstü	-0,20	0,16	0,81
	11 - 15	1 - 5	0,21	0,15	0,76
		6 - 10	-0,10	0,15	0,98
		16 - 20	-0,21	0,30	0,97
		21yıl ve üstü	-0,30	0,17	0,56
	16 - 20	1 - 5	0,43	0,29	0,71
		6 - 10	0,11	0,29	0,99
		11 - 15	0,21	0,30	0,97
		21yıl ve üstü	-0,08	0,30	0,99
	21yılve üstü	1 - 5	0,51(*)	0,15	0,03
		6 - 10	0,20	0,16	0,81
		11 - 15	0,30	0,17	0,56
		16 - 20	0,08	0,30	0,99

Tablo 34A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 21 yıl ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 35. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 40	1 - 5	77	3,20	0,83	Gruplar Arası	12,30	4	3,07	3,553	0,008
	6 - 10	73	3,15	1,12						
	11 -15	47	3,29	0,85	Grup İçi	212,09	245	3,07		
	16 - 20	9	3,66	0,70						
	21ve üst.	44	3,75	0,83	Toplam	224,4	249			
	Toplam	250	3,32	0,94						

Tablo 35 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi

gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 35A’da verilmiştir.

Tablo 35A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 40	1 – 5	6 – 10	0,05	0,15	0,99
		11 – 15	-0,09	0,17	0,99
		16 – 20	-0,45	0,32	0,74
		21yıl ve üsttü	-0,54	0,17	0,05
	6 – 10	1 – 5	-0,05	0,15	0,99
		11 – 15	-0,14	0,17	0,94
		16 – 20	-0,51	0,32	0,65
		21yıl ve üsttü	-0,59(*)	0,17	0,02
	11 – 15	1 – 5	0,09	0,17	0,99
		6 - 10	0,14	0,17	0,94
		16 – 20	-0,36	0,33	0,88
		21yıl ve üsttü	-0,45	0,19	0,25
	16 – 20	1 – 5	0,45	0,32	0,74
		6 – 10	0,51	0,32	0,65
		11 – 15	0,36	0,33	0,88
		21yıl ve üsttü	-0,08	0,34	1
	21yılve üsttü	1 – 5	0,54	0,17	0,05
		6 – 10	0,59(*)	0,17	0,02
		11 – 15	0,45	0,19	0,25
		16 – 20	0,08	0,34	1

Tablo 35A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?”

sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 6-10 yıl olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 21 yıl ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 36. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 45	1 - 5	77	3,14	0,88	Gruplar Arası	14,73	4	3,68	4,316	0,002
	6 - 10	73	3,58	0,95						
	11 -15	47	3,36	0,96	Grup İçi	209,09	245	0,85		
	16 - 20	9	3,88	0,60						
	21ve üst.	44	3,75	0,94	Toplam	223,82	249			
	Toplam	250	3,44	0,94						

Tablo 36 incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 36A’da verilmiştir.

Tablo 36A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 45	1 – 5	6 – 10	-0,44	0,15	0,07
		11 – 15	-0,21	0,17	0,80
		16 – 20	-0,74	0,32	0,26
		21yıl ve üsttü	-0,60(*)	0,17	0,01
	6 – 10	1 – 5	0,44	0,15	0,07
		11 – 15	0,22	0,17	0,78
		16 – 20	-0,29	0,32	0,93
		21yıl ve üsttü	-0,16	0,17	0,93
	11 – 15	1 – 5	0,21	0,17	0,80
		6 - 10	-0,22	0,17	0,78
		16 – 20	-0,52	0,33	0,65
		21yıl ve üsttü	-0,38	0,19	0,40
	16 – 20	1 – 5	0,74	0,32	0,26
		6 – 10	0,29	0,32	0,93
		11 – 15	0,52	0,33	0,65
		21yıl ve üsttü	0,13	0,33	0,99
	21yılve üsttü	1 – 5	0,60(*)	0,17	0,01
		6 – 10	0,16	0,17	0,93
		11 – 15	0,38	0,19	0,40
		16 – 20	-0,13	0,33	0,99

Tablo 36A incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” sorusunun öğretmenlerin meslekte kıdem süresi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; kıdemi 21 yıl ve üsttü olan öğretmen grubu bu ifadeye, kıdemi 1-5 yıl

olan gruba göre daha fazla katılmışlardır ve kıdemi 21 yıl ve üstü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

4.1.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 37 Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 02	Eğitim Enstitüsü	37	2,43	1,60	Gruplar Arası	18,86	4	4,71	3,099	0,016
	Eğitim Ön Lisansı	12	2,16	1,52						
	Eğitim Fakültesi	151	1,68	1,14	Grup İçi	372,73	245	1,52		
	Fen- Edebiyat Fakültesi	30	1,9	0,99						
	Diğer Fakülteler	20	1,65	1,22	Toplam	391,6	249			
	Toplam	250	1,84	1,25						

Tablo 37 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu

görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 37A’da verilmiştir.

Tablo 37A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 02	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	0,26	0,40	0,98
		EF	0,75(*)	0,22	0,02
		FEF	0,53	0,30	0,54
		DF	0,78	0,34	0,26
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	-0,26	0,40	0,98
		EF	0,48	0,36	0,78
		FEF	0,26	0,42	0,98
		DF	0,51	0,45	0,85
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,75(*)	0,22	0,02
		EÖL	-0,48	0,36	0,78
		FEF	-0,21	0,24	0,94
		DF	0,03	0,29	1
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,53	0,30	0,54
		EÖL	-0,26	0,42	0,98
		EF	0,21	0,24	0,94
		DF	0,25	0,35	0,97
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	-0,78	0,34	0,26
		EÖL	-0,51	0,45	0,85
		EF	-0,03	0,29	1
		FEF	-0,25	0,35	0,97

Tablo 37A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü

varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffé testi sonucunda ; okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 38. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 04	Eğitim Enstitüsü	37	3,89	0,84	Gruplar Arası	9,16	4	2,29	3,841	0,005
	Eğitim Ön Lisansı	12	4,33	0,49						
	Eğitim Fakültesi	151	3,91	0,79	Grup İçi	146,13	245	0,59		
	Fen- Edebiyat Fakültesi	30	3,46	0,86						
	Diğer Fakülteler	20	4,15	0,36						
	Toplam	250	3,89	0,78						

Tablo 38 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu

görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 38A’da verilmiştir.

Tablo 38A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 04	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,44	0,25	0,56
		EF	-0,02	0,14	1
		FEF	0,42	0,18	0,28
		DF	-0,25	0,21	0,83
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,44	0,25	0,56
		EF	0,41	0,23	0,51
		FEF	0,86(*)	0,26	0,03
		DF	0,18	0,28	0,98
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	0,02	0,14	1
		EÖL	-0,41	0,23	0,51
		FEF	0,44	0,15	0,08
		DF	-0,23	0,18	0,79
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,42	0,18	0,28
		EÖL	-0,86(*)	0,26	0,03
		EF	-0,44	0,15	0,08
		DF	-0,68	0,22	0,05
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,25	0,21	0,83
		EÖL	-0,18	0,28	0,98
		EF	0,23	0,18	0,79
		FEF	0,68	0,22	0,05

Tablo 38A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü

varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Ön Lisans olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 39. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 07	Eğitim Enstitüsü	37	4,43	0,80	Gruplar Arası	16,82	4	4,20	5,345	0
	Eğitim Ön Lisansı	12	4,5	0,52						
	Eğitim Fakültesi	151	3,91	0,97	Grup İçi	192,77	245	0,78		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,73	0,82						
	Diğer Fakülteler	20	4,45	0,51	Toplam	209,6	249			
	Toplam	250	4,04	0,91						

Tablo 39 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu

farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 39A’da verilmiştir.

Tablo 39A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 07	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,06	0,29	1
		EF	0,51(*)	0,16	0,04
		FEF	0,69(*)	0,21	0,03
		DF	-0,01	0,24	1
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,06	0,29	1
		EF	0,58	0,26	0,30
		FEF	0,76	0,30	0,17
		DF	0,05	0,32	1
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,51(*)	0,16	0,04
		EÖL	-0,58	0,26	0,30
		FEF	0,18	0,17	0,90
		DF	-0,53	0,21	0,17
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,69(*)	0,21	0,03
		EÖL	-0,76	0,30	0,17
		EF	-0,18	0,17	0,90
		DF	-0,71	0,25	0,10
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,01	0,24	1
		EÖL	-0,05	0,32	1
		EF	0,53	0,21	0,17
		FEF	0,71	0,25	0,10

Tablo 39A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen

grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ayrıca okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 40. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f, X, Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 08	Eğitim Enstitüsü	37	3,62	0,95	Gruplar Arası	10,14	4	2,53	2,854	0,024
	Eğitim Ön Lisansı	12	4,5	0,79						
	Eğitim Fakültesi	151	3,58	0,94	Grup İçi	217,63	245	0,88		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,66	0,84						
	Diğer Fakülteler	20	3,85	1,13						
	Toplam	250	3,66	0,95						

Tablo 40 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu

görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 40A’da verilmiştir.

Tablo 40A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 08	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,87	0,31	0,1
		EF	0,03,	0,17	1
		FEF	-0,04	0,23	1
		DF	-0,22	0,26	0,94
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,87	0,31	0,1
		EF	0,91(*)	0,28	0,03
		FEF	0,83	0,32	0,15
		DF	0,65	0,34	0,46
	Eğitim Fakültes (EF)	EE	-0,03	0,17	1
		EÖL	-0,91(*)	0,28	0,03
		FEF	-0,08	0,18	0,99
		DF	-0,26	0,22	0,84
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	0,04	0,23	1
		EÖL	-0,83	0,32	0,15
		EF	0,08	0,18	0,99
		DF	-0,18	0,27	0,97
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,22	0,26	0,94
		EÖL	-0,65	0,34	0,46
		EF	0,26	0,22	0,84
		FEF	0,18	0,27	0,97

Tablo 40A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü

varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Ön Lisans olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 41. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 13	Eğitim Enstitüsü	37	3,75	1,23	Gruplar Arası	12,96	4	3,24	4,452	0,002
	Eğitim Ön Lisansı	12	4,33	0,49						
	Eğitim Fakültesi	151	3,98	0,81	Grup İçi	178,33	245	0,72		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,36	0,76						
	Diğer Fakülteler	20	4,05	0,51	Toplam	191,29	249			
	Toplam	250	3,89	0,87						

Tablo 41 incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 41A’da verilmiştir.

Tablo 41A. Öğretmenlerin Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 13	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,57	0,28	0,39
		EF	-0,22	0,15	0,72
		FEF	0,39	0,20	0,48
		DF	-0,29	0,23	0,82
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,57	0,28	0,39
		EF	0,35	0,25	0,75
		FEF	0,96(*)	0,29	0,02
		DF	0,28	0,31	0,93
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	0,22	0,15	0,72
		EÖL	-0,35	0,25	0,75
		FEF	0,61(*)	0,17	0,01
		DF	-0,06	0,20	0,99
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,39	0,20	0,48
		EÖL	-0,96(*)	0,29	0,02
		EF	-0,061(*)	0,17	0,01
		DF	-0,68	0,24	0,10
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,29	0,23	0,82
		EÖL	-0,28	0,31	0,93
		EF	0,06	0,20	0,99
		FEF	0,68	0,24	0,10

Tablo 41A incelendiğinde Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun

olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Ön Lisansı olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Ön Lisansı olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ayrıca okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Fakültesi olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 42. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 16	Eğitim Enstitüsü	37	3,89	0,73	Gruplar Arası	6,73	4	1,68	3,682	0,006
	Eğitim Ön Lisansı	12	4,33	0,49						
	Eğitim Fakültesi	151	3,93	0,67	Grup İçi	111,97	245	0,45		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,6	0,77						
	Diğer Fakülteler	20	4,2	0,52	Toplam	118,70	249			
	Toplam	250	3,92	0,69						

Tablo 42 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” sorusunun öğretilmelerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına

göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 42A’da verilmiştir.

Tablo 42A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 16	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,44	0,22	0,42
		EF	-0,04	0,12	0,99
		FEF	0,29	0,16	0,54
		DF	-0,30	0,18	0,61
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,44	0,22	0,42
		EF	0,39	0,20	0,42
		FEF	0,73(*)	0,23	0,04
		DF	0,13	0,24	0,99
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	0,04	0,12	0,99
		EÖL	-0,39	0,20	0,42
		FEF	0,33	0,13	0,19
		DF	-0,26	0,16	0,60
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,29	0,16	0,54
		EÖL	-0,73(*)	0,23	0,04
		EF	-0,33	0,13	0,19
		DF	-0,6	0,19	0,05
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,30	0,18	0,61
		EÖL	-0,13	0,24	0,99
		EF	0,26	0,16	0,60
		FEF	0,6	0,19	0,05

Tablo 42A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında

farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Ön Lisans olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 43. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 40	Eğitim Enstitüsü	37	3,67	0,85	Gruplar Arası	17,14	4	4,28	5,065	0,001
	Eğitim Ön Lisansı	12	3,75	0,86						
	Eğitim Fakültesi	151	3,15	0,96	Grup İçi	207,26	245	0,84		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,16	0,87						
	Diğer Fakülteler	20	3,85	0,74	Toplam	224,4	249			
	Toplam	250	3,32	0,94						

Tablo 43 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi

gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 43A’da verilmiştir.

Tablo 43A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
S 40	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	-0,07	0,30	1
		EF	0,51	0,16	0,05
		FEF	0,50	0,22	0,28
		DF	-0,17	0,25	0,97
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	0,07	0,30	1
		EF	0,59	0,27	0,33
		FEF	0,58	0,31	0,48
		DF	-0,1	0,33	0,99
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,51	0,16	0,05
		EÖL	-0,59	0,27	0,33
		FEF	-0,00	0,18	1
		DF	-0,69(*)	0,21	0,04
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,50	0,22	0,28
		EÖL	-0,58	0,31	0,48
		EF	0,00	0,18	1
		DF	-0,68	0,26	0,16
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,17	0,25	0,97
		EÖL	0,1	0,33	0,99
		EF	0,69(*)	0,21	0,04
		FEF	0,68	0,26	0,16

Tablo 43A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?”

sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Diğer Fakülteler olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Diğer Fakülteler olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 44. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 41	Eğitim Enstitüsü	37	3,70	0,99	Gruplar Arası	12,61	4	3,15	3,455	0,009
	Eğitim Ön Lisansı	12	3,5	1						
	Eğitim Fakültesi	151	3,35	0,92	Grup İçi	223,58	245	0,91		
	Fen- Edebiyat Fakültesi	30	2,96	1,12						
	Diğer Fakülteler	20	3,8	0,76	Toplam	236,19	249			
	Toplam	250	3,40	0,97						

Tablo 44 incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık

olduğu görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 44A’da verilmiştir.

Tablo 44A. Öğretmenlerin İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 41	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	0,20	0,31	0,98
		EF	0,34	0,17	0,42
		FEF	0,73(*)	0,23	0,04
		DF	-0,09	0,26	0,99
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	-0,20	0,31	0,98
		EF	0,14	0,28	0,99
		FEF	0,53	0,32	0,61
		DF	-0,3	0,34	0,94
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,34	0,17	0,42
		EÖL	-0,14	0,28	0,99
		FEF	0,39	0,19	0,38
		DF	-0,44	0,22	0,43
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,73(*)	0,23	0,04
		EÖL	-0,53	0,32	0,61
		EF	-0,39	0,19	0,38
		DF	-0,83	0,27	0,06
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,09	0,26	0,99
		EÖL	0,3	0,34	0,94
		EF	0,44	0,22	0,43
		FEF	0,83	0,27	0,06

Tablo 44A incelendiğinde İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan

okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 45. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 51	Eğitim Enstitüsü	37	3,75	0,68	Gruplar Arası	14,41	4	3,60	4,754	0,001
	Eğitim Ön Lisansı	12	3,33	1,15						
	Eğitim Fakóltesi	151	3,33	0,90	Grup İçi	185,68	245	0,75		
	Fen-Edebiyat Fakóltesi	30	3,36	0,85						
	Diğer Fakólteiler	20	4,1	0,71	Toplam	200,1	249			
	Toplam	250	3,46	0,89						

Tablo 45 incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” sorusunun öğretilerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görölmüştür. Bu farklılığın hangi

gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 45A’da verilmiştir.

Tablo 45A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 51	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	0,42	0,28	0,71
		EF	0,42	0,15	0,13
		FEF	0,39	0,21	0,50
		DF	-0,34	0,24	0,73
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	-0,42	0,28	0,71
		EF	0,00	0,26	1
		FEF	-0,03	0,29	1
		DF	-0,76	0,31	0,21
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,42	0,15	0,13
		EÖL	-0,00	0,26	1
		FEF	-0,03	0,17	1
		DF	-0,76(*)	0,20	0,00
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,39	0,21	0,50
		EÖL	0,03	0,29	1
		EF	0,03	0,17	1
		DF	-0,73	0,25	0,07
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	0,34	0,24	0,73
		EÖL	0,76	0,31	0,21
		EF	0,76(*)	0,20	0,00
		FEF	0,73	0,25	0,07

Tablo 45A incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” sorusunun

öğretmelerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Diğer Fakülteler olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Diğer Fakülteler olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 46. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

f , X , Ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S 54	Eğitim Enstitüsü	37	3,81	0,61	Gruplar Arası	11,07	4	2,76	4,29	0,002
	Eğitim Ön Lisansı	12	3,41	0,99						
	Eğitim Fakültesi	151	3,28	0,78	Grup İçi	158,06	245	0,64		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	30	3,16	0,94						
	Diğer Fakülteler	20	3,65	0,87						
	Toplam	250	3,38	0,82						

Tablo 46 incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçlarına göre $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu

görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 46A’da verilmiştir.

Tablo 46A. Öğretmenlerin Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” Sorusuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
S 51	Eğitim Enstitüsü(EE)	EÖL	0,39	0,26	0,70
		EF	0,52(*)	0,14	0,01
		FEF	0,64(*)	0,19	0,03
		DF	0,16	0,22	0,97
	Eğitim Ön Lisansı(EÖL)	EE	-0,39	0,26	0,70
		EF	0,13	0,24	0,99
		FEF	0,25	0,27	0,93
		DF	-0,23	0,29	0,95
	Eğitim Fakültesi (EF)	EE	-0,52(*)	0,14	0,01
		EÖL	-0,13	0,24	0,99
		FEF	0,11	0,16	0,96
		DF	-0,36	0,19	0,45
	Fen-Edebiyat Fakültesi(FEF)	EE	-0,64(*)	0,19	0,03
		EÖL	-0,25	0,27	0,93
		EF	-0,11	0,16	0,96
		DF	-0,48	0,23	0,36
	Diğer Fakülteler(DF)	EE	-0,16	0,22	0,97
		EÖL	0,23	0,29	0,95
		EF	0,36	0,19	0,45
		FEF	0,48	0,23	0,36

Tablo 46A incelendiğinde Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” sorusunun öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine

göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ayrıca okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu bu ifadeye, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır okulu Eğitim Enstitüsü olan grup lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 47. Öğrenci Merkezli Eğitime Göre Hazırlanan 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Ders Kitaplarının Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerini Belirlemek Amacı ile Hazırlanan Soruların Değerlendirilmesi

No	Cümleler	ÇOK AZ (1)		AZ (2)		KISMEN (3)		İYİ (4)		ÇOK İYİ (5)		\bar{X}	Ss
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Öğretmen ve öğrenci ders kitapları set halinde(ders ve çalışma kitabı) var mı?	20	8	18	7,2	27	10,8	101	40,4	84	33,6	3,84	1,19
2	Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)	156	62,4	31	12,4	20	8	33	13,2	10	4	1,84	1,25
3	Kapak ve sayfa tasarımı var mı?	7	2,8	21	8,4	59	23,6	146	58,4	17	6,8	3,58	0,84
4	İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?	3	1,2	13	5,2	35	14	155	62	44	17,6	3,89	0,78
5	Ders ve çalışma kitaplarının cildi sağlam ve kullanışlı mı?	31	12,4	33	13,2	80	32	77	30,8	29	11,6	3,16	1,17
6	Şekil ve tabloların yer aldığı liste var mı?	29	11,6	30	12	81	32,4	84	33,6	26	10,4	3,19	1,14
7	Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?	7	2,8	8	3,2	34	13,6	120	48	81	32,4	4,04	0,91
8	Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?	7	2,8	17	6,8	77	30,8	101	40,4	48	19,2	3,66	0,95
9	Resimler canlı ve dikkat çekici mi?	6	2,4	21	8,4	81	32,4	97	38,8	45	18	3,61	0,95

10	Yazı hatası ve baskı hatası var mı?	61	24,4	57	22,8	47	18,8	75	30	10	4	2,66	1,24
11	Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?	2	0,8	10	4	59	23,6	142	56,8	37	14,8	3,80	0,76
12	Tablolar anlaşılır mı?	1	0,4	14	5,6	73	29,2	138	55,2	24	9,6	3,68	0,74
13	Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?	5	2	12	4,8	44	17,6	132	52,8	57	22,8	3,89	0,87
14	İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?	0	0	4	1,6	41	16,4	152	60,8	53	21,2	4,01	0,66
15	Atatürk İlke ve İnkılaplarına uygun mu?	2	0,8	11	4,4	38	15,2	131	52,4	68	27,2	4,00	0,82
16	İçerik dersin amaçlarına uygun mu?	0	0	6	2,4	51	20,4	148	59,2	45	18	3,92	0,69
17	İçerik milli, ahlaki ve insani değerlere uygun mu?	2	0,8	8	3,2	47	18,8	135	54	58	23,2	3,95	0,78
18	Temalar ve konular arasında öğretim programına uygun bir denge var mı?	4	1,6	6	2,4	57	22,8	137	54,8	46	18,4	3,86	0,79
19	Konuların işleniş tarzı ile öğrencilerin önceki kazanımları ve diğer derslerle ilişkisi var mı?	2	0,8	23	9,2	75	30	119	47,6	31	12,4	3,61	0,84
20	Konular sade ve doğru anlatılmış mı?	4	1,6	11	4,4	86	34,4	113	45,2	36	14,4	3,66	0,83
21	İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?	2	0,8	12	3,8	82	32,8	114	45,6	40	16	3,71	0,81
22	İçerik öğrencileri yorum yapmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?	2	0,8	25	10	79	31,6	110	44	34	13,6	3,59	0,87
23	Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?	4	1,6	18	7,2	75	30	115	46	38	15,2	3,66	0,87
24	Konuların işleniş değişik zekâ türlerine hitap ediyor (görsel zekâ vb...) mu?	4	1,6	23	9,2	98	39,2	106	42,4	19	7,6	3,45	0,82
25	Konunun anlaşılması için yeterli sayıda örnek, resim ve deney var mı?	6	2,4	36	14,4	63	25,2	121	48,4	24	9,6	3,48	0,93
26	Konuların işlenişinde öğrencinin çevresinden örnekler var mı?	6	2,4	40	16	71	28,4	110	44	23	9,2	3,41	0,94
27	Tema başlarında konuların işleniş amaçları ve kavramlar açıklanmış mı?	6	2,4	20	8	70	28	119	47,6	35	14	3,62	0,90

28	Tema sonlarında özet verilmiş mi?	29	11,6	42	16,8	84	33,6	68	27,2	27	10,8	3,08	1,15
29	Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?	26	10,4	50	20	90	36	64	25,6	20	8	3,00	1,09
30	Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?	5	2	28	11,2	97	38,8	86	34,4	34	13,6	3,46	0,93
31	Örnek ve deneyler konuları geliştirecek ve açıklayacak seviyedemi	2	0,8	28	11,2	103	41,2	91	36,4	26	10,4	3,44	0,85
32	Sorular basitten zora doğru sıralanmış mı?	11	4,4	25	10	74	29,6	117	46,8	23	9,2	3,46	0,84
33	Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?	7	2,8	40	16	105	42	81	32,4	17	6,8	3,24	0,90
34	Örnekler öğrencileri araştırmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?	7	2,8	27	10,8	91	36,4	98	39,2	27	10,8	3,44	0,92
35	Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?	4	1,6	36	14,4	89	35,6	105	42	16	6,4	3,37	0,86
36	Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?	6	2,4	18	7,2	108	40,8	100	40	24	9,6	3,47	0,85
37	Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?	4	1,6	23	9,2	86	34,4	98	39,2	39	15,6	3,58	0,91
38	Kitapta yer alan etkinlikler öğrenci seviyesine uygun ve yeterli sayıda mı?	8	3,2	28	11,2	80	32	106	42,4	28	11,2	3,47	0,94
39	Kitapta yer alan etkinlikler okul şartlarında uygulanabilir mi?	22	8,8	42	16,8	79	31,6	82	32,8	25	10	3,18	1,10
40	Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?	12	4,8	28	11,2	99	39,6	90	36	21	8,4	3,32	0,94
41	Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?	8	3,2	34	13,6	87	34,8	91	36,4	30	12	3,40	0,97
42	Kitapta tema ve konu başlıklarında hazırlık çalışmaları var mı?	7	2,8	18	7,2	62	24,8	108	43,2	55	22	3,74	0,97

43	.Hazırlık çalışmaları öğrencilerin ilgisini çekip konuya odaklıyor mu?	9	3,6	31	12,4	84	33,6	93	37,2	33	13,2	3,44	0,98
44	Hazırlık çalışmaları öğrencilerin yapacağı seviyede mi?	12	4,8	8	3,2	89	35,6	105	42	36	14,4	3,58	0,94
45	Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?	9	3,6	23	9,2	96	38,4	91	36,4	31	12,4	3,44	0,94
46	Hazırlık çalışmaları günlük hayatla ve öğrencilerin çevresiyle ilişkili mi?	10	4	20	8	81	32,4	107	42,8	32	12,8	3,52	0,95
47	Kitaptaki sorular konuların anlaşılması için yeterli sayıda mı?	11	4,4	48	19,2	78	31,2	86	34,4	27	10,8	3,28	1,03
48	.Kitaptaki sorular doğru mu?	5	2	17	6,8	48	19,2	140	56	40	16	3,77	0,86
49	Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?	9	3,6	15	6	74	29,6	113	45,2	39	15,6	3,63	0,94
50	Her tema ve konu ile ilgili soru var mı?	2	0,8	23	9,2	69	27,6	122	48,8	34	13,6	3,65	0,85
51	.Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?	7	2,8	26	10,4	84	33,6	111	44,4	22	8,8	3,46	0,89
52	Sorular eski konuları ve bilgileri hatırlatacak ve bunları kullanılabilecek şekilde mi?	6	2,4	47	18,8	96	38,4	83	33,2	18	7,2	3,24	0,92
53	Sorular öğrencilerin kazanımlarını pekiştirici yönde mi?	6	2,4	20	8	95	38	113	45,2	16	6,4	3,45	0,82
54	Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?	3	1,2	32	12,8	95	38	106	42,4	14	5,6	3,38	0,82
55	Değerlendirme yöntem ve teknikleri öğrenciler ve öğretmen tarafından anlaşılır mı?	10	4	16	6,4	73	29,2	130	52	31	8,4	3,54	0,88
56	Kitapta öğrencilerin kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirici teknikler var mı?	12	4,8	34	13,6	92	36,8	90	36	22	8,8	3,30	0,97
57	Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?	8	3,2	19	7,6	68	27,2	125	50	30	12	3,6	0,90
58	Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?	3	1,2	22	8,8	59	23,6	134	53,6	32	12,8	3,68	0,85
59	Cümleler sınıf düzeyine uygun uzunlukta mı?	4	1,6	19	7,6	50	20	154	61,6	23	9,2	3,69	0,80
60	Cümleler imla kurallarına uygun mu?	3	1,2	6	2,4	34	13,6	166	66,4	41	16,4	3,94	0,70

61	Olduğu gibi yazılması gereken yabancı kelimelerin Türkçe okunuşları yanında var mı?	10	4	38	15,2	59	23,6	107	42,8	36	14,4	3,48	1,04
62	Cümle yapıları öğrenci seviyesine uygun mu?	3	1,2	16	6,4	64	25,6	139	55,6	28	11,2	3,69	0,79
63	Cümleler sade ve anlaşılır mı?	3	1,2	7	2,8	57	22,8	148	59,2	35	14	3,82	0,74

TABLO 47 incelendiğinde görüleceği gibi örnekleme katılan öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile ilgili sorulan sorulara verdikleri cevapların ortalama ve standart sapma değerleri araştırma konusundaki yeterliliklerini ortaya koymaktadır.

Buna göre ($\bar{X}= 4,04$) ortalama ile 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenleri Fen ve Teknoloji ders kitaplarının basım tarihi, yayım evi ve baskısının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Bunu takiben ($\bar{X}=4,01$) 4. ve 5 sınıf, sınıf öğretmenleri Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içeriğinin Milli Eğitim Temel İlkelerine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Buna yakın bir ortalama ile ($\bar{X}= 4,00$) 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenleri Fen ve Teknoloji ders kitaplarının Atatürk İlke ve İnkılâplarına uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Buna karşın ($\bar{X}=3,00$) ortalama ile 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenleri Fen ve Teknoloji ders kitaplarının konular arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımlarının kısmen olduğunu belirtmişlerdir.

Yine 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=2,66$) ortalama ile Fen ve Teknoloji ders kitaplarında yazı hatası ve baskı hatasının kısmen olduğunu belirtmişlerdir.

Son olarak 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=1,84$) ortalama ile Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yanında yardımcı kaynakların (kaset, CD vb.) olmadığını belirtmişlerdir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma problemine ilişkin bulgular yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

5.1. SONUÇLAR

Bu araştırma Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıf Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

5.1.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar

1. İstanbul il sınırları içerisinde bulunan ilköğretim okullarına uygulanan araştırma sonuçlarına göre; araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinden, erkekler (%54,8) ile bayanlar (%45,2) sayısal olarak yakın düzeydedir.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş değişkeni incelendiğinde, %16,4'ü (20-25) yaşları arası , % 46,8'i ünün 26-35 yaşları arası ,% 23,2'si 36-45 yaşları arası ,% 13,6'sı 46 yaş ve üstü olduğu saptanmıştır.

3. Araştırmaya katılan öğretmenlerden % 30,8'inin meslekte çalışma süresi (1 -5) yıl arasında, % 29,2'sinin meslekte çalışma süresi (6 -10) yıl arasında, % 18,8'inin meslekte çalışma süresi (11 -15) yıl arasında, % 3,6'sının meslekte çalışma süresi(16-20) yıl arasında, %17,6'sının meslekte çalışma süresinin ise 21 yıl ve üzerinde olduğu görülmektedir.

4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 14,8'inin Eğitim Enstitüsü, % 4,8 'inin Eğitim Ön Lisansı, % 60,4 'ünün Eğitim Fakültesi, % 12'nin Fen-Edebiyat Fakültesi, %8'nin Diğer Fakülte mezunu olduğu görülmektedir.

5. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 61,2'si Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarını, % 38,8'i özel yayınevi ders kitaplarını okuttuğu saptanmıştır.

5.1.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar

5.1.2.1. Öğretmen Deneklerinde“ Cinsiyet ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Erkek öğretmenlerin “**İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?**” ifadesine, kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

2. Erkek öğretmenlerin “**Yazı hatası ve baskı hatası var mı?**” ifadesine, kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.

3. Erkek öğretmenlerin “**Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?**” ifadesine , kadın öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır.

4. Erkek öğretmenlerin “**Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?**” ifadesine, kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları bulunmuştur.

5. Erkek öğretmenlerin “**Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?**” ifadesine, kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.

6. Erkek öğretmenlerin “**Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?**”ifadesine, kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

5.1.2.2. Öğretmen Deneklerinde“Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Öğretmenlerin özel yayınevi kitaplarının “**Kapak ve sayfa tasarımı var mı?**” ifadesine, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

2. Öğretmenlerin özel yayınevi kitaplarının “**Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?**” ifadesine, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.
3. Öğretmenlerin özel yayınevi kitaplarının “**Yazı hatası ve baskı hatası var mı?**”ifadesine, Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.
4. Öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi kitaplarının “**Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?**” ifadesine, özel yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.
5. Öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi kitaplarının “**Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?**” ifadesine, özel yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.
6. Öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi kitaplarının “**Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?**” ifadesine, özel yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.
7. Öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi kitaplarının “**Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?**” ifadesine, özel yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.
8. Öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi kitaplarının “**Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?**” ifadesine, özel yayınevi ders kitaplarına göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.

5.1.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Araştırma sonucunda; Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” ifadesine yaşı 20 - 25 olan öğretmen grubu, yaşı 36 – 45 olan gruba göre daha fazla katılmış olduğu belirlenmiştir.
2. Veriler sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?”ifadesine yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubu, yaşı 20 – 25 olan grub ve yaşı 36 – 45 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır.

3. Bulgulara göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?”ifadesine yaşı 26-35 olan oğretmen grubu, yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katıldığı sonucu bulunmuştur.
4. Araştırma sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “rnek ve deneyler oğrenci seviyesine uygun mu?”ifadesine yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.
5. Bulgulara göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?”ifadesine yaşı 26-35 olan oğretmen grubu, yaşı 20 – 25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Ayrıca bu ifadeye göre yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katıldığı bulunmuştur.
6. Veriler sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerinden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler oğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel dŐnme güçlerini geliştiriyor mu?” ifadesine yaşı 36-45 olan oğretmen grubu, yaşı 26-35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Ayrıca bu ifadeye göre yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 26-35 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır.
7. Sonuçlara göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler oğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?”ifadesine yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 26 – 35 olan gruba göre daha fazla katıldığı belirlenmiştir.
8. Bulgulara göre; Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık alıŐmaları oğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” ifadesine yaşı 26-35 olan oğretmen grubu, yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Ayrıca bu ifadeye göre yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 20-25 olan gruba göre daha fazla katıldığı sonucu bulunmuştur.
9. Araştırma sonucunda; Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?”ifadesine yaşı 46 ve stt olan oğretmen grubu, yaşı 26 – 35 olan gruba göre daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.

5.1.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Bilgilere göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” ifadesine kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla katıldığı bulunmuştur.
2. Sonuçlara göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” ifadesine kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 6-10 yıl ve 11-15 yıl olan gruplara göre daha fazla katılmışlardır.
3. Verilere göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” ifadesine kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu, kıdemi 11-15 yıl olan gruba göre daha fazla katıldığı belirlenmiştir.
4. Araştırma sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?”ifadesinine kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu, kıdemi 11-15 yıl olan gruba göre daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.
5. Bulgular sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?”ifadesine kıdemi 6-10 yıl olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla olumlu bakmıştır.
6. Sonuçlara göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?”ifadesine kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla iştirak etmiştir.
7. Bilgiler ışığında; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirisel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?”ifadesine kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 6-10 yıl olan gruba göre daha fazla katıldıkları sonucu bulunmuştur.
8. Verilere göre; Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?”ifadesine kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl olan gruba göre daha fazla katıldığı görülmüştür.

5.1.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Verilere göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)?”ifadesine okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.

2. Sonuçlara göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?”ifadesine okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldıkları saptanmıştır.

3. Bulgular sonucunda; Görsel Düzen Kriterlerinden “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?”ifadesine okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi olan gruplara göre daha fazla katıldıkları sonucu bulunmuştur.

4. Araştırma sonucunda; Görsel Düzen Kriterlerinden “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?”ifadesine okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı görülmüştür.

5. Sonuçlara göre; Görsel Düzen Kriterlerinden “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesine okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı bulunmuştur. Ayrıca bu ifadeye okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.

6. Bulgular sonucunda; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?”ifadesine okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı sonucu bulunmuştur.

7. Bilgilere göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” ifadesine okulu Diğer Fakülteler olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı görülmüştür.

8. Verilere göre; İçeriğe İlişkin Kriterlerden “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?”ifadesine okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmış olduğu sonucu bulunmuştur.

9. Araştırma sonucunda; Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?”ifadesine okulu Diğer Fakülteler olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katıldığı saptanmıştır.

10. Sonuçlara göre; Hazırlık ve Değerlendirme Kriterlerinden “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?”ifadesine okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruplara göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

5.1.3. Cümlelerin Değerlendirilmesi

1.Öğretmen ve öğrenci ders kitapları set halinde (ders ve çalışma kitabı) var mı? (\bar{X} =3,84). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

2. Kitabın yanında yardımcı kaynaklar (kaset, CD vb.) var mı? (\bar{X} = 1,84). Bu görüşe katılan azdır.

3. Kitapların kapak ve sayfa tasarımı var mı? (\bar{X} = 3,58). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

4. Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?(\bar{X} = 3,89). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

5. Ders ve çalışma kitaplarının cildi sağlam ve kullanışlı mı?(\bar{X} = 3,16). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.

6.Şekil ve tabloların yer aldığı liste var mı?(\bar{X} =3,19).Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.

7.Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?(\bar{X} = 4,04). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

8.Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?(\bar{X} =3,66). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

9.Kitaplardaki resimler canlı ve dikkat çekici mi?(\bar{X} = 3,61). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

- 10.Yazı hatası ve baskı hatası var mı?($\bar{X} = 2,66$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 11.Metinle resimler arasında uyumluluk var mı? ($\bar{X} = 3,80$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 12.Tablolar anlaşılır mı? ($\bar{X} = 3,68$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 13.Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?($\bar{X} = 3,89$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 14.İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?($\bar{X} = 4,01$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 15.Atatürk İlke ve İnkılâplarına uygun mu?($\bar{X} = 4,00$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 16.İçerik dersin amaçlarına uygun mu?..($\bar{X} = 3,92$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 17.İçerik milli, ahlaki ve insani değerlere uygun mu?($\bar{X} = 3,95$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 18.Temalar ve konular arasında öğretim programına uygun bir denge var mı?($\bar{X} = 3,86$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 19.Konuların işleniş tarzı ile öğrencilerin önceki kazanımları ve diğer derslerle ilişkisi var mı?($\bar{X} = 3,61$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 20.Konular sade ve doğru anlatılmış mı?($\bar{X} = 3,66$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 21.İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?($\bar{X} = 3,71$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 22.İçerik öğrencileri yorum yapmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?($\bar{X} = 3,59$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 23.Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?($\bar{X} = 3,66$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 24.Konuların işleniş şekli değişik zekâ türlerine (görsel zekâ vb...) hitap ediyor mu?($\bar{X} = 3,45$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 25.Konunun anlaşılması için yeterli sayıda örnek, resim ve deney var mı?($\bar{X} = 3,48$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 26.Konuların işlenişinde öğrencinin çevresinden örnekler var mı?($\bar{X} = 3,41$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 27.Tema başlarında konuların işleniş amaçları ve kavramlar açıklanmış mı? ($\bar{X} = 3,62$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 28.Tema sonlarında özet verilmiş mi?($\bar{X} = 3,08$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.

- 29.Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?($\bar{X} =3,00$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 30.Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu? ($\bar{X} =3,46$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 31.Örnek ve deneyler konuları geliştirecek ve açıklayacak seviyede mi?($\bar{X} =3,44$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 32.Sorular basitten zora doğru kısmen sıralanmış mı?($\bar{X} =3,46$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 33.Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?($\bar{X} =3,24$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 34.Örnekler öğrencileri araştırmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?($\bar{X} =3,44$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 35.Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?($\bar{X} =3,37$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 36.Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?($\bar{X} =3,47$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 37.Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?($\bar{X} =3,58$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 38.Kitapta yer alan etkinlikler öğrenci seviyesine uygun ve yeterli sayıda mı?($\bar{X} =3,47$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
39. Kitapta yer alan etkinlikler okul şartlarında kısmen uygulanabilir mi?($\bar{X} =3,18$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 40.Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?($\bar{X} =3,32$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
41. Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?($\bar{X} =3,40$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 42.Kitapta tema ve konu başlarında hazırlık çalışmaları var mı?($\bar{X} =3,74$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 43.Hazırlık çalışmaları öğrencilerin ilgisini kısmen çekip konuya odaklıyor mu?($\bar{X} =3,44$). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 44.Hazırlık çalışmaları öğrencilerin yapacağı seviyede mi?($\bar{X} =3,58$). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

- 45.Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?(\bar{X} =3,44). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 46.Hazırlık çalışmaları günlük hayatla ve öğrencilerin çevresiyle ilişkili mi?(\bar{X} =3,52). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 47.Kitaptaki sorular konuların anlaşılması için tam yeterli sayıda mı?(\bar{X} = 3,28). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 48.Kitaptaki sorular doğru mu?(\bar{X} =3,77). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 49.Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?(\bar{X} =3,63). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 50.Her tema ve konu ile ilgili soru var mı?(\bar{X} = 3,65). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 51.Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?(\bar{X} = 3,46). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 52.Sorular eski konuları ve bilgileri hatırlatacak ve bunları kullandıracak şekilde mi?(\bar{X} =3,24). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 53.Sorular öğrencilerin kazanımlarını pekiştirici yönde mi?(\bar{X} = 3,45). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 54.Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?(\bar{X} =3,38). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 55.Değerlendirme yöntem ve teknikleri öğrenciler ve öğretmen tarafından anlaşılır mı?(\bar{X} =3,54). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 56.Kitapta öğrencilerin kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirici teknikler var mı?(\bar{X} =3,30). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 57.Tema sonlarında proje çalışmaları var mı.(\bar{X} = 3,6). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 58.Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?(\bar{X} = 3,68). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 59.Cümleler sınıf düzeyine uygun uzunlukta mı?(\bar{X} =3,69). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 60.Cümleler imla kurallarına uygun mu?(\bar{X} =3,94). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 61.Olduğu gibi yazılması gereken yabancı kelimelerin Türkçe okunuşları yanında var mı?(\bar{X} = 3,48). Bu görüşe katılım kısmen düzeyindedir.
- 62.Cümle yapıları öğrenci seviyesine uygun mu?(\bar{X} = 3,69). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.
- 63.Cümleler sade ve anlaşılır mı?(\bar{X} = 3,82). Bu görüşe katılım iyi düzeydedir.

5.2. TARTIŞMALAR

5.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğretmenlerin demokratik özelliklerine tanıtım amaçlı yer verilmiştir.

1. Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinden, erkekler (%54,8) ile bayanlar (%45,2 sayısal olarak yakın düzeydedir.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin , %16,4'ü (20-25) yaşları arası , % 46,8'i ünün 26-35 yaşları arası ,% 23,2'si 36-45 yaşları arası ,% 13,6'sı 46 yaş ve üstü olduğu saptanmıştır.

3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin meslekte çalışma süresi, % 30,8'inin (1 -5) yıl ar, % 29,2'sinin (6 -10) yıl, % 18,8'inin (11 -15) yıl, % 3,6'sının (16-20) yıl, %17,6'sının 21 yıl ve üzerinde olduğu görülmektedir.

4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 14,8'inin Eğitim Enstitüsü, % 4,8 'inin Eğitim Ön Lisansı, % 60,4 'ünün Eğitim Fakültesi, % 12'nin Fen-Edebiyat Fakültesi, %8'nin Diğer Fakülte mezunu olduğu görülmektedir.

5. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 61,2'si Milli Eğitim Yayınevi ders kitaplarını, % 38,8'i özel yayınevi ders kitaplarını okuttuğu saptanmıştır.

5.2.2. Öğretmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar

5.2.2.1. Öğretmen Deneklerinde“ Cinsiyet ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerine Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında yöneltilen altmış üç soru içinde altı soruda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu görülmüş ve bu sorular aşağıda tartışılmıştır.

1. Öğretmenlerin “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan erkek

öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki içindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımlarının iyi hazırlanmış olduğunu düşündükleri söylenebilir.

2. Öğretmenlerin “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan erkek öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarında yazı ve baskı hatalarının olduğunu düşündükleri söylenebilir.

3. Öğretmenlerin “Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan bayan öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki tekrar kısımlarını yeterli bulmadıkları söylenebilir.

4. Öğretmenlerin “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan erkek öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki örnek ve deneylerin öğrenci seviyesine uygun olduğunu düşündükleri söylenebilir.

5. Öğretmenlerin “Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan bayan öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki örneklerin yeterince açıklanmadığını düşündükleri söylenebilir.

6. Öğretmenlerin “Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan erkek öğretmenlerin Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki konu anlatımlarında farklı yöntem ve tekniklere yer verildiğini düşündükleri varsayılabılır.

5.2.2.2. Öğretmen Deneklerinde“Okutulan Kitapların Yayınevleri” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerine Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında yöneltilen altmış üç soru içinde sekiz soruda yayınevi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu görülmüş ve bu sorular aşağıda tartışılmıştır.

1.Öğretmenlerin “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; özel yayınevlerine, Milli Eğitim Yayınevi’ne göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin özel yayınevlerinin kitapların kapak ve sayfa tasarımını daha iyi yaptıklarını düşündükleri söylenebilir.

2. Öğretmenlerin “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.Bu ifadeye öğretmenler; özel yayınevlerine, Milli Eğitim Yayınevi’ne göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin özel yayınevlerinin kitapların baskısını daha iyi yaptıklarını düşündükleri söylenebilir.

3. Öğretmenlerin “Yazı hatası ve baskı hatası var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; özel yayınevlerine, Milli Eğitim Yayınevi’ne göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin özel yayınevlerinin kitaplarında yazı hatalarının olduğunu düşündükleri söylenebilir.

4. Öğretmenlerin “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.Bu ifadeye öğretmenler; Milli Eğitim Yayınevi’ne, özel yayınevlerine göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi’nin kitaplarındaki örnek ve deneylerin öğrenci seviyesine daha uygun hazırladığını düşündükleri söylenebilir.

5. Öğretmenlerin “Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; Milli Eğitim Yayınevi’ne, özel yayınevlerine göre

daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi'nin kitaplarda kullandığı yöntem ve tekniklerin dersi sevdiğini düşündükleri söylenebilir.

6. Öğretmenlerin “Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; Milli Eğitim Yayınevi'ne, özel yayınevlerine göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi'nin kitaplarındaki soruların daha anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun olduğunu düşündükleri söylenebilir.

7. Öğretmenlerin “Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; Milli Eğitim Yayınevi'ne, özel yayınevlerine göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi'nin kitaplarındaki proje çalışmalarının yeterli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

8. Öğretmenlerin “Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yayınevlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye öğretmenler; Milli Eğitim Yayınevi'ne, özel yayınevlerine göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan öğretmenlerin Milli Eğitim Yayınevi'nin kitaplarında çeşitli değerlendirme tekniklerinin olduğunu düşündükleri söylenebilir.

5.2.2.3. Öğretmen Deneklerde, “ Yaş ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerine Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında yöneltilen altmış üç soru içinde dokuz soruda yaş değişkenine göre gruplar arasında farklılık oluşup oluşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları incelendiğinde farklılıkların olduğu görülmüş($P < 0,05$) ve bu sorular aşağıda tartışılmıştır.

1. Öğretmenlerin “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 20 - 25 arası arası grup, yaşı 36 – 45 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan yaşı 36 – 45 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki önemli yerlerin farklı yazı fonduyla belirtilmediğini düşündükleri söylenebilir.

2.Öğretmenlerin “İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 46 ve üstü olan grup, yaşı 20 – 25 arası olan grup ve yaşı 36 – 45 arası olan gruplara göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan yaşı 20 – 25 ve yaşı 36 – 45 arası olan grupların Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içeriğinin öğrencileri araştırmaya yönlendirmediğini düşündükleri söylenebilir.

3. Öğretmenlerin “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 26-35 arası olan grup, yaşı 20 – 25 arası gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan yaşı 20 – 25 arası olan öğretmen grubu Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki konuların basitten zora doğru sıralanmadığını düşündükleri söylenebilir.

4. Öğretmenlerin “Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubunun, yaşı 20 – 25 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buradan yaşı 20 – 25 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki örnek ve deneylerin öğrenci seviyesine uygun olmadığını düşündükleri söylenebilir.

5. Öğretmenlerin “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 26-35 olan öğretmen grubunun, yaşı 20 – 25 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre yaşı 20 – 25 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki kullanılan yöntem ve tekniklerin konulara uygun olmadığını düşündükleri söylenebilir.

6. Öğretmenlerin “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 36-45 olan öğretmen grubunun, yaşı 26-35 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre yaşı 26-35 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrencileri düşünmeye sevk ettirmediğini düşündükleri söylenebilir.

7. Öğretmenlerin “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubunun, yaşı 26 – 35 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre yaşı 26 – 35 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrencileri araştırma yapmaya yönlendirmediğini düşündükleri söylenebilir.

8. Öğretmenlerin “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 46 ve üstü ile 26-35 olan öğretmen gruplarının, yaşı 20-25 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre yaşı 20-25 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının öğrencileri araştırmaya yönlendirmediğini düşündükleri söylenebilir.

9. Öğretmenlerin “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin yaşlarına göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye yaşı 46 ve üstü olan öğretmen grubunun, yaşı 26 – 35 arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre yaşı 26 – 35 arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki soruların her öğrenciye hitap etmediğini düşündükleri söylenebilir.

5.2.2.4. Öğretmen Deneklerde, “ Meslekte Kıdem Süresi ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerine Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında yöneltilen altmış üç soru içinde sekiz soruda kıdem değişkenine göre gruplar arasında farklılık oluşup oluşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları incelendiğinde farklılıkların olduğu görülmüş ($P < 0,05$) ve bu sorular aşağıda tartışılmıştır.

1. Öğretmenlerin “Kapak ve sayfa tasarımı var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki kapak ve sayfa tasarımı yeterli bulmadıkları söylenebilir.

2. Öğretmenlerin “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 6-10 yıl arası ve 11-15 yıl arası olan gruplara göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 6-10 yıl arası ve 11-15 yıl arası olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki basım tarihi, yayın evi ve baskısı kısımlarını yeterli bulmadıkları söylenebilir.

3. Öğretmenlerin “Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmen grubu, kıdemi 11-15 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 11-15 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki metinlerle resimlerin uyumunun yetersiz olduğu görüşünde birleştikleri söylenebilir.

4. Öğretmenlerin “İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmen grubu, kıdemi 11-15 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 11-15 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içeriğinin Milli Eğitim temel ilkelerine uygunluğunun yetersiz olduğu görüşünde oldukları söylenebilir.

5. Öğretmenlerin “Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarında konuların sıralanmasının uygun olmadığı görüşünde birleştikleri söylenebilir.

6. Öğretmenlerin “Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarında kullanılan yöntem ve teknikleri uygun bulmadıkları söylenebilir.

7. Öğretmenlerin “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 6-10 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarında kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrencilerin yorum yapma kabiliyetlerini geliştirmediğini düşündükleri söylenebilir.

8. Öğretmenlerin “Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin kıdemlerine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye kıdemi 21yıl ve üstü olan öğretmen grubu, kıdemi 1-5 yıl arası olan gruba göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının öğrencileri araştırmaya yönlendirmede yetersiz kaldığını düşündükleri söylenebilir.

5.2.2.5. Öğretmen Deneklerde, “ Mezun Olunan Okul ” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan 4. ve 5. sınıf, sınıf öğretmenlerine Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında yöneltilen altmış üç soru içinde on soruda mezun olunan okul değişkenine göre gruplar arasında farklılık oluşup oluşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları incelendiğinde farklılıkların olduğu görülmüş($P<0,05$) ve bu sorular aşağıda tartışılmıştır.

1. Öğretmenlerin “Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen grubunun Fen ve Teknoloji ders kitaplarının yanında yardımcı kaynaklar verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

2. Öğretmenlerin “İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan öğretmen grubunun

Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımlarının iyi hazırlanmadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

3. Öğretmenlerin “Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Fen-Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarında basım tarihi, yayın evi ve baskısının iyi belirtilmediği görüşünde oldukları söylenebilir.

4. Öğretmenlerin “Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarında dikkat çekilmesi gereken yerlerin iyi belirtilmediği düşüncesinde oldukları söylenebilir.

5. Öğretmenlerin “Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarında punto büyüklüğü ve harf aralığının daha az uygun olduğu görüşünde birleştikleri söylenebilir.

6. Öğretmenlerin “İçerik dersin amaçlarına uygun mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Ön Lisans olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarının içeriğinin dersin amaçlarını tam karşılamadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

7. Öğretmenlerin “Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Diğer Fakülteler olan

öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki yöntem ve tekniklerin öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirmede yetersiz olduğu görüşünde birleştikleri söylenebilir.

8. Öğretmenlerin “Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Fen-Edebiyat Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarının öğrencileri araştırma yapmaya yönlendirmede yetersiz olduğunu düşündükleri söylenebilir.

9. Öğretmenlerin “Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yönlerini geliştirici nitelikte mi?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Diğer Fakülteler olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi olan gruba göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Eğitim Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki soruların öğrencileri geliştirmede eksik kaldığı fikrinde birleştikleri söylenebilir.

10. Öğretmenlerin “Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?” ifadesi ile ilgili görüşlerinin mezun olunan okullara göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye okulu Eğitim Enstitüsü olan öğretmen grubu, okulu Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi olan gruplara göre daha fazla katılmışlardır. Buna göre okulu Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi olan öğretmen gruplarının Fen ve Teknoloji ders kitaplarındaki soruların her öğrencinin ilgisine göre hazırlanmadığı görüşünde birleştikleri söylenebilir.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

1. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, kitapların sağlamlığına, baskı kalitesine ve kitapta yer alması gereken kısımların(ekler,indeks vb.) olmasına dikkat edilmelidir.
2. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, konuların işlenişinde öğrencilerin bölgesel çevrelerinden örnekler verilerek değişik zeka türlerine hitap edilmelidir.Ayrıca kitaplarda yeterli sayıda ilgi çekici resim kullanılmalıdır.
3. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, öğrencilerin konular arasında ilişki kurmasını sağlamak amacıyla konu sonlarında tekrar kısımlarına, tema sonlarında özet kısımlarına yer verilmelidir.
4. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, kitapta yer alan örneklerin öğrenci seviyesine uygun olmasına, örneklerin konunun her öğrenci tarafından kolayca anlaşılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmasına dikkat edilmelidir.
5. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, konuların işlenişinde farklı yöntemlere yer verilmelidir.Bu yöntemlerin öğrencileri araştırmaya ve düşünmeye sevk etmesine dikkat edilmelidir.
6. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, kitaptaki soruların yeterliliğine, kazanımlarla uyumlu olmasına, ilgi çekiciliğine ve her zekayla ilişkili olmasına dikkat edilmelidir.
7. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, konuların daha kolay anlaşılması için görsel ve işitsel yardımcı kaynaklara yer verilmelidir.
8. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, farklı değerlendirme tekniklerine yer verilmelidir.
9. Fen ve Teknoloji ders kitapları hazırlanırken, kitapta yer alan deney ve etkinliklerin okul şartlarında yapılabilir olmasına dikkat edilmelidir.

KAYNAKÇA

Aktaş, A., **İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Programındaki Öğrenme Öğretme Yaşantılarının Öğretim İlkelerine Uygunluğu**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya, 2006

Alkan, C., **Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi**, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1992

Altun, M., **Lise Matematik Ders Kitaplarının Kullanım Şekli ve Sıklığı**, Matematikçiler Derneği Bilim Köşesi, 2004

<http://www.masder.org.tr/bilim/bilim.asp> (Ulaşım Tarihi: 05.06.2007)

Aydoğanlı, F.S., **Endüstri Meslek Liselerinde Okutulmakta olan İngilizce Ders Kitabı ve Haftalık Ders Saatlerine İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma**, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep ,2006

Bayrakçı, M., **Ders Kitapları Konusu ve İlköğretimde Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtım Projesi**, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:165, s.1-10, 2005

Binbaşıoğlu, C., **Genel Öğretim Bilgisi**, Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1988

Boydak, A., **“Öğrenci Merkezli Etkinlikler Neden Gereklidir”**, Bilim ve Aklın Aydınlığında Bilim Dergisi, 2004, S: 52-53, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi52-53/boydak.htm>(Ulaşım Tarihi: 05.09.2007).

Ceyhan, H. ve Yiğit, B. , **Konu Alanı Türkçe Ders Kitabı İncelemesi**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2005

Çalık vd., **Konu Alanı Türkçe Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001

Çakır, A., **İlköğretim Dördüncü Sınıf Matematik Ders Kitapları İle İlgili Öğretmen Görüşleri**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2006

Çepni, S. Gökdere, M. ve Taş, E.,“ **Mevcut Fen Bilgisi Kitaplarının Bazı Okunabilirlik Formülleri ile Değerlendirilmesi**”,Yeni Binyılın Başında Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu, İstanbul, 2001

Çepni vd., **Fizik Ders Kitaplarını Değerlendirme Ölçeği Geliştirmek İçin Bir Çalışma**, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:152, s.27-33, 2001

Çepni vd.,**İlköğretim Birinci Kademedeki Fen Bilgisi Programının Uygulanması Üzerine Bir Çalışma**, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi ,Cilt:23, Sayı: 3, s.131-145, 2003

Deniz, İ.,**Öğrenci Merkezli Fen Bilgisi Eğitiminin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi,Denizli, 2005

Demirci, B., “**Fen ve İnsan**” , 2007

<http://egitirim.inonu.edu.tr/demirciifen.htm> (Ulaşım Tarihi:11.08.2007).

Demirel, Ö., **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**, Pegem Yayıncılık, Ankara, 1999

Eşgi, N., **İlköğretim 5. Sınıf Bilgisayar Ders Kitaplarının Görsel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi**, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:165, 2005

Erfidan, K., **Yapısalcı Yaklaşımın Fen Bilgisi Eğitimine Etkisi ve İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Yapısalcı Zekâya Göre Fen Algıları**, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa, 2005

Ergün, M., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme “**Yazılı Öğretim Materyalleri**”, , 2007, <http://www.egitim.aku.edu.tr/otmg6.ppt#257,2>,Slayt 2 (Ulaşım Tarihi: 15.09.2007).

Geçer, K., **Fen Bilgisi Laboratuvar Uygulamalarında Karşılaşılan Bazı Güçlükler**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Van, 2005

Gülper, M.,**İlköğretim Okullarının İkinci Kademesinde Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Ders Kitaplarının Niteliklerine İlişkin Görüşleri**, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2004

Güneş, F., **Ders Kitaplarının İncelenmesi**, Ocak Yayınları, Ankara, 2002

Gürdal, A., **Fen Öğretimi**, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Yayınları, Ankara, 1998

Gökdere, M ve Keleş, E., **Öğretmen ve Öğrencilerin Fen Bilgisi Ders Kitaplarını Kullanma Düzeyleri Üzerinde Müfredat Değişikliğinin Etkisi**, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:161, 2004

Kabapınar, F., **“İşlevleri ve Kavramsal Anlamaya Katkıları Açıklarından Türk ve İngiliz Fen Ders Kitaplarında Görsel Öğeler”**, Yeni Binyılın Başında Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu, İstanbul , 2001

Kaptan, F., **Fen Bilgisi Öğretimi**, Anı Yayıncılık, Ankara, 1998

Kaptan, F., **Fen Bilgisi Dersinin Kapsamı** , 2007,<http://www.fenokulu.net/fenbilgisi3.htm> (Ulaşım Tarihi: 15.10.2007).

Karatepe vd, **Fen Bilgisi Öğretimi Amaçlarının Gerçekleştirilmesinde Yeni Programın İçerik Boyutunda Uygunluğu Konusunda Öğretmen Görüşleri**, Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:12 Sayı:2, s.329-330, 2004

Kaya, H., **İlköğretim İkinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Niteliklerine İlişkin Öğretmen ve Uzman Görüşleri**, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2001

Kılıç, A. ve Seven, S., **Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2004

Kılıççı, Y., **Okulda Ruh Sağlığı**, Şafak Matbaası, Ankara, 1992

Köseoğlu vd., **Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı İçin Bir Fen Ders Kitabı Nasıl Olmalı?**, Asil Yayıncılık, Ankara, 2003

Küçükahmet, L., **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2004

MEB, **Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği**, Tebliğler Dergisi, Cilt:58 Sayı:2434, 1995

MEB, Eğitim Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığı, **Müfredat Laboratuvar Okulları MLO Modeli**, Semih Ofset, Ankara, 2002

MEB, Eğitimi Geliştirme Şubesi, **Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli**, 2007
<http://earged.meb.gov.tr/htmlsayfalar/birimlerimiz/egitimigelis/ome.htm#top> (Ulaşım Tarihi:27.08.2007)

MEB, **Öğrenci Merkezli Eğitim, 2007**
<http://okulweb.meb.gov.tr/46/05/184851/Egitim.htm>(Ulaşım Tarihi: 27.08.2007)

MEB, Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, **İlköğretimde Fen Bilgisi Öğretimi**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara. , 2001a

MEB, Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, **Öğrenmenin Oluşumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 2001b

MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, **Ders Kitapları ile Eğitim Araçlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge**, Tebliğler Dergisi, Cilt:70 Sayı:2597, s. 424, 2007

MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, **İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi 4. ve 5. Sınıflar Öğretim Programları**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 2005

Nas, R., **Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**, Ezgi Kitabevi Yayınları, Bursa, 2000

Özgenel, M., **İlköğretim I. Kademe Öğretmen Algularına Göre Yeni İlköğretim Programının Uygulama Etkinliği**, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul , 2006

Özsoy, H., **İlköğretim 4-5. Sınıf Fen ve Teknoloji Ders Kitaplarının Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşleri Bağlamında Değerlendirilmesi**, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak , 2007

Savaş, N., **İlköğretim Fen Öğretiminde Öğretmenlerin İzlediği Öğretim Yöntemleri ve Bu Yöntemleri Öğrenci Başarısına Etkisi**, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002

Semerci, Ç. ve Semerci, N., **İlköğretim (1. - 5. Sınıf) Matematik Ders Kitaplarının Genel Bir Değerlendirmesi**, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:162, 2004

Şahin, A., **Liselerde Okutulmakta Olan Lise 1. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi**, Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2001

Şimşek, N. , **Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı**, Anıl Matbaası, Ankara, 2004

Tan vd., **Öğretimi Planlama ve Değerlendirme**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2002

Titiz, M.T., **Ezbersiz Eğitim “ Yol Haritası”**, Beyaz Yayınları, Ankara, 1999

Titiz, O., **Yeni Öğretim Sistemi**, Zambak Yayınları, İstanbul, 2005

Toklucu, M., **7 Sınıflarda Oran, Orantı ve Yüzdeler Ünitesinin Kitap İnceleme Kriterlerine Göre Hazırlanmış Yazılı Materyalle İşlenen Dersin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2005

TTKB, **Yeni Fen ve Teknoloji Dersi Programı ve Kılavuzu**, MEB Yayınevi, Ankara, 2004

Ünsal, Y. ve Güneş B., **Bir Kitap İnceleme Çalışması Örneği Olarak M.E.B İlköğretim 4. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabına Fizik Konuları Yönünden Eleştirel Bir Bakış**, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2002, Cilt 22, Sayı: 3, s.110, 2002

Vural, B., **Öğrenci Merkezli Eğitim ve Çoklu Zeka**, Hayat Yayınları, İstanbul, 2004a

Vural, B., **Öğretim Faaliyetlerinde Yöntem- Teknik ve Etkinlikler**, Hayat Yayınları, İstanbul, 2004b

Vural, B., **Eğitim-Öğretimde Teknoloji ve Materyal Kullanımı**, Hayat Yayınları, İstanbul, 2004c

Yaşar vd., Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı “**Fen Bilgisi Öğretimi**”, Yayın No:585, Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, Eskişehir, 1998

Yıldıran, N.B., **İlköğretim 8. Sınıf Bilgisayar Ders Kitaplarının Görsel Tasarım ilkelerine Uygunluğunun Değerlendirilmesi ve İçerik Analizinin Yapılması**, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2007

EKLER

EK I. Bilgi Toplamada Kullanılan Anket Örneği

BÖLÜM I

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Meslektaşım,

Bu Araştırma, Yeditepe Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü /Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı'nda tez çalışması için yapılmaktadır.

Araştırmanın amacı, Öğrenci Merkezli Eğitime göre hazırlanan 4. ve 5. sınıflar Fen ve Teknoloji ders kitapları hakkında öğretmen görüşlerini belirlemektir.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm anketi dolduracak olanların kişisel bilgilerini içermektedir. İkinci bölümde Fen ve Teknoloji ders kitabıyla ilgili sorular bulunmakta, üçüncü bölümde ise görüşler yer almaktadır.

Ankete vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Anketin **herhangi bir yerine isim ve kimliğiniz ile ilgili bilgi yazmanıza gerek yoktur**. Araştırmanın sağlıklı sonuçlanması vereceğiniz cevaplara bağlı olduğundan cevaplarınızın sizin görüşlerinizi yansıması çok önemlidir. Duyarlılığınız ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Semra ÜNAL
Tez Danışmanı

Suat AÇIKGÖZ
Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz?

() Kadın

() Erkek

2. Yaşınız?

() 20-25 yaş

() 26-35 yaş

() 36-45 yaş

() 46 yaş ve üstü

3. Kıdeminiz

() 1-5 yıl

() 6-10 yıl

() 11-15 yıl

() 16-20 yıl

() 21 yıl ve üstü

4. Mezun Olduğunuz Okul

() Eğitim Enstitüsü

() Eğitim Ön Lisansı

() Eğitim Fakültesi

() Fen-Edebiyat Fakültesi

() Diğer Fakülteler (Lütfen belirtiniz.....)

5. Okuttuğunuz kitap hangi yayınevine aittir?

() Milli Eğitim Yayınevi

() Özel Yayınevi (Lütfen belirtiniz.....)

BÖLÜM II
Kitap Değerlendirme Ölçeği
Sütunlara (X) çarpı işareti koyarak belirtiniz.

GÖRSEL DÜZEN KRİTERLERİ	ÇOK AZ	AZ	KISMEN	İYİ	ÇOK İYİ
1.Öğretmen ve öğrenci ders kitapları set halinde(ders ve çalışma kitabı) var mı?					
2.Kitabın yanında yardımcı kaynaklar var mı? (kaset, CD vb.)					
3.Kapak ve sayfa tasarımı var mı?					
4. İçindekiler, ekler, indeks, kaynakça, sözlük kısımları var mı?					
5.Ders ve çalışma kitaplarının cildi sağlam ve kullanışlı mı?					
6.Şekil ve tabloların yer aldığı liste var mı?					
7.Basım tarihi, yayın evi ve baskısı var mı?					
8.Dikkat çekilmesi gereken yerler farklı yazı fondu ile belirtilmiş mi?					
9.Resimler canlı ve dikkat çekici mi?					
10.Yazı hatası ve baskı hatası var mı?					
11.Metinle resimler arasında uyumluluk var mı?					
12.Tablolar anlaşılır mı?					
13.Ders kitabındaki punto büyüklüğü ve harf aralığı öğrenci seviyesine uygun mu?					
İÇERİĞE İLİŞKİN KRİTERLER	ÇOK AZ	AZ	KISMEN	İYİ	ÇOK İYİ
14.İçerik Milli Eğitim temel ilkelerine uygun mu?					
15.Atatürk İlke ve İnkılâplarına uygun mu?					
16.İçerik dersin amaçlarına uygun mu?					
17.İçerik milli, ahlaki ve insani değerlere uygun mu?					
18.Temalar ve konular arasında öğretim programına uygun bir denge var mı?					
19.Konuların işleniş tarzı ile öğrencilerin önceki kazanımları ve diğer derslerle ilişkisi var mı?					
20.Konular sade ve doğru anlatılmış mı?					
21.İçerik öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor mu?					
22.İçerik öğrencileri yorum yapmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?					
23.Konular basitten zora doğru sıralanmış mı?					
24.Konuların işleniş değişik zekâ türlerine hitap ediyor (görsel					

zekâ vb...) mu?					
25.Konunun anlaşılması için yeterli sayıda örnek, resim ve deney var mı?					
26.Konuların işlenişinde öğrencinin çevresinden örnekler var mı?					
27.Tema başlarında konuların işleniş amaçları ve kavramlar açıklanmış mı?					
28.Tema sonlarında özet verilmiş mi?					
29.Konuların arasında irtibat sağlayacak tekrar kısımları var mı?					
30.Örnek ve deneyler öğrenci seviyesine uygun mu?					
31.Örnek ve deneyler konuları geliştirecek ve açıklayacak seviyede mi?					
32.Sorular basitten zora doğru sıralanmış mı?					
33.Verilen örneklerin her öğrenci tarafından anlaşılmasını sağlayacak açıklamalar var mı?					
34.Örnekler öğrencileri araştırmaya ve düşünmeye sevk ediyor mu?					
35.Konuların işlenişinde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiş mi?					
36.Kullanılan yöntem ve teknikler konulara uygun mu?					
37.Kullanılan yöntem ve teknikler Fen ve Teknoloji dersini anlaşılır ve sevimli hale getirmiş mi?					
38.Kitapta yer alan etkinlikler öğrenci seviyesine uygun ve yeterli sayıda mı?					
39. Kitapta yer alan etkinlikler okul şartlarında uygulanabilir mi?					
40.Kitapta yer alan yöntem ve teknikler öğrencilerin yorum yapma ve eleştirel düşünme güçlerini geliştiriyor mu?					
41. Kitapta yer alan yöntemler öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendiriyor mu?					
HAZIRLIK VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	ÇOK AZ	AZ	KISMEN	İYİ	ÇOK İYİ
42.Kitapta tema ve konu başlarında hazırlık çalışmaları var mı?					
43.Hazırlık çalışmaları öğrencilerin ilgisini çekip konuya odaklıyor mu?					
44.Hazırlık çalışmaları öğrencilerin yapacağı seviyede mi?					
45.Hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, deney ve gözleme sevk ediyor mu?					
46.Hazırlık çalışmaları günlük hayatla ve öğrencilerin çevresiyle ilişkili mi?					
47.Kitaptaki sorular konuların anlaşılması için yeterli sayıda mı?					
48.Kitaptaki sorular doğru mu?					
49.Kitaptaki sorular anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu?					
50.Her tema ve konu ile ilgili soru var mı?					
51.Sorular öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor					

yönlerini geliştirici nitelikte mi?					
52.Sorular eski konuları ve bilgileri hatırlatacak ve bunları kullandıracak şekilde mi?					
53.Sorular öğrencilerin kazanımlarını pekiştirici yönde mi?					
54.Sorular farklı ilgi düzeylerine göre hazırlanmış mı?					
55.Değerlendirme yöntem ve teknikleri öğrenciler ve öğretmen tarafından anlaşılır mı?					
56.Kitapta öğrencilerin kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirici teknikler var mı?					
57.Tema sonlarında proje çalışmaları var mı?					
58.Kitapta çeşitli değerlendirme teknikleri var mı?					
DİL ÖZELLİKLERİ VE İMLA KRİTERLERİ	ÇOK AZ	AZ	KISMEN	İYİ	ÇOK İYİ
59.Cümleler sınıf düzeyine uygun uzunlukta mı?					
60.Cümleler imla kurallarına uygun mu?					
61.Olduğu gibi yazılması gereken yabancı kelimelerin Türkçe okunuşları yanında var mı?					
62.Cümle yapıları öğrenci seviyesine uygun mu?					
63.Cümleler sade ve anlaşılır mı?					

Ankette yer almayan görüşlerinizi lütfen belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ
Suat AÇIKGÖZ

Kişisel Bilgiler:

Doğum Tarihi : 04.12.1976
Doğum Yeri : Kartal/ İstanbul
Medeni Durumu: Evli

Eğitim:

İlkokul :1985-1990 Kurtköy İlkokulu
Ortaokul :1990-1993 Kurtköy Ortaokulu
Lise :1993-1997 Kartal Teknik Lisesi
Lisans :1997-2001 Yüzüncü Yıl Üniversitesi,Fen-Edebiyat
Fakültesi, Kimya Bölümü
Yüksek Lisans:2006-D.E. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

Çalıştığı Kurum:

2003-2008 :MEB, Pendik 75.Yıl Mesut Yılmaz İlköğretim Okulu